

การศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์
สถาบันราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง

A STUDY OF EMOTIONAL INTELLIGENCE OF THE STUDENTS IN THE FACULTY
OF EDUCATION IN THE LOWER NORTHERN RAJAPHAT INSTITUTE

รองศาสตราจารย์ช่อสีดา ขวัญเมือง
ศศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสongoกรุงศรีธรรมราช
PisumSongkram Rajabhat University

งานวิจัยนี้ได้รับทุนจากสถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม

ปีการศึกษา 2542

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่อง การศึกษาความคาดหวังความพึงพอใจนักศึกษาคณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง จ้าวปีนี้สืบทอดอุปถัวด์ให้ตัวเอง เพราะได้รับความกรุณาจากท่านอาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.วัลลภา เพพหัสสิน ณ อยุธยา ที่ได้ให้คำแนะนำและสนับสนุน ในการทำวิจัยในทุกขั้นตอนเป็นอย่างดีทั้ง ภาคเรียนหนึ่งเพื่อคุณท่านอาจารย์ที่เป็นอย่างสูง

จากความคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิพัฒน์ กิตติพงษ์ชัยศาสตราจารย์ ดร.นันทนา วงศ์กิมทร์ และรักษาฯ พยาธิการที่ได้ให้ความคุ้มครองไว้ในการตรวจสอบความตรงเรียงของรายงานทางวิชาการ เว็ปไซต์เสนอเผยแพร่ไว้ทางอินเทอร์เน็ตทุกที่

ขอขอบคุณท่านอธิการบดีสถาบันราชภัฏอุตรดิตถ์ (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เรืองศช. วงศ์นลัด) ท่านอธิการบดีสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา (รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ภูวิภัทรานนท์) ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมชาย รัตนะนันทน์ จากมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรอนงค์ รัตน์ยุทธวัน จากสถาบันราชภัฏกำแพงเพชร และอาจารย์วิไลวรรณ วิจิจกานะกุล จากสถาบันราชภัฏเพชรบูรณ์ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการบดบังหน้านักศึกษาเพื่อการเขียนข้อมูลเป็นอย่างดี อีกทั้ง คณะกรรมการคุณนิคิตรัตน์ นักศึกษาทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการติดตามงานวิจัยความคาดหวังของนักเรียนในครั้งนี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธนกรชัย ขาวัญเมือง ที่ได้ให้คำปรึกษาและความอนุเคราะห์ ในการเดินทางไปเก็บข้อมูลทุกครั้งนั้นส่วนใหญ่ค่อนข้างลำบาก

และสุดท้ายขอขอบคุณสถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม ที่ได้ให้ทุนสำหรับสนับสนุนในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 20,000 บาท (สองหมื่นบาทถ้วน)

ชื่อโครงการวิจัย “การศึกษาความฉลาดทางการงานที่ก้าวขึ้นสู่มาตรฐานสากล สถาบันราชภัฏ
กสุนีย์ภาคเหนือตอนล่าง

ชื่อผู้วิจัย รศ.สาสราจารย์ ทักษิณ ขาวัญมีคง
เดือนพฤษภาคมที่กำลังจะถึง วันที่ 2542

บทสรุป

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาและพัฒนาแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ 2) วิเคราะห์ความ
ฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏกสุนีย์ภาคเหนือตอนล่าง และ 3) สร้างเกณฑ์ปักดิษชอง
แบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ กลุ่มประชากรที่ใช้เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ของคณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏกสุนีย์
ภาคเหนือตอนล่าง จำนวน 1,740 คน มีการวิเคราะห์แบบวัดด้านความทรง อ่านเขียนแยกและรวมทั้ง
รวมกันทางเกณฑ์ปักดิษชองแบบวัดไว้ด้วย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ :

1. แบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ประกอบด้วย 2 ด้าน คือ 1) ด้านความฉลาดทางอารมณ์ในตนเอง มี 7
ค่าที่ประกอบ (การตระหนักรู้ในตนเอง การยอมรับในตนเอง การพึงพอใจในตนเอง การควบคุมอารมณ์ตนเอง การ
ปรับตัว การตั้งใจให้บรรลุเป้าหมายและการลงใจในการทำงาน) และ 2) ด้านความฉลาดทางอารมณ์ระหว่างบุคคล
มี 5 ค่าที่ประกอบ (การเข้าใจเชิงลึกให้กับเรา การรับผิดชอบตัวเอง การแบ่งตัวจากคนอื่นที่เหมือนเรา การจัดการกับ
ความขัดแย้งและการสร้างสัมพันธ์ระหว่างบุคคล)

2. คุณภาพของแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ พบร่วม มีความตรวจสอบได้ 0.75 - 1.00 มีค่าอำนาจเจริญแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ที่
คู่ระหว่าง 0.75 - 1.00 มีค่าอำนาจเจริญแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ที่ค่าสถิติที่ คู่ระหว่าง 2.61 - 6.97 และค่าความเที่ยงของแบบ
วัดที่มาใหม่ เท่ากับ 88%

3. ความฉลาดทางอารมณ์ด้านต่างๆ ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏกสุนีย์ภาคเหนือตอนล่าง
พบว่า นักศึกษามีความฉลาดทางอารมณ์รวม ความฉลาดทางอารมณ์ในตนเองและความฉลาดทางอารมณ์ระหว่าง
บุคคล คู่ๆ ในระดับก่อนเข้าสู่ ค่า $\mu = 3.79$ และ 3.81 ตามลำดับ นักศึกษาโท เทอร์มิวัฟฟ์ เกรดวิชาเพรบู๊ฟฟ์ ที่มี
ความฉลาดทางอารมณ์ในตนเองและความฉลาดทางอารมณ์ระหว่างบุคคล สูงกว่าไปร์แกรนวิชาอีก $\mu = 3.94$
และ 3.95 ตามลำดับ ไปร์แกรนวิชาติดปลีกษา มีความฉลาดทางอารมณ์ในตนเอง ความฉลาดทางอารมณ์
ระหว่างบุคคล และความฉลาดทางอารมณ์ในเรื่อง การจัดการด้านความขัดแย้งและการเข้าใจเชิงลึกให้กับเรา นักศึกษา
ที่ไปร์แกรนวิชาอีก $\mu = 3.66, 3.64, 3.46$ และ 3.45 ตามลำดับ) ไปร์แกรนวิชาสูงติดกับมีความฉลาดทาง
อารมณ์ไปร์แกรนวิชาอีก $\mu = 3.22$

4. การวิจัยครั้งนี้มีเกณฑ์ที่นำไปดัดแปลงแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์รวม ความฉลาดทางอารมณ์ในตนเอง
และความฉลาดทางอารมณ์ระหว่างบุคคล คู่ๆ ในช่วงไตรมาสที่ 1 99 มีค่าสถิติที่สูงกว่า
มากอย่างน่าประทับใจ เช่น ค่าสถิติที่สูงกว่า 0.75 ค่าสถิติที่สูงกว่า 0.75

Project Title A STUDY OF EMOTIONAL INTELLIGENCE OF THE STUDENTS IN THE FACULTY OF EDUCATION IN THE LOWER NORTHERN RAJAPHAT INSTITUTE

Name of the Investigators, MRS SHAIW ADDA KWANMUANG

Year : 1999

Abstracts

The purposes of this study were 1) constructed and developed The Emotional Intelligence Scale, 2) analyzed factors of emotional intelligence of students in the faculty of education in the Lower Northern Rajaphat Institutes and 3) established norms of The Emotional Intelligence Scale.

The population were 1,151 students in the first class of faculty of education in the Lower Northern Rajaphat Institutes. Data were analyzed for validity, power of discrimination, reliability. This study also established norms of The Emotional Intelligence Scale.

The findings were summarized as follows :

1. The Emotional Intelligence Scale was composed of 2 aspects which were 1) inner personal with 7 components (self-awareness, self-regard, independent, self-control, adaptability, intentionality and optimism) and 2) Interpersonal with 5 components (empathy, social responsibility, assertiveness, conflict management and interpersonal relationship)

2. The quality of the Emotional Intelligence Scale was illustrated content validity shown by index of consistency between 0.75 - 1.00. The power of discrimination was found from value of t-test range between 2.61 - 6.97 and the reliability coefficient value was .885.

3. The total emotional intelligence, inner personal emotional intelligence and interpersonal emotional intelligence of students in the faculty of education in the Lower Northern Rajaphat Institutes were upper degrees ($\mu = 3.80, 7.79$ and 3.81). The Buddish Subject had inner personal and interpersonal emotional intelligence upper degree than others ($\mu = 3.94$ and 3.95). The Art Subject had inner personal, interpersonal, conflict management and empathy emotional intelligence lower degree than others ($\mu = 3.66, 3.64, 3.46$ and 3.45). The Drama Subject had self-control emotional intelligence lower degree than others ($\mu = 3.22$).

4. In this study, percentile norms of total emotional intelligence, inner personal emotional intelligence and interpersonal emotional intelligence were between 1 - 99. Then were also percentile norms and figure of each component scores included.

สารบัญ

หน้า

กิตติกรรมประกาศ.....	ii
บทคัดย่อภาษาไทย.....	iii
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	iv
สารบัญ.....	v
สารบัญตาราง.....	vii
สารบัญภาพประกอบ.....	ix
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำเร็จของการวิจัย.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
1.3 ขอบเขตของการวิจัย.....	4
1.4 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	4
1.5 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
1.6 วิธีค้นคว้าการวิจัย.....	12
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	14
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	15
2.1 ความหมายของความคลาดทางการณ์.....	15
2.2 ความสำคัญและประโยชน์ของความคลาดทางการณ์.....	17
2.3 ประวัติการศึกษาเกี่ยวกับความคลาดทางการณ์.....	19
2.4 กระบวนการทางการณ์ที่ส่งผลต่อกลไนต์ความคลาดทางการณ์.....	22
2.5 ภาคีไร้ประโยชน์ของความคลาดทางการณ์.....	24
2.6 ลักษณะของผู้ที่มีความคลาดทางการณ์สูงระดับ.....	31
2.7 บทบาทของครุฑ์ในการส่งเสริมความคลาดทางการณ์.....	34
2.8 การวัดและการประเมินความคลาดทางการณ์.....	37
2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	44
2.9.1 งานวิจัยในต่างประเทศ.....	44
2.9.2 งานวิจัยในประเทศไทย.....	47

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	49
3.1 ลำดับขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัย	49
3.2 กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	59
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	60
3.4 ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย.....	63
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
4.1 ผลการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ.....	65
4.2 ผลการวิเคราะห์แบบวัดความคลาดทางอารมณ์รายชื่อ.....	69
4.3 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของกลุ่มประชากร.....	73
4.4 ผลการวิเคราะห์ความคลาดทางอารมณ์ด้านต่าง ๆ ของนักศึกษา.....	74
4.5 ผลการวิเคราะห์หากเกณฑ์ปกติของคะแนนความคลาดทางอารมณ์.....	80
5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	101
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	101
5.2 การอภิปรายผล.....	103
5.3 ข้อเสนอแนะในการวิจัย.....	107
รายการอ้างอิง.....	113
ภาคผนวก.....	117
ภาคผนวก ก แบบวัดความคลาดทางอารมณ์ชุดนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจ.....	119
ภาคผนวก ข แบบวัดความคลาดทางอารมณ์ชุดนำไปทดลองใช้.....	129
ภาคผนวก ค แบบวัดความคลาดทางอารมณ์ฉบับจริง.....	137
ภาคผนวก ง เกณฑ์ปกติของคะแนนความคลาดทางอารมณ์ของกลุ่มประชากร ในรูปคะแนนมาตรฐานชี้ คะแนนที่และเปอร์เซน ไทย.....	143
ภาคผนวก จ หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลนักศึกษา.....	149
ประวัติผู้เขียน.....	155

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนนักศึกษาที่เป็นกลุ่มประชากร จำแนกตามสถาบัน เพศและโปรแกรมวิชา.....	59
2 ความสอดคล้อง (IOC) ของแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์จากผู้เชี่ยวชาญ.....	66
3 อำนาจจำแนกรายข้อของแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษา.....	69
4 ค่าความเที่ยงของแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษา.....	72
5 สถานภาพของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง	73
6 ความฉลาดทางอารมณ์ด้านต่าง ๆ ของนักศึกษา จำแนกตามสถาบัน.....	74
7 ความฉลาดทางอารมณ์ด้านต่าง ๆ ของนักศึกษา จำแนกตามเพศ.....	76
8 ความฉลาดทางอารมณ์ด้านความฉลาดทางอารมณ์ในคนเองของนักศึกษา จำแนกตามโปรแกรมวิชา.....	77
9 แบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ด้านความฉลาดทางอารมณ์ระหว่างบุคคล ของนักศึกษา จำแนกตามโปรแกรมวิชา.....	79
10 เกณฑ์ปักดิของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์รวมทั้งหมดของนักศึกษา.....	80
11 เกณฑ์ปักดิของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ในคนเองของนักศึกษา.....	82
12 เกณฑ์ปักดิของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ระหว่างบุคคลของนักศึกษา.....	84
13 เกณฑ์ปักดิของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ในเรื่อง การตระหนักรู้ในคนเอง ของนักศึกษา.....	86
14 เกณฑ์ปักดิของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ในเรื่อง การยอมรับในคนเอง ของนักศึกษา.....	87
15 เกณฑ์ปักดิของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ในเรื่อง การพึงพาดรอง ของนักศึกษา.....	88
16 เกณฑ์ปักดิของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ในเรื่อง การควบคุมอารมณ์คนเอง ของนักศึกษา.....	89
17 เกณฑ์ปักดิของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ในเรื่อง การปรับตัวของนักศึกษา.....	90
18 เกณฑ์ปักดิของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ในเรื่อง การตั้งใจให้บรรลุเป้าหมาย ของนักศึกษา.....	91
19 เกณฑ์ปักดิของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ในเรื่อง การมองโลกในแง่ดี ของนักศึกษา.....	92

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง

หน้า

20	เกณฑ์ป กดิช ของ ค ะ แ น น ค ว า น ค ล า ค ท า ง อ า ร ณ ์ ใน เร ื ง การ เ อา ใจ เ ข า น า ไป ส ่ า ใ น ร า ช ข อง น ัก ศ ึก ษ า	93
21	เกณฑ์ป กดิช ของ ค ะ แ น น ค ว า น ค ล า ค ท า ง อ า ร ณ ์ ใน เร ื ง การ ร ับ ผ ด ช ช บ ส ั ง ค น ข อง น ัก ศ ึก ษ า	94
22	เกณฑ์ป กดิช ของ ค ะ แ น น ค ว า น ค ล า ค ท า ง อ า ร ณ ์ ใน เร ื ง การ แ สด ง พ ฤ ต ิ က ร ร ม ท ี ห น า ะ ស น ของ น ัก ศ ึก ษ า	95
23	เกณฑ์ป กดิช ของ ค ะ แ น น ค ว า น ค ล า ค ท า ง อ า ร ณ ์ ใน เร ื ง การ จ ด က ร ร ภ ั บ ค ว า น ข ด แ ย ง ข อง น ัก ศ ึก ษ า	96
24	เกณฑ์ป กดิช ของ ค ะ แ น น ค ว า น ค ล า ค ท า ง อ า ร ณ ์ ใน เร ื ง การ สร ร ง ส ั ม พ น ช ภ า พ ร ะ ห ว ง บ ุ ค ล ของ น ัก ศ ึก ษ า	97
25	ส ร ู ป เ เก ณ ฑ์ ป กดิช ของ ค ะ แ น น ค ว า น ค ล า ค ท า ง อ า ร ณ ์ ของ น ัก ศ ึก ษ า	98

มหาวิทยาลัยราชภัฏสูงปุนagara Rajabhat University

สารบัญภาค

ภาคประกอบที่

หน้า

- 1 ระดับปกติของความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กของค์ประกอบ.....100

มหาวิทยาลัยราชภัฏปิบูลสงคราม

Pibulsongkram Rajabhat University

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย

ปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้า ก็คือ การพัฒนาคนให้มีคุณภาพ วิธีการหนึ่งที่ยอมรับกันว่ามีความสำคัญที่สุดในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพก็คือ การจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับเป้าหมายของชีวิตที่แท้จริง คือ การพัฒนาคนให้สมบูรณ์ มีความสมดุลทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ซึ่งสภาพการจัดการศึกษาแบบเดิมนั้นมุ่งเน้นพัฒนาการทางด้านสติปัญญามากเกินไป ทำให้ไม่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาทางด้านอารมณ์และสังคม ดังที่ วัสดุ ปีบะนโนธรรม (2542) ๑ ระบุการศึกษาไทยเน้นให้คนเป็นเด็กทางวิชาการ ต้องสอบแข่งขันตึงแต่วัยอนุบาลจนถึงวัยทำงาน การเรียนรู้ตามหลักสูตรจากส่วนกลางที่ขาดการเชื่อมโยงกับชีวิตจริง ทำให้ขาดการรู้จักตนเอง ครอบครัวและท้องถิ่น ไม่มีความมั่นคงทางจิตใจ และไห้วอก ได้จำกัดต่อสิ่งเร้าภายนอก ด้วยเหตุดังกล่าว จึงทำให้คนในสังคมปัจจุบันมีปัญหาทางด้านอารมณ์เพิ่มมากขึ้น ทั้งในสถานศึกษา ครอบครัว และชุมชน

เราจำลังต้องการการศึกษาแบบใหม่ที่จะพัฒนาห้องทางร่างกายและจิตวิญญาณของเด็กให้มีความสมบูรณ์ เพื่อเข้าสู่โลกที่จะไปช่วยกันสร้างสรรค์ชุมชนและสังคมไทยให้น่าอยู่ ให้มีความปรองดองและมีความโอบอ้อมอารีต่อกันมากยิ่งขึ้นในอนาคต โดยอาศัยรูปแบบกิจกรรมการเรียนการสอนแบบต่าง ๆ ที่ไม่ได้นั่งแต่การเสริมสร้างพลังงานปัญญาให้แก่เด็ก ๆ แต่ยังมุ่งเสริมสร้างบุคลิกภาพความคิดสร้างสรรค์ จิตวิญญาณ ความละอ่อนของจิตใจและทัศนคติที่ดีต่อการคaringชีวิต (อนรุษ นนทรพ, 2541)

ปัจจุบันนี้บุคคลในทุกวงการอาชีพ เริ่มมองเห็นความสำคัญของความฉลาดทางอารมณ์ที่มีต่อการคaringชีวิต การเรียนรู้ และการทำงานมากขึ้น ดังจะเห็นได้จากผลงานวิจัยในเรื่องนี้ พบว่า มีเพียง 20% ที่ประสบความสำเร็จจากความฉลาดทางสติปัญญา อีก 80% มาจากความฉลาดทางอารมณ์ ซึ่งจะช่วยสร้างความสำเร็จในชีวิตทั้งที่บ้านและที่ทำงาน ผู้ที่ได้รับบริณญาณแต่ไม่มีความฉลาดทางอารมณ์ ก็จะไม่ประสบความสำเร็จในการทำงาน เพราะไม่สามารถสร้างมิตรหรือรักษาความเป็นมิตรกับผู้อื่น ไว้ได้ (Lozier, <http://www.inode.org/abc/htm/newslet/fall98/1-eq.html>)

ด้วยเหตุนี้ หลักสูตรในปัจจุบันทุกระดับการศึกษาจึงได้เน้นพัฒนาทางด้านจิตใจหรืออารมณ์ ควบคู่กันไปด้วย โดยเฉพาะการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษานั้น เป็นการจัดการเรียนการสอนให้

กับบุคคลที่กำลังอยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนปลาย ซึ่งโศภธรรมชาติแล้วเป็นวัยที่มีอารมณ์รุนแรงมากกว่าวัยอื่น ๆ จึงได้ชื่อว่า “วัยพากยุนแคน” เรายังมักจะได้ยินข่าวคราวระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา นักศึกษา กับนักศึกษา หรือนักศึกษากับผู้ปกครองเกี่ยวกับปัญหาทางด้านอารมณ์อยู่บ่อย ๆ ทั้งนี้ เพราะวัยรุ่น เป็นวัยที่มักจะวุ่นวาย ขาดสติบั้งคิด ทำให้ไม่สามารถนำความคิดทางสติปัญญามาใช้ในการจัดการ กับอารมณ์ของตนเอง ได้อย่างเหมาะสม จึงตัดสินใจแก้ปัญหาอย่างไม่สมเหตุสมผล ส่วนใหญ่จะ เป็นการแก้ปัญหาโดยใช้อารมณ์และวิธีการที่รุนแรง ซึ่งบางครั้งกล้ายเป็นข่าวที่น่าสะพรึงใจอยู่เสมอ ๆ เช่น ฆ่าตัวตาย เพราะไม่ได้เกียรตินิษม ฆ่าเพื่อนสาวเพราะอาฆาตเห็นที่ถูกหลั่รักและขันได้ว่าพูดเท็จ ก้าวเข้าไปกับอาจารย์ เพราะไม่พอใจวิธีการสอนของอาจารย์จนถูกพักการเรียน เป็นต้น พฤติกรรมต่าง ๆ ที่แสดงถึงการมีความคิดทางสติปัญญาที่ดีไม่พอ เช่น การตั้งแต่งห้องนอน ครอบครัว และสังคม เดือดร้อนเท่านั้น แต่ยังทำให้ประเทศาตต้องเสียทรัพยากรนุญที่มีความเก่งและความคิดด้วยการ กระทำของคนที่มีความคิดทางสติปัญญาต่อไป

สถาบันอุดมศึกษาจึงต้องตระหนักในการทำหน้าที่พัฒนานักศึกษาทางด้านอารมณ์ควบคู่กับ พัฒนาการทางด้านอื่น ๆ เพื่อให้เกิดความสมดุลย์ยั่งยืนน่อง โดยเฉพาะเป้าหมายของการผลิตบัณฑิต กรุ๊ปที่มีคุณภาพของคณะครุศาสตร์นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาบัณฑิตกรุ๊ปให้มีความรู้ความเข้าใจ และเป็นแบบอย่างที่ดีทางด้านอารมณ์ให้แก่นักเรียน เช่น การตระหนักรู้ในตนเอง การยอมรับและ เห็นคุณค่าในตนเอง การพึงพาตนเอง การความคุ้มและปรับตัวได้อย่างเหมาะสม การตั้งใจให้บรรลุ เป้าหมายเพื่อให้เกิดพลังในตนเอง ได้ การมองโลกในแง่ดี การรู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา มีความ รับผิดชอบต่อสังคม สามารถแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม สามารถจัดการกับความขัดแย้งที่เกิดขึ้น และสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่นที่รอบข้างได้ ผู้ที่เป็นครูอาจารย์จึงต้องเป็นทั้งตัวแบบ ผู้อบรมสั่งสอน และเป็นที่ปรึกษาด้านความคิดทางสติปัญญาให้กับนักเรียนด้วย

อาชีพเดียวที่ต้องการผู้ที่มีความคิดทางสติปัญหามากน้อยต่างกัน ความสำเร็จและความ พึงพอใจในการปฏิบัติงานขึ้นอยู่กับการเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับระดับความคิดทางสติปัญหานของตน จากการศึกษา พบว่า อาชีพครูอาจารย์ทั่ว ๆ ไปและครุทางการศึกษาพิเศษ เป็นอาชีพที่ต้องการผู้ที่มี ความคิดทางสติปัญหามีระดับสูง ([Caruso, <http://www.virtent.com/ei/careers.html>](http://www.virtent.com/ei/careers.html)) ด้วยเหตุนี้ ผู้ที่ ประกอบวิชาชีพครูจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความคิดทางสติปัญหามากควบคู่กับความคิดทางปัญญา เพราะจะช่วยให้สามารถครองตน ครองคนและครองงาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยให้สามารถ ช่วยเหลือตนเอง ได้ก่อนที่จะช่วยเหลือผู้อื่น สามารถประกอบอาชีพในหน้าที่ครูได้ประสบความสำเร็จ บรรลุผลตามเป้าหมาย เป็นการเพิ่มระดับความคิดทางสติปัญหามากขึ้นในด้านตัวครูและผู้เรียน ช่วยให้ ผู้เรียนเกิดความรู้สึกปลอดภัยทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ไม่รู้สึกเจ็บปวดทางสติปัญหามีความสุขใน

การเรียนรู้ การมีความคาดหวังอารมณ์ จะช่วยให้สามารถควบคุมให้ทำความดี และความคิดจะเป็นตัวควบคุมให้สามารถใช้ความเก่งไปในทางที่ถูกต้อง ซึ่งจะทำให้คุณเองมีสุข ผู้อื่นมีสุข สังคม และโลกก็จะเกิดสันติสุขที่ยั่งยืนอย่างแท้จริง ในทางตรงกันข้ามถ้าผู้ที่ประกอบอาชีพครู เป็นผู้ที่ไม่มีความคาดหวังอารมณ์ มีความวิตกกังวล โกรธหรือเก็บกด จะไม่สามารถที่จะเรียนรู้หรือปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพย่อมจะทำให้เกิดผลเสียทั้งต่อตนเอง ต่อผู้เรียน ต่อเพื่อนร่วมงาน และต่อองค์กร ตลอดจนอาจทำให้เกิดความเสียหายต่อสังคมและการพัฒนาประเทศชาติได้

จากการสัมภาษณ์นักบริหารอุดมศึกษาเกี่ยวกับนิสิตนักศึกษาศาสตร์พบว่า นิสิตนักศึกษาในสถาบันผลิตครูมีข้อด้อยที่สำคัญคือ ไม่กล้าแสดงออก ด้อยวิชาการ ไม่ใฝ่รู้ ไม่กระตือรือร้น หากความเป็นผู้นำ อารมณ์ร้อน ใจร่าบ (ตาม เทพหัสดิน พ. ๘๖๔๗, ๒๕๔๒) และจากผลงานวิจัยพบว่า นิสิตที่เข้าเรียนในชั้นปีที่ ๑ ของมหาวิทยาลัยนเรศวร มีปัญหาด้านการปรับตัวมากในด้านการเรียน หลักสูตรและการสอน ตลอดจนด้านกิจกรรมทางสังคมและนันทนาการ (นฤมล สมศรี, ๒๕๓๙) ทั้งนี้ เพราะนักศึกษาชั้นปีที่ ๑ ของสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่ง โดยเฉพาะนักศึกษาชั้นปีที่ ๑ ของคณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏลุ่มภาคเหนือตอนล่าง เป็นนักศึกษาใหม่ที่เข้าเรียนในระดับการศึกษาที่สูงขึ้นกว่าเดิม ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านการดำรงชีวิตและการเรียนรู้ ต้องปรับตัวทั้งในด้านบุคคล สถานที่ กระบวนการเรียนการสอนและการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งแตกต่างไปจากเดิม ข้อมูลทำให้เกิดปัญหาทางด้านอารมณ์และการปรับตัวได้ยากกว่านักศึกษาในระดับชั้นอื่น ๆ

ผู้จัดเป็นอาจารย์สังกัดโปรแกรมวิชาบริวิทยาและการแนะแนว คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ ซึ่งเป็นสถาบันหนึ่งในกลุ่มสถาบันราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง จึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงความคาดหวังอารมณ์ของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏลุ่มภาคเหนือตอนล่าง โดยใช้แบบวัดความคาดหวังอารมณ์ซึ่งจะช่วยให้ทราบถึงความคาดหวังอารมณ์ของนักศึกษาในด้านต่าง ๆ เพื่อจะได้หาแนวทางในการพัฒนาความคาดหวังอารมณ์ของนักศึกษาได้อย่างถูกต้อง ประสบความสำเร็จในการเรียน การทำงานและการดำรงชีวิต มีคุณลักษณะความเป็นครูที่เหมาะสม และเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาเยาวชนของชาติให้มีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

- สร้างและพัฒนาแบบวัดความคาดหวังอารมณ์ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์
- เพื่อวิเคราะห์ความคาดหวังอารมณ์ด้านต่าง ๆ ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏลุ่มภาคเหนือตอนล่าง
- เพื่อสร้างเกณฑ์ปกติ (Norm) ของแบบวัดความคาดหวังอารมณ์

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ครอบคลุมเฉพาะนักศึกษาภาคปกติ หลักสูตร 4 ปี ชั้นปีที่ 1 ของ คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏอุบลราชธานีตอนล่าง 4 แห่ง คือ สถาบันราชภัฏนครสวรรค์ สถาบันราชภัฏพิมูลังส/Graphics สถาบันราชภัฏกำแพงเพชร และสถาบันราชภัฏเพชรบูรณ์ ในปี การศึกษา 2542 โดยใช้กลุ่มประชากรทั้งหมด

2. การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ ตามการอธิบายความคิดที่ผู้วิจัยปรับปรุง มาจากแนวความคิดของ โกลเด้น (Goleman, 1995) คอมเพอร์และสว้าฟ (Cooper & Sawaf, 1997) และบาร์อ่อน (Bar-On, 1997) โดยแบ่งเป็น 2 ด้าน และ 12 องค์ประกอบ

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษา (Study) หมายถึง การดำเนินการค้นคว้ารวบรวมแนวคิด ทฤษฎีและหลักการ ต่าง ๆ จากตำรา เอกสาร งานวิจัย เว็บไซต์ เกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ ของนักวิชาชีวภาพที่มีชื่อเสียง ทั้งในและต่างประเทศ เกี่ยวกับ ความหมาย ความสำคัญ ประวัติความเป็นมา องค์ประกอบ และ ลักษณะของผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูงและต่ำ โดยนำมาสร้างและพัฒนาแบบวัดความฉลาดทาง อารมณ์ ดำเนินการวิจัย และสรุปผลการวิจัย เพื่อนำผลไปใช้ในการวางแผนพัฒนานักศึกษาต่อไป

แบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Intelligence Measurement) หมายถึง เครื่องมือที่ ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาเพื่อประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษา ครอบคลุมครอบแนวคิด ของโกลเด้น คอมเพอร์และสว้าฟ และบาร์อ่อน มีความเป็นมาตรฐาน โดยผ่านกระบวนการหาค่า อำนาจจำแนก ระหว่าง 2.61 - 6.97 และค่าความเที่ยง .885 จำนวน 60 ข้อ เป็นข้อความเชิงบวก 55 ข้อ ข้อความเชิงลบ 5 ข้อ และมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 อันดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Intelligence) หรือ อีกิว (EQ) หมายถึง ความสามารถ ในการตระหนักรู้ในอารมณ์ของตนเองและผู้อื่น สามารถแยกยše ประเมินค่า ขอมรับและแสดง อารมณ์ได้อย่างถูกต้องตามความเป็นจริง รวมทั้งสามารถจัดการกับอารมณ์ของตนเองและผู้อื่นได้ อย่างมีประสิทธิภาพช่วยให้ประสบความสำเร็จในการดำรงชีวิต การเรียนและการทำงาน

ความฉลาดทางอารมณ์ในตนเอง (Inner Personal) หมายถึง ความฉลาดทางอารมณ์ที่มีอยู่ ภายในตนเอง เป็นความสามารถในการรู้จักตนเองเกี่ยวกับความรู้สึกต่าง ๆ แบ่งเป็น 7 องค์ประกอบ ย่อย ได้แก่ การตระหนักรู้ในตนเอง การขอมรับในตนเอง การพึงพาตนเอง การควบคุมอารมณ์ตนเอง การปรับตัว การตั้งใจให้บรรลุเป้าหมาย และการมองโลกในเมือง

การตระหนักรู้ในตนเอง (Emotional Awareness) หมายถึง ความสามารถในการมีสติ รู้เท่าทันว่าตนเองมีอารมณ์ในปัจจุบันเป็นเช่นไร สามารถบอกและเข้าใจก่ออารมณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้

การยอมรับในตนเอง (Self – regard) หมายถึง ความสามารถในการรู้สึกเห็นคุณค่าและพึงพอใจในตนเองด้านสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

การพึ่งพาตนเอง (Independent) หมายถึง ความสามารถในการแสดงออกอย่างมีอิสระทางด้านอารมณ์ตามที่เป็นจริงโดยไม่ต้องพึ่งพิงกันไว้ สามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเอง

การควบคุมอารมณ์ตนเอง (Self – control) หมายถึง ความสามารถในการควบคุมอารมณ์ที่เกิดขึ้นและไม่พึงประสงค์ ให้ยุติลงได้ภายในเวลาอันสั้น

การปรับตัว (Adaptability) หมายถึง ความสามารถในการตรวจสอบอารมณ์ เข้าใจและตีความได้ถูกต้อง มีความยืดหยุ่นทางอารมณ์ สามารถดำรงชีวิตได้อย่างรื่นเริงและมีความสุข

การตั้งใจให้บรรลุเป้าหมาย (Intentionality) หมายถึง ความสามารถในการใช้พลังกายและพลังใจในการทำสิ่งต่าง ๆ ให้บรรลุความเป้าหมายอย่างสร้างสรรค์และเหมาะสม

การมองโลกในแง่ดี (Optimism) หมายถึง ความสามารถในการมองดูในด้านดีของผู้อื่น รวมทั้งสภาพการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเองไปในทางบวกเสมอ

ความฉลาดทางอารมณ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal) หมายถึง ความฉลาดทางอารมณ์ในการอธิบายร่วมกันกับผู้อื่น แบ่งเป็น 5 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ การเข้าใจ他人มาใส่ใจเรา การรับผิดชอบสังคม การแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม การจัดการกับความขัดแย้ง การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

การเข้าใจ他人มาใส่ใจเรา (Empathy) หมายถึง ความสามารถในการรับรู้และเข้าใจในอารมณ์ของผู้อื่นตามที่เป็นอยู่จริง มีเมตตาและพร้อมที่จะช่วยเหลือผู้อื่นเสมอ

การรับผิดชอบสังคม (Social Responsibility) หมายถึง ความสามารถในการดำรงชีวิตที่ถูกต้องและถูกควรในสังคม

การแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม (Assertiveness) หมายถึง ความสามารถในการแสดงออกอย่างมีอิสระ ไม่เป็นที่เดือดร้อนแก่คนอื่นและผู้อื่น

การจัดการกับความขัดแย้ง (Conflict Management) หมายถึง ความสามารถในการจัดการกับคนอื่นและผู้อื่นในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้

การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal Relationship) หมายถึง ความสามารถในการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น ช่วยให้เกิดความร่วมมือร่วมในการทำงานและอยู่ร่วมกัน ชนบรรลุเป้าหมายได้อย่างเหมาะสม

การวิเคราะห์ความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Intelligence Analysis) หมายถึง การนำแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ไปทดสอบและนำผลมาคำนวณคิดคะเนน โดยเทียบกับคะแนนมาตรฐาน

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาภาคปกติ หลักสูตร 4 ปี สาขาวิชาการศึกษา ที่ได้รับการคัดเลือกเข้าศึกษาในชั้นปีที่ 1 ของคณะครุศาสตร์หรือคณะอื่น ๆ สถาบันราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ในปีการศึกษา 2542

คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง หมายถึง หน่วยงานที่ทำหน้าที่รับผิดชอบในการผลิตบัณฑิตสาขาวิชาการศึกษา ที่เน้นให้ออกไปประกอบอาชีพครู ของสถาบันราชภัฏที่ดังอยู่ในภูมิประเทศภาคเหนือตอนล่าง 4 แห่ง คือ สถาบันราชภัฏนราธิวาสราชนครินทร์ สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม สถาบันราชภัฏกำแพงเพชร และสถาบันราชภัฏเพชรบูรณ์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพิบูลสงครามในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกรอบแนวคิดของนักจิตวิทยาที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับในต่างประเทศมาเป็นแนวทางเพื่อสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัย และได้ปรับปรุงพัฒนาเพื่อให้เหมาะสมกับครั้งนี้

1. กรอบแนวคิดเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ของโกลเอมาน (Goleman, 1998) แบ่งเป็น 2 ส่วนใหญ่ ๆ คือ

ส่วนที่ 1 ความสามารถส่วนบุคคล (Personal Competence)

1. การตระหนักรู้ในตนเอง (Self-awareness)

1.1 การตระหนักรู้ด้านอารมณ์ (Emotional Awareness)

1.2 การประเมินตนเองตามความเป็นจริง (Accurate self-assessment)

1.3 การมั่นใจในตนเอง (Self-confidence)

2. การมีวินัยในการควบคุมตนเอง (Self-Regulation)

2.1 การควบคุมตนเอง (Self-control)

2.2 ความน่าไว้วางใจ (Trustworthiness)

2.3 การมีมโนธรรม (Conscientiousness)

2.4 การปรับตัวได้ (Adaptability)

2.5 การเปิดรับสิ่งใหม่ ๆ (Innovation)

3. การสร้างแรงจูงใจในตนเอง (Motivation)

- 3.1 การมีแรงจูงใจไฟสัมฤทธิ์ (Achievement Drive)
- 3.2 การมีความมั่นในข้อคิดถ่อง (commitment)
- 3.3 การมีความคิดริเริ่ม (Initiative)
- 3.4 การมองโลกในแง่ดี (Optimism)

ส่วนที่ 2 ความสามารถทางสังคม (Social Competence)

4. การอ่าใจเข้ามาใส่ใจเรา (Empathy)

- 4.1 การเข้าใจผู้อื่น (Understanding others)
- 4.2 การพัฒนาผู้อื่น (Developing Others)
- 4.3 การมีจิตมุ่งบริการ (Service Orientation)
- 4.1 การพิจารณาทางเลือกที่หลากหลาย (Leveraging diversity)
- 4.2 การตระหนักรู้อารมณ์ของกลุ่ม (Political awareness)

5. ทักษะทางสังคม (Social Skills)

- 5.1 มีอำนาจโน้มน้าวผู้อื่น (Influence)
- 5.2 การสื่อความหมาย (Communication)
- 5.3 การจัดการกับความขัดแย้ง (Conflict management)
- 5.4 การเป็นผู้นำ (Leadership)
- 5.5 การกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลง (Change catalyst)
- 5.6 การสร้างสายสัมพันธ์ (Building bonds)
- 5.7 การสร้างความร่วมมือร่วมใจ (Collaboration and Cooperation)
- 5.8 การทำงานเป็นทีม (Team capabilities)

2. กรอบแนวคิดเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ของคอนเพอร์และสว้าฟ (Cooper and Sawaf, 1997) แบ่งเป็น 4 ด้านที่สำคัญ เรียงตามลำดับ ดังนี้

1. ความรอบรู้ทางอารมณ์ (Emotional Literacy)

- 1.1 การซื่อสัตย์ทางอารมณ์ (Emotional Honesty)
- 1.2 การมีพลังอำนาจทางอารมณ์ (Emotional Energy)
- 1.3 การรับทราบผลทางอารมณ์ (Emotional Feedback)
- 1.4 การหงี่หง္งและเชื่อมโยงทางอารมณ์ (Emotional Connection & Intuition)

2. ความสมบูรณ์ทางอารมณ์ (Emotional Fitness)

- 2.1 การมีอิทธิพลจริง (Authentic Presence)
- 2.2 การเผยแพร่ความไว้วางใจ (Trust Radius)
- 2.3 การแสดงความไม่พอใจเชิงสร้างสรรค์ (Constructive Discontent)
- 2.4 การมีความยืดหยุ่นและเปลี่ยนแปลง (Resilience & Renewal)

3. ความลึกซึ้งทางอารมณ์ (Emotional Depth)

- 3.1 การมีเป้าหมายและศักยภาพเฉพาะตน (Unique Potential & Purpose)
- 3.2 การอุทิศตน (Commitment)
- 3.3 การบูรณาการทางอารมณ์ (Applied Integrity)
- 3.4 การโน้มนำโดยไม่ใช้อำนาจ (Influence without Authority)

4. ความเป็นไปได้ทางอารมณ์ (Emotional Alchemy)

- 4.1 การหันตัวเองตามความต้องการ (Intuitive Flow)
- 4.2 การตอบสนองตามเวลาที่เปลี่ยนแปลง (Reflective Time-Shifting)
- 4.3 การเล็งเห็นโอกาส (Opportunity Sensing)
- 4.4 การสร้างอนาคต (Creating the Future)

3. กรอบแนวคิดเกี่ยวกับความคาดการณ์ของบาร์โอน (BarOn) แบ่งเป็น 5 ค้าน

15 องค์ประกอบ ดังนี้ (<http://www.interlog.com/~capco/EQ-i.htm>)

1. ความสามารถในตนเอง (Intrapersonal)

- 1.1 การกระหนนภูมิปัญญาในอารมณ์ของตนเอง (Emotional Self-awareness)
- 1.2 การแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม (Assertiveness)
- 1.3 การยอมรับในอารมณ์ (Self-Regard)
- 1.4 การมีความสำเร็จแห่งตน (Self-Actualization)
- 1.5 การพึงพาตัวเอง (Independence)

2. ความสามารถระหว่างบุคคล (Interpersonal)

- 2.1 การเข้าใจเขามาใส่ใจเรา (Empathy)
- 2.2 การสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคล (Interpersonal Relationship)
- 2.3 การรับผิดชอบด้านสังคม (Social Responsibility)

3. ความสามารถในการปรับตัว (Adaptability)

- 3.1 การแก้ไขปัญหา (Problem Solving)

3.2 การยืดหยุ่น (Flexibility)

3.3 การตราชส่องอารมณ์ที่แท้จริง (Reality Testing)

4. ความสามารถในการจัดการกับความเครียด (Stress Management)

4.1 การอดทนต่อความเครียด (Stress Tolerance)

4.2 การควบคุมอารมณ์ที่รุนแรง (Impulse Control)

5. ความสามารถในการสภาวะอารมณ์ทั่ว ๆ ไป (General Mood)

5.1 การมองโลกในแง่ดี (Optimism)

5.2 การมีความสุข (Happiness)

จากการอนแนวคิดคั้งกล่าว ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์โดยการทำตารางเปรียบเทียบแนวคิดของโภคเมเน คอมเพอร์และสวีฟ และนำร่องอย่างครบถ้วนทุกองค์ประกอบ และนำองค์ประกอบมาทำตารางสังเคราะห์องค์ประกอบที่มีความสอดคล้องตรงกันทุกคน เพื่อสร้างเป็นกรอบอนแนวคิดในการวิจัยซึ่งประกอบด้วย 2 ด้านใหญ่ ๆ และ 12 องค์ประกอบย่อย ๆ ดังนี้

1. ความฉลาดทางอารมณ์ในตนเอง (Inner personal)

1.1 การตระหนักรู้ในตนเอง (Self-awareness)

1.2 การยอมรับในตนเอง (Self-regard)

1.3 การพึงพาตนเอง (Independent)

1.4 การควบคุมอารมณ์ตนเอง (Self-control)

1.5 การปรับตัว (Adaptability)

1.6 การดึงใจให้บรรดุลเป้าหมาย (Intentionality)

1.7 การมองโลกในแง่ดี (Optimism)

2. ความฉลาดทางอารมณ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal)

2.1 การเอาใจ他人มาใส่ใจเรา (Empathy)

2.2 การรับผิดชอบสังคม (Social Responsibility)

2.3 การแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม (Assertiveness)

2.4 การจัดการกับความขัดแย้ง (Conflict Management)

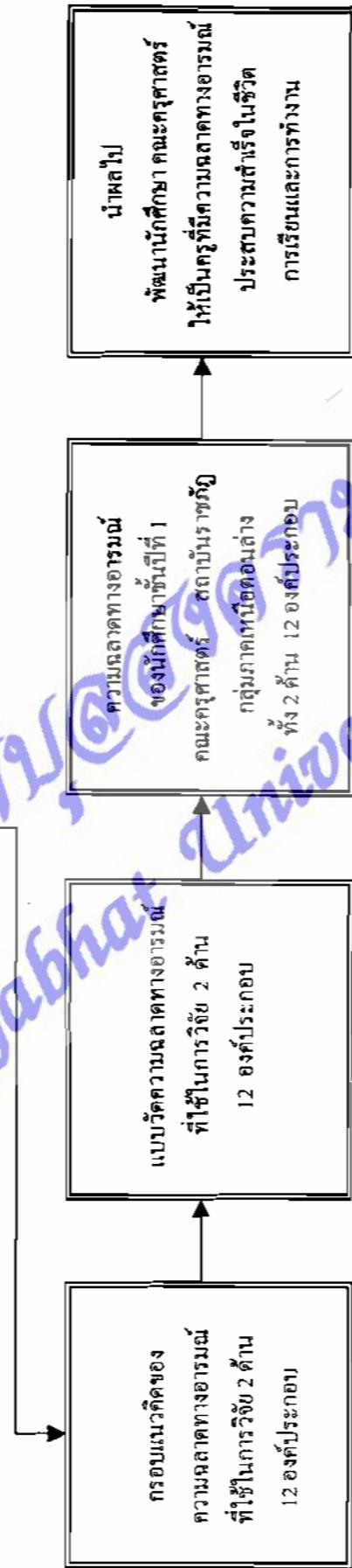
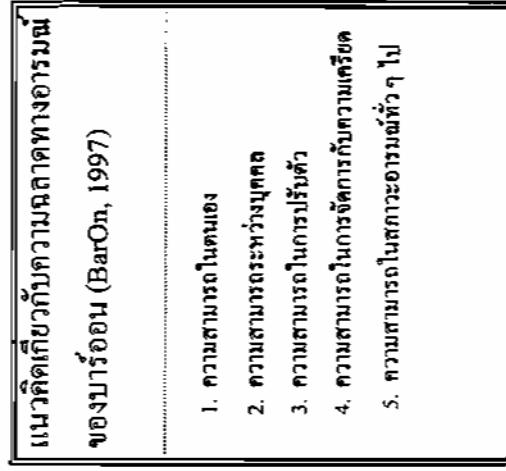
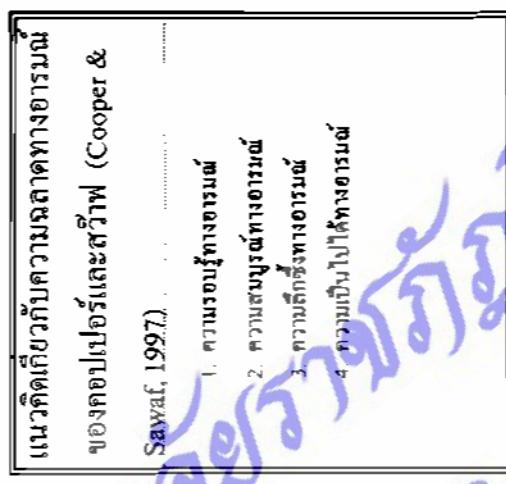
2.5 การสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคล (Interpersonal Relationship)

ห้องปฏิบัติการวิชีชีพ

Piwat Sonkram Rajabhat University

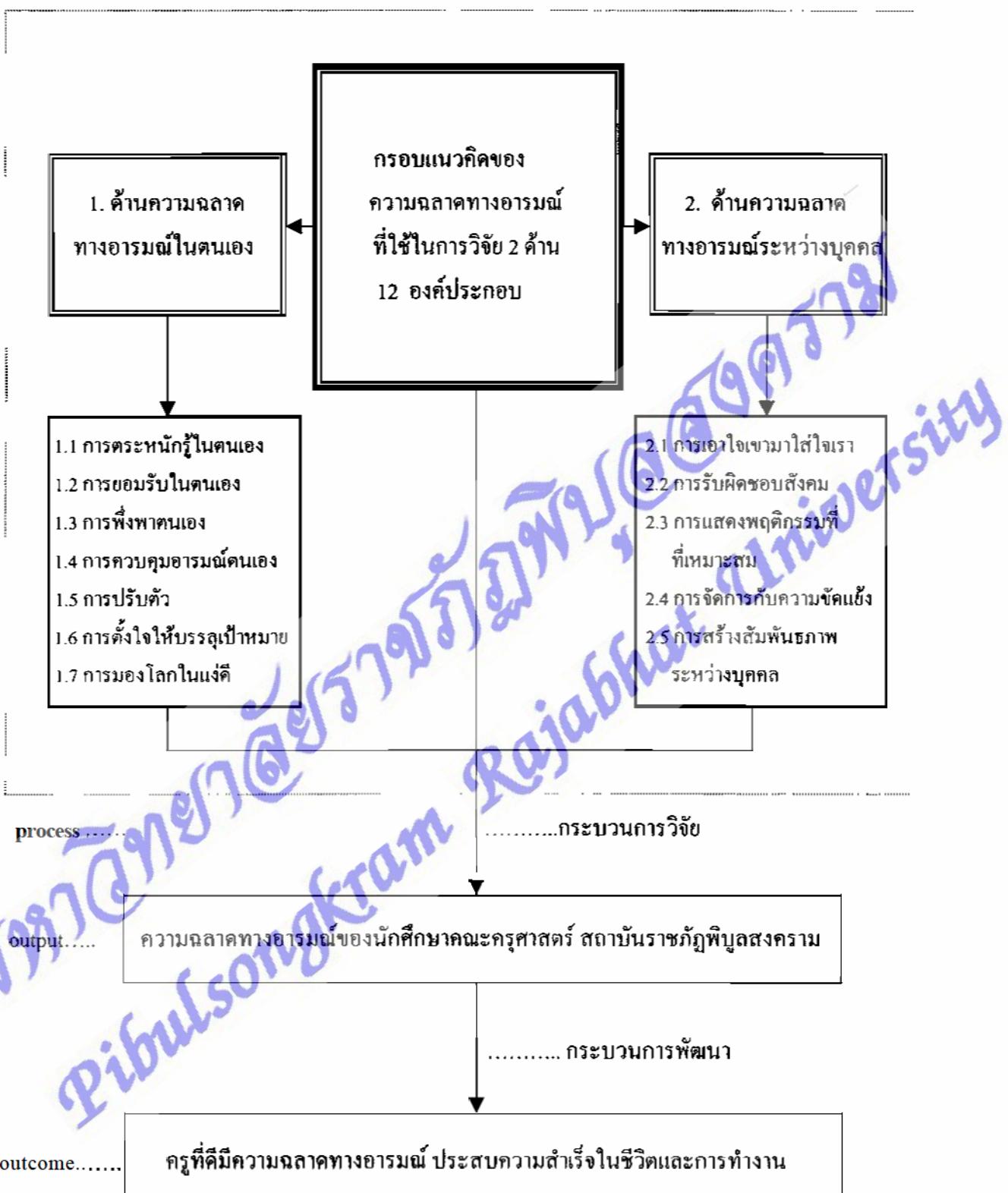
กรอบแนวคิด ในการวิจัย

input.....



output

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย



วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้ 5 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์และสังเคราะห์ความฉลาดทางอารมณ์ ดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสาร คำราบบทความเรื่องไว้ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดทางอารมณ์ทั้งในและต่างประเทศ รวมทั้งสอบถามจากเจ้าของแนวคิดโดยผ่าน e-mail

1.2 วิเคราะห์และสังเคราะห์กรอบแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์

1.3 สร้างกรอบแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์ในการวิจัย

วิจัย

1.4 กำหนดนิยามปฏิการความฉลาดทางอารมณ์ทั้ง 2 ด้าน 12 องค์ประกอบ

ขั้นตอนที่ 2 สร้างและพัฒนาแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ ตามกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร คำราบเรื่องไว้และงานวิจัยเกี่ยวกับแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ ทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินค่าส่วนประมานค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิกิร์ท (Likert) 5 ขั้นตับ คือ 5 4 3 2 1

2.3 คัดเลือกข้อคำถามจากแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ ของโกลเมน คอมเพอร์และสวีฟ และนารอตัน รวมทั้งนักจิตวิทยาคนอื่น ๆ จาก Internet นำมาปรับปรุงให้เหมาะสมตามกรอบแนวคิดในการวิจัยและนิยามปฏิการ ทั้ง 2 ด้าน 12 องค์ประกอบ สร้างเป็นแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ฉบับร่าง

2.4 นำแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ฉบับร่างไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรง เชิงเนื้อหา (Content Validity) ตรวจสอบการใช้ภาษา การสื่อความหมาย จำนวน 3 ท่าน แล้วนำคะแนนของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คน มาหาค่าเฉลี่ย หรือเริ่กว่า ค่าดัชนีของความสอดคล้องกันระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับคุณประส่งค์ (Index of Item-Objective Congruence)

2.5 ปรับปรุงแก้ไขแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและสร้างเป็นแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ที่นำไปใช้ทดลอง

2.6 นำแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ไปทดลองใช้ 2 ครั้ง และดำเนินการดังนี้

2.6.1 หาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) โดยใช้กับนักศึกษาภาคปกติ คณะครุศาสตร์ หลักสูตร 4 ปี ชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏอุตรดิตถ์ จำนวน 100 คน แล้วตรวจสอบคุณภาพเป็นรายข้อทั้งฉบับ

2.6.2 หาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยใช้กับนิสิตภาคปกติ คณะศึกษาศาสตร์ หลักสูตร 4 ปี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏ จำนวน 40 คน แล้วตรวจสอบความเที่ยงของแบบวัดทั้งฉบับ

2.7 นำแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ที่ทดลองใช้ หาค่าอำนาจจำแนกและค่าความเที่ยงแล้วนำมาเลือกเฉพาะข้อที่มีประสิทธิภาพสูง ปรับปรุงแก้ไขให้เรียบร้อยเป็นแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ฉบับจริงที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 เก็บรวบรวมข้อมูลนักศึกษา ดังนี้

3.1 กำหนดกลุ่มประชากร เป็นนักศึกษาภาคปกติคณะครุศาสตร์ หลักสูตร 4 ปี ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2542 ของสถาบันราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง 4 แห่ง คือ สถาบันราชภัฏนครสวรรค์ สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม สถาบันราชภัฏกำแพงเพชร และสถาบันราชภัฏเพชรบูรณ์

3.2 ทำหนังสือถึงอธิการบดี สถาบันราชภัฏนครสวรรค์ สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม สถาบันราชภัฏกำแพงเพชร และสถาบันราชภัฏเพชรบูรณ์ ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลนักศึกษาภาคปกติ หลักสูตร 4 ปี ชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2542

3.3 ดำเนินการเก็บข้อมูลตามกำหนดการจนครบถ้วนทุกสถาบัน

ขั้นตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูล

4.1 คำนวณค่าร้อยละของข้อมูลสถานภาพกลุ่มประชากร จำแนกตามสถาบัน เพศ และ โปรแกรมวิชา

4.2 นำแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ที่สมบูรณ์ ถูกต้องมาตรวจสอบและให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ 5 4 3 2 1 ในข้อที่มีความหมายเชิงบวก และ 1 2 3 4 5 ในข้อที่มีความหมายเชิงลบ

4.3 นำแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์มาแจกแจงความถี่ต่อรายการ หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) และนำมาเปรียบเทียบกับ Norm หรือเกณฑ์มาตรฐานที่ ($T\text{-Score}$) ที่กำหนดไว้ (T_{50})

ขั้นตอนที่ 5 เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยเสนอผลการศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาภาคปกติ หลักสูตร 4 ปี ชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง

4 แห่ง คือ สถาบันราชภัฏนราธิวาสราชนครินทร์ สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม สถาบันราชภัฏกำแพงเพชร และสถาบันราชภัฏเพชรบูรณ์ ในรูปตารางประกอบความเรียง แยกเป็น 2 ค้าน 12 องค์ประกอบ เพื่อนำผลไปพัฒนานักศึกษาต่อไป

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

หลังจากทำการวิจัยเสร็จแล้ว ผู้วิจัยคิดว่ามีประโยชน์ ดังนี้

1. ได้แบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ ที่เหมาะสมในการวัดความฉลาดทางอารมณ์ ของนักศึกษา
2. ช่วยให้ทราบถึงความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาในด้านต่าง ๆ ว่ามีปัญหานักศึกษา
3. เพียงใดเพื่อนำมาวางแผนพัฒนาบุคลิกภาพทางด้านอารมณ์ของนักศึกษาได้อย่างเหมาะสม
4. ช่วยให้ทุกฝ่ายได้ทราบนักศึกษาในด้านต่าง ๆ เพื่อต่อตนเองและสังคมโดยส่วนรวม

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเพื่อศึกษาเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยสนับสนุนตามลำดับดังนี้

- 2.1 ความหมายของความฉลาดทางอารมณ์
- 2.2 ความสำคัญและประโยชน์ของความฉลาดทางอารมณ์
- 2.3 ประวัติการศึกษาเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์
- 2.4 กระบวนการทางอารมณ์ที่ส่งผลต่อกำลังทางอารมณ์
- 2.5 องค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์
- 2.6 ลักษณะของผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูงและต่ำ
- 2.7 บทบาทของครูในการส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์
- 2.8 การวัดและการประเมินความฉลาดทางอารมณ์
- 2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ความหมายของความฉลาดทางอารมณ์

ความฉลาดทางอารมณ์ มีชื่อเรียกในภาษาไทยหลายชื่อ เช่น ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ เชwan อารมณ์ อัจฉริภาพทางอารมณ์ ความเก่งทางอารมณ์ ความสามารถทางอารมณ์ เชwan ทางสังคม ปรีชาชีวอารมณ์ เหตุโภคด วุฒิภาวะทางอารมณ์ ศติอารมณ์ ปัญญาทางอารมณ์ ซึ่งมาจากคำภาษาอังกฤษที่มีความหมายเดียวกัน เช่น Emotional Intelligence, Emotional Literacy, Emotional Intelligence Quotient, Emotional Competence, Emotional Intelligence Competencies Interpersonal Intelligence, Emotional SMARTS, Social Intelligence และ Practical Intelligence แต่ชนบันเรียกชื่อ ๆ ว่า อีคิว, EQ, EI, และ EIQ เป็นต้น

สำหรับในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยใช้คำว่า ความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional intelligence) หรือเรียกชื่อ ๆ ว่า อีคิว (EQ) และจากการศึกษาด้านครัว พบร้า ได้มีผู้ให้ความหมายของคำว่า “ความฉลาดทางอารมณ์” หลายท่าน ดังนี้

ธอร์นไดค์ (Thorndike, <http://trochirn.human.cornell.edu/gallery/young/emotion.htm>)
ได้ให้ความหมายว่า เชwan ทางสังคม (Social Intelligence) เป็นความสามารถในการเข้าใจและจัดการ

ของบุคคลอย่างมีผลลัพธ์เกี่ยวกับความสัมพันธ์ของมนุษย์ รวมทั้งความฉลาดเกี่ยวกับตนเองและความฉลาดระหว่างบุคคล

ชาโลวีและ เม耶 (Salovey and Mayer, 1997 :10 cited in <http://eqi.org/default.htm>) ได้ให้ความหมายทั้ง 3 ครั้ง สรุปได้ว่า ความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Intelligence) คือ ความสามารถในการตระหนักรู้ในอารมณ์ของตนเองและไวต่อการรับรู้ด้านอารมณ์ สามารถแยกแยะประเมินค่าและแสดงอารมณ์ได้อย่างถูกต้อง สามารถเรียนรู้และมีทักษะในการจัดการกับอารมณ์โดยศึกษาความรู้ด้านความคุ้นเคยของตนเองและผู้อื่น ได้ดีและมีสติปัญญามากขึ้น ตลอดจนสามารถใช้ข้อมูลเหล่านี้ให้เกิดประโยชน์ต่อการนำไปสู่ความสุขและความอยู่รอด

โคอนเปอร์และสวาร์ฟ (Cooper and Sawaf, 1997 : xiii) ให้ความหมายว่า ความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Intelligence) เป็นความสามารถของบุคคลในการรับรู้และเข้าใจตลอดจนสามารถใช้พลังในการรู้จักนำอารมณ์มาประยุกต์ใช้เป็นข้อมูลในการสร้างความสัมพันธ์ เพื่อโน้มน้าวผู้อื่นให้อ่านมีประสิทธิภาพ

โกลแมน (Goleman, 1998 : 317 cited in http://www.geocities.com/~emiq/about_ei.htm) ได้ให้นิยามบนพื้นฐานของชาโลวีและเมเย่ว่า ความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Intelligence) เป็นความสามารถตระหนักรู้ในความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น เพื่อสร้างแรงจูงใจในตนเองและสามารถจัดการกับอารมณ์ของตนเองและอารมณ์ที่เกิดจากความสัมพันธ์ต่างๆ ได้ดี

ไฮเวส และ เฮอร์โรลด์ (Howes and Herald, 1996 cited in <http://courses.bus.ualberta.ca/oa-central/articles/cquotent.htm>) กล่าวว่า ความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional intelligence) เป็นการบอกถึงคุณสมบัติของบุคคลในด้านต่างๆ ได้แก่ การตระหนักรู้ในอารมณ์ของตนเอง การสร้างแรงจูงใจในตนเอง การควบคุมแรงกระตุ้นทางอารมณ์ และการเอาใจใส่สู่ใจเรา

โดนัลด์สัน (Donaldson, <http://www.emotionalsmarts.com/EmotionalSmarts.html>) กล่าวว่า ความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional SMARTS) คือ ความสามารถที่จะรับผิดชอบในขณะที่เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านอารมณ์ได้ดี ทั้งในสถานที่ทำงาน การประกอบอาชีพ การสร้างสัมพันธภาพ และการสร้างครอบครัว ตลอดจนการมีสุขภาพที่ดีและมีอาชญากรรม

บาร์อ่อน (BarOn, 1997 : 3, cited in <http://home.informp.net/~mrock/cq-i.htm>) ได้ให้ความหมายว่า ความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Intelligence) เป็นความสามารถในการจัดการด้านบุคคลิกภาพ อารมณ์ สังคมและทักษะต่างๆ ที่มีผลต่อความสำเร็จของบุคคลในการที่จะรับมือกับความต้องการและแรงกดดันของสิ่งแวดล้อม

เทอดศักดิ์ เศรษฐ (2542 : 8) ให้ความหมายว่า ความฉลาดทางอารมณ์ หรือ EQ (Emotional Quotient) กือ การเข้าใจความรู้สึกของคนเองและผู้อื่น รู้จักเด่นชัดคือของคนเอง รู้จักความคุ้ม จัดการและแสดงออกทางอารมณ์ และใช้ชีวิตได้อย่างเหมาะสม ที่สำคัญคือมองโลกในแง่ดี แก้ไขความขัดแย้ง โดยเฉพาะความเครียดที่เกิดขึ้นในจิตใจ ได้เป็นอย่างดี

พระราชนูนิ (2542 : 7) ได้ให้ความหมายว่า ซึ่กิ คือ การใช้ปัญญากำกับการแสดงอารมณ์ที่ออกแบบให้มีเหตุผล

ทศพร ประเสริฐสุข (2542 : 21) ได้ให้ความหมายอย่างละเอียดว่า ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ เป็นความสามารถลักษณะหนึ่งของบุคคลที่จะตระหนักรู้ถึงความรู้สึก ความคิดและอารมณ์ของคนเองและผู้อื่น สามารถควบคุมอารมณ์และเร่งกระตุ้นภัยใน ตลอดจนสามารถตรวจสอบการตอบสนองความต้องการของคนเองได้อย่างเหมาะสมถูกต้องทางศีลธรรม สามารถให้กำลังใจคนเองในการที่จะเพชญกับอุปสรรคและข้อขัดแย้งต่าง ๆ ได้อย่างไม่คับข้องใจ รู้จักจัดความเครียดที่จะขัดขวางความคิดหรือเริ่มสร้างสรรค์อันมีค่าของคนได้ สามารถชี้นำความคิดและการกระทำการของคนในการทำงานร่วมกับผู้อื่นทั้งในฐานะผู้นำหรือผู้ตาม ได้อย่างมีความสุข จนประสบความสำเร็จในการเรียน ความสำเร็จในการอาชีพ ตลอดจนประสบความสำเร็จในชีวิต

จากนิยามของความฉลาดทางอารมณ์ดังกล่าว พอกสรุปได้ว่า ความฉลาดทางอารมณ์ หมายถึง ความสามารถในการตระหนักรู้ในอารมณ์ของคนเองและผู้อื่น สามารถแยกแยะ ประเมินค่า ยอมรับ และแสดงอารมณ์ได้อย่างถูกต้องตรงตามความเป็นจริง รวมทั้งสามารถจัดการกับอารมณ์ของคนเอง และผู้อื่น ได้อย่างมีประสิทธิภาพช่วยให้ประสบความสำเร็จในการดำรงชีวิต การเรียนและการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทั้งในฐานะผู้นำหรือผู้ตาม ได้อย่างมีความสุข จนประสบความสำเร็จในการเรียน ความสำเร็จในการอาชีพ ตลอดจนประสบความสำเร็จในชีวิต

2.2 ความสำเร็จและประโยชน์ของความฉลาดทางอารมณ์

จากการศึกษาเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ แมตต์ ให้เห็นถึงความฉลาดทางอารมณ์ว่า มีความสำเร็จที่สูงกว่าเด็กๆ เช่น พีเตอร์เพลเตอร์ (Pelletier, <http://www.heartsaver.com/fag/testanxa.html>) พบว่า ผู้ที่ประสบความสำเร็จเป็นพ่อแม่มีสุขภาพจิตดี เห็นแก่ประโยชน์ของผู้อื่นที่จะส่งผลต่อคนเอง ด้านโกลเด้น (Goleman, <http://www.heartsaver.com/fag/testanxa.html>) พบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ มีความสัมพันธ์กับภาวะผู้นำ การทำงานเดี่ยวและกลุ่ม การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างคนกับสังคม

จากการงานวิจัยเมื่อเร็วๆ นี้ พบว่า ความสำเร็จที่เกิดจากความฉลาดทางสติปัญญา มีเพียง 20% และมีตัวบ่งชี้ว่า ความฉลาดทางอารมณ์เป็นองค์ประกอบที่ช่วยให้ประสบความสำเร็จในการดำรงชีวิต ที่บ้านและการทำงาน และพบว่า ความฉลาดทางอารมณ์สามารถเปลี่ยนแปลงและพัฒนาด้วยการหาความรู้ด้วยตนเองและมีความพยายามที่จะพัฒนาได้ในทุกช่วงอายุของคนเราอีกด้วย (Lozier, <http://wwwinode.org/abc/html/newslet/fall98/1-eq.html>)

ส่วนใหญ่ผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จในทุกวงการจะเป็นผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์ มีบุคลิกภาพที่ดี มีความคิดสร้างสรรค์ เข้าใจคนเข้าไว้ (ศันสนีย์ พัตรคุปต์, 2542) ซึ่งสอนคล้องกับที่ โคนอลด์สัน (Donaldson, <http://course.bus.ualberta.ca/oa-central/articles/equotent.htm>) กล่าวว่า ปัจจุบันนี้ในวงงานต้องการผู้ที่มีความสามารถในการปรับตัวทางอารมณ์ได้ดี ทั้งนี้ เพราะผู้ที่มีความฉลาดแต่ไม่มีความสุข ย่อมไม่ประสบความสำเร็จในการทำงาน ไม่สามารถรักษาความสัมพันธ์หรือเรียนรู้วิธีการทำให้คนเองมีความสุขได้

ผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์ดี จะทำให้เกิดความคิดที่ไม่ดี มีจิตใจที่ไม่ดี ถ้าจะสนับสนานเบิกบานก็จะมีพื้นฐานอยู่กับความลามก โหราษและเห็นแก่ตัว จึงใช้ความฉลาด (IQ) ไปในทางทำลายและเห็นแก่ตัว เมื่อมีการตัดสินใจก็จะทำให้มีการตัดสินใจที่ไม่ดี ซึ่งส่งผลให้แสดงพฤติกรรมที่ไม่ดีอ กมา ทำให้เกิดรอยแผลรอยทึ่มเทงชีวิตคลอกไป ทำให้เป็นคนที่มีอารมณ์ไม่ดีตลอดเวลา (วิทยา นาควัชระ, 2542 ข) ผู้ที่มีอารมณ์ดีจะทำให้มีความเก่งมากขึ้น สามารถทำความดีได้มากขึ้น ด้วย (วิทยา นาควัชระ, 2542 ก) ผู้ที่มีความฉลาดทางสติปัญญาสูง แต่มีความฉลาดทางอารมณ์ดี จะสูญเสียการตระหนักรู้ในอารมณ์ของตนเอง ไม่ทึ่งหรรษ์ ไม่ไวต่อความรู้สึก ไม่ทราบถึงความต้องการทางอารมณ์ของตน มีความรู้สึกว่าตนเองเหนื่อยกว่าผู้อื่น คิดว่าเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ทั้ง ๆ ที่จริง ๆ แล้วอาจไม่เข้าใจเลย ทำให้ขาดความเมตตา ขาดการเอาใจเขามาใส่ใจเรา เพราะความฉลาดซึ่งเห็นความถูกต้องเป็นสิ่งสำคัญ จะต่อต้านความคิดหรือความรู้สึกที่เห็นว่าไม่ถูกต้อง ทำให้ไม่เข้าใจผู้อื่น ซึ่งทำให้เป็นยาพิษ (Toxic) ในการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น (<http://eqi.org/romance.htm>) ผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูง จะเป็นผู้ที่สามารถใช้ชีวันนี้ปัญหากับชีวันนี้ อารมณ์ในการตระหนักรู้ตนเอง มีสติรู้เท่าทันความคิดความรู้สึกและความต้องการของผู้อื่น ทำให้เกิดความร่วมมือในการทำงานที่สร้างสรรค์ บรรลุผลตามเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ความฉลาดทางอารมณ์ทำให้การสื่อสารระหว่างบุคคลเป็นไปอย่างราบรื่น ออกสนใจเข้าใจต่อกัน เกื้อหนุนให้มีการใช้ศักยภาพของคนอย่างสูงสุด ก่อให้เกิดการบูริหารจัดการที่ให้เกียรติยอมรับกัน เพิ่มพูนความคิดสร้างสรรค์ กล้าที่จะแสดงออก กล้าคิดริเริ่ม ลดการโขมตี การนินทา ก้าวไว้แต่ไม่ยืดหยุ่นต่อกัน (วีระวัฒน์ ปันนิตามัย, 2542)

ความฉลาดทางอารมณ์ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นผู้บอกรู้ที่อัมมาชาลได้ดีกว่าความฉลาดทางสติปัญญา และความฉลาดทางสติปัญญา (IQ) ช่วยให้ได้รับการว่าจ้าง แต่ความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) จะทำให้ได้รับการสนับสนุนเพื่อความก้าวหน้าในตำแหน่งงาน ความฉลาดทางอารมณ์ซึ่งทำให้ประสบความสำเร็จในการดำรงชีวิต การศึกษาและการทำงาน (Goleman, 1998)

อาชีพครุเป็นวิชาชีพที่ต้องการบุคคลที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูงกว่าอาชีพอื่น ๆ อีกหลายอาชีพ หรือกล่าวได้ว่าผู้ที่จะประกอบอาชีพครุให้ประสบความสำเร็จในอาชีพ จะต้องเป็นผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูง (Caruso, <http://www.virtent.com/ei/careers.html>) ผู้ซึ่งไม่มีทักษะในการรับ

และส่งอารมณ์ จะทำให้มีปัญหาในการสร้างสัมพันธภาพ ไม่มีความสุขและไม่ทราบว่าเพราะเหตุใด จึงไม่มีความสุข โดยเฉพาะนักศึกษาที่มีความวิตกกังวล มีอารมณ์โทรศหรือเก็บกดจะไม่สามารถเรียนรู้ได้ (Goleman, 1995)

จากความสำคัญดังกล่าวจะเห็นว่า ความฉลาดทางอารมณ์ มีความสำคัญทั้งในระดับบุคคล ระดับกลุ่ม ระดับองค์การ ระดับสังคมและระดับประเทศ มีความสำคัญทั้งในครอบครัว สถานศึกษา สถานที่ทำงานและชุมชน ซึ่ง วีระવัฒน์ ปันนิตามย (2542) ได้สรุปให้เห็นถึงประโยชน์ของความฉลาดทางอารมณ์ที่มีต่อชีวิตและการทำงานในหน้าที่ สรุปได้ดังนี้

1. ใช้ในการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็ก ๆ ให้มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ที่เจริญสมวัย
2. ช่วยให้สามารถสื่อสาร แสดงความรู้สึกและการณ์ของตน ได้อย่างถูกต้อง และเข้าอกเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น ดังที่สุนทรภู่กล่าวว่า “ผู้อยู่ดีดีของคนเสียก่อนให้ฟ่อนคลาย แล้วค่อยว่ายไปผจญคนทั้งปวง”
3. ช่วยลดการขัดแย้งระหว่างบุคคล ทำให้เกิดการสร้างผลิตผลที่สูงงเป้าหมาย
4. ช่วยให้สามารถบริการได้ดี รู้จักและรับฟังความต้องการของลูกค้า
5. ช่วยส่งเสริมอัจฉริภาพของความเป็นผู้นำที่มีศีลปะ ในการรู้จักใช้คนและครองใจคนได้ เปิดโอกาสให้ได้เรียนรู้และพัฒนาตน
6. ช่วยให้มีความเข้าใจในชีวิตของคนเองและผู้อื่น ทำให้มีปฏิสัมพันธ์ที่ดี สามารถใช้ศักยภาพของตนอย่างเต็มที่ ชีวิตครอบครัวจะเป็นสุข

2.3 ประวัติการศึกษาเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์

ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ได้มีการศึกษาเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ไปทั่วโลก ดังที่ ลูซเซียร์ (Lozier, <http://www.inode.org/abc/html/newslet/fall98/1-eq.html>) เซเวส และ เฮอร์รัล (Howes and Herald, <http://courses.bus.ucalgary.ca/oacentral/articles/equotent.htm>) เชน (Hein, <http://eqi.org/default.htm>) ชาโลวีแแมรี่ (Salovey and Mayer, <http://eqi.org/default.htm>) และ วีระวัฒน์ ปันนิตามย (2542) ได้กล่าวไว้ สรุปได้ดังนี้

ในปี 1920 โธร์นไดค์ (Thorndike) ได้เขียนบทความและพูดถึงสติปัญญาทางสังคม (Social Intelligence) ว่าเป็นความสามารถในการเข้าใจผู้อื่น มีความสัมพันธ์กัน ได้อย่างเหมาะสม ซึ่งไม่ได้รับการสนใจเท่าที่ควรเมื่อเทียบกับการศึกษาด้านสติปัญญาและแบบทดสอบทางสติปัญญา เพราะมีการเข้าใจผิดคิดว่าเป็นเรื่องของ “การจัดกระทำกับผู้อื่น”

ในปี 1970 มินทส์เบิร์ก (Mintzberg) เป็นคนแรกที่ชี้ให้เห็นว่าสมบัติเชิงเดียวของมนุษย์ในการจัดการต่างกัน โดยเน้นว่าผู้บริหารควรใช้สมองซึ่งข้ามกับกระบวนการตัดสินใจ

การติดต่อเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับผู้คน การจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ และใช้สมองซักซ้ายในการวางแผน
วิเคราะห์ข้อมูล

ในปี 1973 เมคแคลลัน (McClelland) นักจิตวิทยาแห่งมหาวิทยาลัย Havard เป็นผู้ที่มีส่วน
ปลูกเรื่องความสนใจของผู้คน ให้มานศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ที่สนับสนุนให้เกิดความสำเร็จใน
มนุษย์เป็นอย่างมาก เขายังได้เขียนบทความเปิดประดีนวิพากษ์หลาบประการ เช่น 1) เกรดเฉลี่ยแม้บ่ง
บอกถึงความสำเร็จในการเรียน แต่ไม่ได้ประกันว่าจะประสบความสำเร็จในอาชีพ 2) แบบวัดชาวาน์
ปัญญาและแบบวัดความฉลาดไม่ได้เป็นตัวนำนายความสำเร็จในอาชีพหรือในชีวิต 3 แบบทดสอบ
และผลการเรียนนั้นไม่บุติดธรรมแก่ชนกลุ่มน้อย 5) ควรหันมาวัดสมรรถนะที่สามารถทำนายพฤติกรรม
สำคัญ ๆ ได้แม่นยำกว่า วัดในสิ่งที่เห็นและรับรู้ได้อย่างแจ้งชัด เช่น ทักษะในการถือสาร การอุดใจ
รอได้ การกำหนดเป้าหมาย จากการปฏิบัติจริง ๆ ไม่ใช้วัดจากการคิดตอบเบย์ ฯ เพื่อความมั่นใจใน
การสรุปอ้างอิง บทความของเขามีอิทธิพลต่อสื่อมวลชน เช่น หนังสือพิมพ์นิวยอร์กไทม์ (New
York Time) นิตยสารจิตวิทยา (Psychology Today) มีอิทธิพลต่อตำราเรียนจิตวิทยาและการศึกษา
วิจัยต่อมา

ในปี 1980 เป็นต้นมา ชาโลวีแคลเมียร์ (Salovey and Mayer) ชาโลวีนักจิตวิทยาแห่ง
มหาวิทยาลัยเยล (Yale) เมีย เป็นนักจิตวิทยาของมหาวิทยาลัยนิว汉普เชียร์ (University of New
Hampshire) เป็นผู้ใช้คำว่า ความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Intelligence) เป็นครั้งแรก ในปี
1994 ได้สรุปว่า ความฉลาดทางอารมณ์เป็นเรื่องของทักษะในการปรับตน 3 ประการ คือ ขึ้นรู้
ตนเอง ขึ้นควบคุมอารมณ์และเข้าใจชาวาน์อารมณ์ และในปี 1997 ได้ปรับปรุงแนวคิดและเสนอว่า
ความฉลาดทางอารมณ์น่าจะประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) การรับรู้ การประเมินและการแสดงออก
ชี้อารมณ์ 2) การเข้าใจนุนการคิดของอารมณ์ 3) การเข้าใจ การวิเคราะห์และการใช้ความรู้สึก
4) การคิดไตร่ตรองและควบคุมอารมณ์ของคน จากแนวคิดและผลการศึกษาเกี่ยวกับความฉลาดทาง
อารมณ์ของชาโลวีแคลเมียร์ ที่มีมากน้ำหนาหลายประการ ช่วยให้เป็นพื้นฐานในการศึกษาของนักจิตวิทยา
รุ่น ๆ หลังต่อๆ มา

ในปี 1995 เป็นต้นมา โกลแมน (Goleman) นักเข้าวิทยาศาสตร์ของหนังสือพิมพ์
นิวยอร์กไทม์ ผู้จบปริญญาเอกจากมหาวิทยาลัย Havard และเป็นลูกศิษย์ของเมคแคลลัน เป็นประธาน
ร่วมฯ Consortium for Research on Emotional Intelligence in Organizations ใน Graduate School
of Applied and Professional Psychology มหาวิทยาลัย Rutgers เมือง Piscataway รัฐ New Jersey
ซึ่งมีความสนใจเกี่ยวกับสมอง บุคลิกภาพและอารมณ์เป็นอย่างมาก เป็นผู้บัญญัติคำพิพาร์ “emotionality”
เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ทางด้านความฉลาดทางอารมณ์ ในการศึกษาวิจัยกับผู้เชี่ยวชาญทั่วทั้งอเมริกา

และเป็นหนังสือที่คิดอันดับขายดีเล่มหนึ่ง คือ Emotional Intelligence :Why it can matter more than IQ และนิตยสารไทม์ ได้พิมพ์บทความ Baa องค์ประกอบของอีคิว (The EQ Factor) สร้างความเชื่อ ชาไปทั่วโลก ในปี 1998 ได้ออกหนังสือเล่มใหม่ชื่อ Working with Emotional Intelligence เป็นหนังสือที่เสนอถึงองค์ประกอบของ EQ และแนวทางในการประยุกต์ใช้ได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในด้านการพัฒนาผู้ที่มีศักยภาพในการเป็นผู้นำและการฝึกอบรมพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ นิตยสารต่าง ๆ ได้ตีพิมพ์บทสัมภาษณ์และแนวคิดของโกลเเมนเกี่ยวกับองค์ประกอบ ความหมายและตัวอย่างของความฉลาดทางอารมณ์ในแต่ละด้านด้วย

ในปี 1997 เป็นต้นมา บาร์อ่อน (BarOn) นักจิตวิทยาจากมหาวิทยาลัยเทลอาเวฟประเทศอิสราเอล (Israel's Tel-Aviv University) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลการปฏิบัติงานกับความฉลาดทางอารมณ์ โดยใช้แบบสำรวจความฉลาดทางอารมณ์ (The Emotional Quotient Inventory) หรือเรียกว่า EQI วัดความฉลาดทางอารมณ์ด้านการตระหนักรู้ในตนเอง (self-awareness) การสร้างแรงจูงใจในตนเอง (self-motivation) การอดทนต่อความเครียด (stress tolerance) ความยืดหยุ่น (flexibility) การควบคุมอารมณ์ (impulse-control) และการมองโลกในแง่ดี (optimism) ในปี 1999 เขายังจัดฝึกอบรมการใช้แบบสำรวจ BarOn EQ-I หลายรุ่น และมีผู้สนใจเข้ารับการฝึกอบรมจำนวนมาก

ในปี 1997 โดนัลด์สัน (Donaldson) นักจิตวิทยาของแคนาดา เขียนให้นำแนวคิดของโกลเเมนไปประยุกต์ใช้ในวงการธุรกิจ และใช้คำว่า "Emotional SMARTS" ได้เสนอคุณลักษณะของความฉลาดทางอารมณ์ที่สำคัญ 16 ด้าน ที่ช่วยให้เกิดทักษะในการตระหนักรู้ การแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม ทักษะการเรื่องไข มีความสามารถในการตัดสินใจ เขายังเสนอว่าปัจจุบันนี้องค์การต่าง ๆ มีความสามารถทางเทคโนโลยี รู้วิธีการที่จะทำงานต่าง ๆ แต่ในขณะเดียวกันเรามีความคาดหวังในการทำงานกับผู้อื่น เกี่ยวกับการสร้างสัมพันธภาพและการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ นั่นคือต้องมีการใช้ความฉลาดทางอารมณ์ ซึ่งถ้าทำได้ทั้งสองประการก็จะทำให้ธุรกิจประสบความสำเร็จอย่างสูง องค์การเริ่มนองหนึ่งถึงความสำคัญของความฉลาดทางอารมณ์ เขายังได้เสนอผลการจัดฝึกอบรมแบบสำรวจความฉลาดทางอารมณ์ของบาร์อ่อนคือ EQI ช่วยให้เกิดการตระหนักรู้ ความฉลาดทางอารมณ์ที่มีต่อองค์กรต่าง ๆ มากขึ้น

ปัจจุบันนี้ความฉลาดทางอารมณ์ได้รับความสนใจเป็นอย่างมาก ดังจะเห็นได้จากบทความในเว็บไซต์และหนังสือค่าราตีพิมพ์วางจำหน่ายในห้องคลาดต่างประเทศจำนวนมาก ภายใต้เว็บไซต์ของ amazon.com มีมากถึง 38 เล่ม นอกเหนือนั้นยังมีบทความค่าง ๆ ถึง 4015 รายการ พลังงานต่าง ๆ ที่เผยแพร่เป็นผลงานที่ได้จากการศึกษาวิจัยในหลาย ๆ ด้านอย่างกว้างขวาง เป็นเวลานานหลายปี สำหรับในประเทศไทยก็มีการค้นคว้าเกี่ยวกับเรื่องนี้ แต่ยังไม่มีการศึกษาอย่างแพร่หลายมากนัก ดังนี้

๑๖๒.๔
๗๑๗
๒

130743

ตั้งแต่ปี 2541 เป็นต้นมา มีคำว่า ความฉลาดทางอารมณ์ ของເທົ່ອສັກສິດ ເຄຊຄ ປ້ວຍໃຫ້ເກີນດີອອກຂອບຂອງຄວາມฉลาดทางอารมณ์ທີ່ເໝາະສໍາຫັບສັກນີ້ໄດ້ແນວທາງໃນການພັນນາອົງກົດປະກອບແຕ່ລະດ້ານທີ່ສຳຄັງ ຈຶ່ງຈະຫຸຍໃຫ້ເປັນຜູ້ທີ່ມີຄວາມฉลาดทางอารมณ์ ປະສົບຄວາມສຸຂະແລະຄວາມສໍາເລົ່າໃນຊີວິດແລະການທຳມານ ນອກຈາກນີ້ຂັ້ນມືນທີ່ມີຄວາມເກີ່ວກັບຄວາມฉลาดทางอารมณ์ ທີ່ດີພິມພໍໃນວາරສາຮ ນິຕຍສາຮແລະໜັງສື່ອພິມພໍໜ່າຍຈົບນັບ ເຊັ່ນ ວາරສາຮຈິຕິວິທາ ວາරສາຮພຸດຕິກຣົມຄາສຕ່ຽວ ວາරສາຮແນະແນວ ບ່າວນັກບໍລິຫານ ຮຶດເດວຍໄໂດເຈເສົ່ງ ສຸກຸລ ຖະຍາຮສັປາທີ່ ແລະໜັງສື່ອພິມພໍໜີ່ຈົນ

ແລະໃນປີ 2542 ມີການຈັດສັນນາ ເຊື່ອ “EQ (Emotional Intelligence) ຄວາມເຄີຍວິຈາດທາງອາຮົມຜົນກັບການສ້າງຄວາມສໍາເລົ່າໃນຊີວິດ” ຈຶ່ງຈັດໂຄຍສາມຄແນະແນວແໜ່ງປະເທດໄທ ໂດຍຄວາມຮ່ວມນື້ອທາງວິຊາການຈາກໂຄງການສຶກຍາເຄີກແລະກຣອບຄວ້າ ຄະະສຶກຍາຄາສຕ່ຽວ ມາວິທາລັບຄຣິນທຣວິໂຮຜມມີວິທາກຣ 3 ທ່ານ ຕື່ອ ດຣ.ວິໄຮວັດໝ່ ປັນນີຕາມັຍ ອາຈານຍຸສາ ສຸຖທີສາກຣ ແລະ ດຣ.ທີ່ພົງວັລີ້ ສຸທິນນອກຈາກນີ້ ສັກບັນພຸດຕິກຣົມຄາສຕ່ຽວ ມາວິທາລັບຄຣິນທຣວິໂຮຜມ ບັງໄດ້ຈັດສັນນາເຊື່ອ “ອີກົກັບຄວາມສໍາເລົ່າໃນການທຳມານ” ພັດການຈັດສັນນາທຸກຄົງໄດ້ຮັບຄວາມສຸນໃຈຈາກນັກຈິຕິວິທາ ນັກແນະແນວຄຽງອາຈານຍຸແລະບຸກຄາກຈາກຫຼວງຢາງຄ່າງ ຈຶ່ງເປັນຈຳນວນນັກ

ສໍາຫັບພລງານວິຊາເຊີ່ງປະຫຼອດຂອງຄວາມฉลาดທາງອາຮົມຜົນນີ້ນ້ອຍ ໃນຂະໜາດທີ່ກະເສດວານຕ້ອງການໄປໃຊ້ໃນການແກ້ໄຂປັບປຸງຫາຂອງສັກນີ້ນີ້ສູງນາກ (ວິໄຮວັດໝ່ ປັນນີຕາມັຍ, 2542)

2.4 ກະບວນການທາງອາຮົມຜົນທີ່ສ່ວນພຸດຕ່ອງຄວາມฉลาดທາງອາຮົມຜົນ

ໃນການທຳຄວາມເຂົ້າໃຈລຶ່ງຄວາມฉลาดທາງອາຮົມຜົນ ຈຳເປັນອ່າງຍິ່ງທີ່ຈະຕ້ອງທຳຄວາມເຂົ້າໃຈໃນເຊື່ອງອາຮົມຜົນເປັນຫຼັງຈຸາກກ່ອນ

ອາຮົມຜົນ (emotions) ເປັນປົກລົງໃຫຍ້ໄດ້ຕອບທີ່ຫັບຫຸ້ນຂອງຮ່າງກາຍແລະຈິຕິໃຈ ມີ 3 ປະເທດ ອື່ນ

1. ອາຮົມຜົນທີ່ເກີດຂຶ້ນທັນທີ່ ເປັນອາຮົມຜົນທີ່ເກີດຂຶ້ນອອງຈາກສົນອົງ ເຊັ່ນ ກາຮຽສຶກໂກຮ ຮັກ

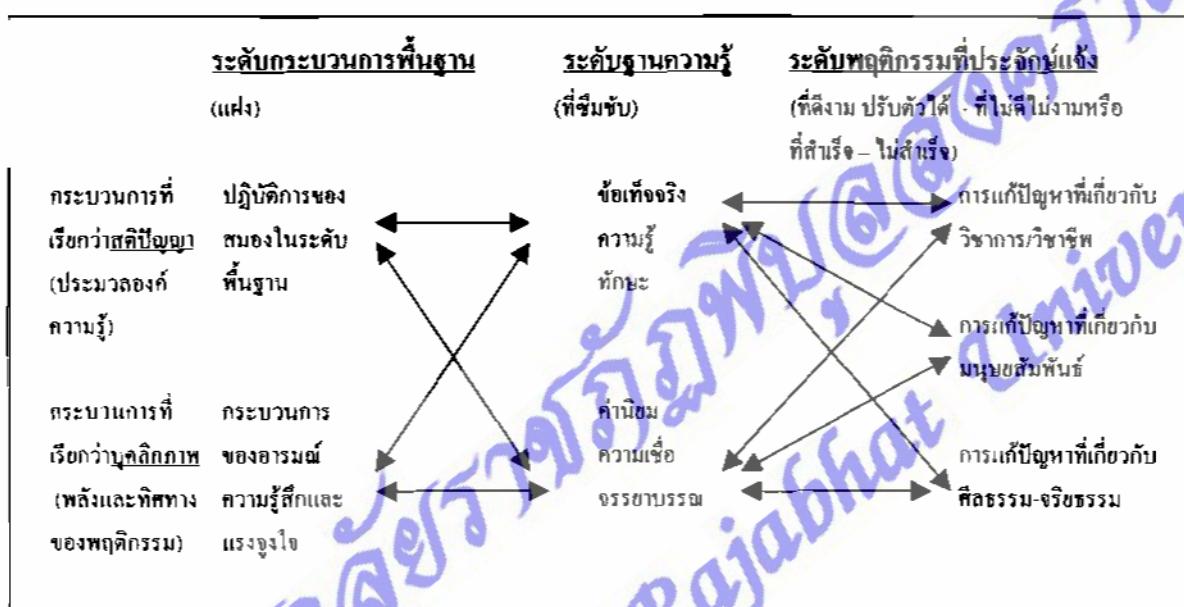
2. ອາຮົມຜົນທີ່ຄູກກະຮຸ້າຕຸ້ນໃຫ້ແສດງພຸດຕິກຣົມໄດ້ຕອບ ເຊັ່ນ ກາຮທ່ານ ກາຮຕໍ່ານ ກາຮທຳກິດທຳ ກາຮໂອບກອດ

3. ອາຮົມຜົນທີ່ກຳໄໝເກີດການເປີ່ຍັນແປລັງທາງຮ່າງກາຍ ເປັນອາຮົມຜົນທີ່ສຶກສົ່ງ ເຊັ່ນ ພັນແດງເພຣະໂກຮ ປັກສິ້ນ ມີອ້າດ້ານ (<http://trochim.human.cornell.edu/gallery/young/emotion.htm>)

ອາຮົມຜົນຈີ່ງເປັນສົກຈະການທີ່ມີຜລມາຈາກການຕອບສົນອົງຕ່ອດຕົວກະຮຸ້າຕຸ້ນ ຜູ້ປ່າຍຕົ້ນໂຮກທາງກາຍຫາຍ່າຍມີສາເຫຼຸມາຈາກຈິຕິໃຈ ອື່ນໄໝໄໝສັບຍາແຕ່ກັບແສດງຄວາມຜິດປົກດີອອກມາທາງຮ່າງກາຍໄດ້ແກ່ ໂຮກຫອນທີ່ດີ ປັວທີ່ຮະ ປັວຫລັງ ເປັນພົຣະໄນ້ກ່ອຍຮູ້ສຶກສົ່ງອາຮົມຜົນຂອງດູນເອງ (ເທົ່ອສັກສິດ ເຄຊຄ, 2542)

อารมณ์อาจแบ่งได้เป็น 2 ชนิดใหญ่ๆ คือ อารมณ์ทางบวกกับอารมณ์ทางลบ มุขย์ทุกคนมีภาวะอารมณ์พื้นฐานอยู่ในตัวเหมือนกัน แต่เมื่อระดับต่างกัน เช่น อารมณ์ทางบวก รู้สึกขึ้นคือเป็นสุข หรือมีอารมณ์ทางลบ รู้สึกชุ่นเคืองก็ได้ กระบวนการทางจิตของบุคคลมีความลึกซึ้ง จึงควรศึกษาถึงความสัมพันธ์ของความคิด บุคลิกภาพและอุปนิสัย รวมทั้งความรู้ ความเชื่อ ที่มีผลต่อพฤติกรรมในการแก้ไขปัญหา การปรับตัว พฤติกรรมการติดต่อสัมพันธ์ การแสดงออกทางจริยธรรม ดังภาพแสดงกระบวนการหน้าที่ของจิตตามแนวคิดของ ชิว, ชอง และ คิวค (Chiu, Hong and Dweek, 1994:12 ข้างจากวีระวัฒน์ ปันนิพัมย์, 2542)

กรอบแนวคิดโดยรวมเกี่ยวกับกระบวนการหน้าที่ของจิต



จากการอยู่ในกรอบแนวคิดโดยรวมเกี่ยวกับกระบวนการหน้าที่ของจิต จะเห็นได้ว่า ระดับหน้าที่ของจิตมี 3 ระดับ คือ 1) ระดับกระบวนการพื้นฐาน 2) ระดับฐานความรู้ และ 3) ระดับพฤติกรรมที่ประจักษ์แจ้ง ซึ่งเป็นระดับหน้าที่ของจิตที่สูงขึ้น ซึ่งมีความเกี่ยวพันกับสติปัจ្យา (ข้อเท็จจริง ชนิดถูก-ผิด) และกระบวนการของบุคลิกภาพด้านจิตพิสัย ซึ่งเป็นเรื่องของควร-ไม่ควร เหมาะสม-ไม่เหมาะสม ดี-ไม่ดี ในระดับที่ซับซ้อนมากยิ่งขึ้นภายใต้สถานการณ์ และเวลาที่เปลี่ยนแปลงไปของแต่ละคน

กระบวนการทางจิตอันเนื่องมาจากการสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดของสติปัจ្យา และบุคลิกภาพนี้ ส่งผลถึงระดับความสามารถในการปรับตัวได้ (adaptability) ของบุคคลที่แตกต่างกันไปในสถานการณ์ที่เกี่ยวกับความเก่งคิด ความเก่งคนและในเรื่องที่เกี่ยวกับศีลธรรมบรรยายถ่ายเสนอในชีวิตประจำวัน ไม่ว่าจะเป็นการทำงานหรือการดำเนินชีวิตกับคน การกระบวนการของความฉลาดทางอารมณ์

ต้องมุ่งให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลสามารถที่จะปรับตัวได้เป็นอย่างดี คือให้บุคคลสนใจความต้องการพื้นฐานหรือเป้าหมายต่าง ๆ ของคนให้อยู่ทางสอดคล้องกัน ขณะเดียวกันก็ส่งเสริมคุณธรรมที่ตนเชิดชูอีกด้วย ทำให้บุคคลมีการใช้ความรู้ ความมีสติ ขั้นคิด รอบคอบ ใช้ข้อมูลทุกแห่งทุกมุมอย่างเต็มที่ตามความเป็นจริงถูกต้องตามกาลเทศะ กับบุคคล ชุมชน สถานที่

จากการศึกษาของไฮร์เมน (Herrmann, จ้างจาก วีระวัฒน์ ปันนิตามัย, 2542) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับ รูปแบบของสมองโดยรวม (The whole brain model) ว่าสมองของมนุษย์ จะแบ่งเป็น 2 ค้าน คือ ค้าน cerebral (ด้านสมอง ความคิด ความเข้าใจ) และ limbic (อารมณ์ ภยานหยังรู้ ทันทีทันใด) แต่ละคนจะมีด้านใดด้านหนึ่งเด่นกว่าอีกด้านหนึ่ง และได้แบ่งส่วนของสมองเป็น 4 ส่วน แต่ละส่วนทำหน้าที่ในการคิดค่าง ๆ ดังนี้

1. สมองซึ่กข่าวล่าง จะทำหน้าที่คิดเกี่ยวกับอารมณ์ที่เป็นบ่อเกิดของความฉลาดทางอารมณ์
2. สมองซึ่กข่าวบน จะทำหน้าที่คิดเกี่ยวกับความมีวิสัยทัศน์ หยั่งรู้และคิดถึงอนาคต และมองเห็นภาพรวมที่เป็นระบบ
3. สมองซึ่กข้อขยับ ทำหน้าที่คิดที่สมเหตุสมผล คิดถึงข้อเท็จจริง เป็นส่วนที่ส่งเสริมค้านสติปัญญา โดยเฉพาะ IQ และการแก้ไขปัญหา
4. สมองซึ่กข้อขยับ ทำหน้าที่เกี่ยวกับการจัดระเบียบ การวางแผนและมุ่งในรายละเอียด

2.5 องค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์

จากความหมายและการกระบวนการทางอารมณ์ที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของมนุษย์ เราดังกล่าว นักจิตวิทยาหลายท่านได้แบ่งองค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์ที่มีความสอดคล้องกัน ในที่นี่จะกล่าวเฉพาะแนวคิดของนักจิตวิทยาคนสำคัญ ๆ ดังต่อไปนี้

ไฮล์เมน (Goleman, <http://www.unb.ca/web/bruns/9697/campus/Issue23/bodyspirit.html> และ <http://www.heartsaver.com/fag/testanxa.html>) ได้แบ่งองค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์เป็น 5 ด้าน คือ

1. การตระหนักรู้ในตนเอง (Self-awareness) เป็นการตระหนักรู้ในอารมณ์ที่เกิดขึ้นและยอมรับในอารมณ์นั้น รวมทั้งวิธีการตอบสนองทางร่างกายที่เกิดจากความรู้สึกของตน เช่น เหงื่อออก กล้ามเนื้อตึง นอนไม่หลับ การตระหนักรู้เป็นพื้นฐานในการสร้างองค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์อื่น ๆ ผู้ที่ตระหนักรู้สามารถบอกได้ว่ารู้สึกอย่างไรและพึงพอใจหรือเจ็บปวดจากความรู้สึกนั้นอย่างไร ผู้ที่ไม่ตระหนักรู้จะไม่สามารถบอกได้ว่ารู้สึกอย่างไร อาจบอกว่าไม่รู้สึกอะไรทั้งที่จริง ๆ แล้วพบว่ามีอารมณ์นั้นในภายหลัง การตระหนักรู้ในตนเองคือที่เป็นจริงช่วยให้มีความรู้สึกที่ค่อนข้าง

2. การควบคุมอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม (Handling Feelings Appropriately) เป็นการจัดกับอารมณ์ของคน ให้อย่างเหมาะสมมากกว่าที่จะเป็นการลดหรือระงับอารมณ์ไม่ให้เกิดขึ้น เป็นการจัด การควบคุมเปลี่ยนแปลงอารมณ์ที่ไม่ดีให้เป็นอารมณ์ที่ดีได้ เช่น เปลี่ยนอารมณ์กลัว โกรธ รู้สึกผิด เครื่า วิตกกังวล ไปเป็นอารมณ์รักหรืออารมณ์พึงพอใจแทน การควบคุมอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม เป็นการโดยปริยายในการอ่านสัมผัสถึงความรู้สึกของคน

3. การสร้างแรงจูงใจให้กับตนเอง (Motivating Yourself) เป็นความสามารถในการสร้าง อารมณ์ให้บรรลุเป้าหมาย ไม่ให้เกิดความรู้สึกไม่สอดคล้องกับสิ่งที่มีผลต่อเป้าหมายนั้น เป็นการสร้างความสมดุลระหว่างแรงกระตุ้นทางอารมณ์ (impulse) กับการควบคุมอารมณ์ตนเอง (self-control) สามารถ หน่วงเหนี่ยวความปัจจัยบุคคลของคนได้ ช่วยให้เกิดผลสัมฤทธิ์สูง นักศึกษาที่มีความวิตกกังวล โกรธ หรือเก็บกดอารมณ์จะไม่สามารถที่จะเรียนรู้หรือปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนนักศึกษาที่มี พลังงานใน กระตือรือร้น มองโลกในเมืองเดียว และขึ้นลงในความจริงของความท้าทายเพื่อได้ จะประสบ ความสำเร็จอย่างง่ายดาย นั่นก็คือ “ความสามารถจะหลังให้เข้ามาเมื่อมีความฉลาดทางอารมณ์”

4. การเอาใจเขามาใส่ใจเรา (Empathy) เป็นความสามารถที่จะรู้สึกได้เหมือนกับที่ผู้อื่นรู้สึก เป็นผู้ที่ไวต่อความรู้สึกและยอมรับในอารมณ์ของผู้อื่น การเอาใจเขามาใส่ใจเราเป็นกุญแจสำคัญใน การสร้างทักษะการทำงานกับคน เป็นการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นด้วยการติดสินใจที่ใช้หัวใจ (heart) มากกว่าใช้หัว (head) เป็นการปรับปรุงปฏิกิริยาโดยตอบกับผู้อื่น ช่วยให้เป็นผู้ที่มีความเข้าใจ ในอารมณ์ของผู้อื่น มีความสามารถรับรู้ความรู้สึกและการสื่อสารที่ไม่ใช่ว่าจາให้ด้วยสัญชาตญาณ ของคน เรียนรู้ศิลปะการให้และมีความรักในประโยชน์ของผู้อื่นที่ส่งผลต่อประโยชน์ของตนเองได้ การเอาใจเขามาใส่ใจเราเนื่องจากความสำคัญมากสำหรับผู้ที่ประกอบอาชีวที่ต้องเกี่ยวข้องกับคน

5. การสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น (Handling Relationship หรือ Managing Your Relationship) เป็นความสามารถทางสังคม (Social Skills) ในการจัดการกับอารมณ์ของบุคคลอื่นที่ ต้องใช้พัฒนาในการมองโลกในเมืองเดียว ช่วยให้เกิดทักษะในการจัดการกับตนเองและการเอาใจเขามาใส่ ใจเรา เช่น การช่วยให้ผู้อื่นหายโกรธเครียได้ การช่วยกระตุ้นให้ผู้อื่นประสบความสำเร็จ มีความสามารถในการสร้างสายสัมพันธ์และรักษาสายสัมพันธ์กับผู้อื่นได้ง่ายและเป็นธรรมชาติ เป็นความสามารถทางสังคมในระดับสูง ทำให้เป็นผู้นำที่ดีในองค์การได้

นอกจากนี้ ในปี 1998 โกลแมน ([Goleman, \[http://www.qecities.com/~emiq/about_e1.htm\]\(http://www.qecities.com/~emiq/about_e1.htm\)](http://www.qecities.com/~emiq/about_e1.htm)) ได้ปรับปูนแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์อย่างละเอียดมากขึ้น และได้ เสนอกรอบแนวคิดของความฉลาดทางอารมณ์ โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน 5 ค้าน แบบ 25 องค์ประกอบ ดังนี้

กรอบแนวคิดของความฉลาดทางอารมณ์ (The Emotional Competence Framework)

ส่วนที่ 1 ความสามารถส่วนบุคคล (Personal Competence) ขั้นการอบรมพื้นฐานของได้

1. การตระหนักรู้ในตนเอง (Self-awareness) รู้และเข้าใจสภาพ ความในเมืองเชิง สาเหตุของอารมณ์
 - 1.1 การตระหนักรู้ตัวเองอารมณ์ (Emotional awareness) รู้ในอารมณ์และผลที่ตามมา
 - 1.2 การประเมินตนเองความเป็นจริง (Accurate self-assessment) รู้จักตนดีอย่างมาก
 - 1.3 การมั่นใจในตนเอง (Self-confidence) รู้สึกมั่นใจในคุณค่าและความสามารถในตนเอง
2. การมีวินัยในการควบคุมตนเอง (Self-Regulation) ขั้นการกับอารมณ์ แรงกระตุ้นและสาเหตุที่เกิด
 - 2.1 การควบคุมตนเอง (Self-control) คุณลักษณะที่ช่วยให้ควบคุมแรงกระตุ้นได้
 - 2.2 ความน่าไว้วางใจ (Trustworthiness) ซื่อสัตย์และมีอารมณ์สมบูรณ์เป็นที่ยอมรับ
 - 2.3 การมีมโนธรรม (Conscientiousness) รับผิดชอบการกระทำการของตน
 - 2.4 การปรับตัวได้ (Adaptability) ขัดข้องในการควบคุมเปลี่ยนแปลง
 - 2.5 การเปิดรับสิ่งใหม่ ๆ (Innovation) ใจกว้างกับแนวคิด แนวทางหรือข้อมูลใหม่ ๆ
3. การสร้างแรงจูงใจในตนเอง (Motivation) สร้างแรงโน้มน้าวให้ไปสู่เป้าหมายได้
 - 3.1 มีแรงจูงใจให้สำเร็จ (Achievement Drive) ต้องการที่ต้องพัฒนาให้ได้มาตรฐานที่ต้องการ
 - 3.2 การมีความมั่นในตัวเอง (Commitment) มีความมั่นคงเป้าหมายของกลุ่มและองค์กร
 - 3.3 มีความคิดริเริ่ม (Initiative) พร้อมที่จะทำตามโอกาสที่เหมาะสม
 - 3.4 การมองโลกในแง่ดี (Optimism) เพื่อรับรู้ความสุขที่มีอยู่ในปัจจุบันหรือที่จะมี

ส่วนที่ 2 ความสามารถทางสังคม (Social Competence) สร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น

4. การเอาใจเขามาใส่ใจเรา (Empathy) รู้ถึงความรู้สึก ความต้องการและความห่วงใยของผู้อื่น
 - 4.1 การเข้าใจผู้อื่น (Understanding others) รู้ความรู้สึก การรับรู้ ข้อกังวลใจของผู้อื่น
 - 4.2 การพัฒนาผู้อื่น (Developing Others) รู้ถึงความต้องการที่จะพัฒนาส่งเสริมผู้อื่น
 - 4.3 การมีจิตมุ่งบริการ (Service Orientation) คาดหมาย รับรู้ ตอบสนองผู้รับบริการ
 - 4.4 การพิจารณาทางเดือกที่หลากหลาย (Leveraging diversity) เลือกใช้โอกาสที่เป็นไปได้
 - 4.5 การตระหนักรู้อารมณ์ของกลุ่ม (Political awareness) อ่านอารมณ์และผลลัพธ์สัมพันธ์ได้
5. ทักษะทางสังคม (Social Skills) คล่องแคล่วในการชูงใจให้เกิดการตอบสนองที่พึงประสงค์ในผู้อื่น
 - 5.1 มีอิทธิพลโน้มน้าวผู้อื่น (Influence) มีกลวิธีโน้มน้าวผู้อื่น ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
 - 5.2 การสื่อความหมาย (Communication) พูดและฟัง ได้อย่างเปิดเผยชัดเจน
 - 5.3 การจัดการกับความขัดแย้ง (Conflict management) เจรจาตกลงแก้ไขความไม่สงบของบุคคล
 - 5.4 มีความเป็นผู้นำ (Leadership) ผลักดันและแนะนำบุคคลและกลุ่มได้
 - 5.5 การกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลง (Change catalyst) ริเริ่ม จัดการกับความเปลี่ยนแปลง
 - 5.6 การสร้างสายสัมพันธ์ (Building bonds) รักษาสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อสัมพันธภาพ
 - 5.7 ความสร้างความร่วมมือร่วมใจ (Collaboration and Cooperation) งานสุ่มเป้าหมายร่วมกัน
 - 5.8 การทำงานเป็นทีม (Team capabilities) สร้างพลังกลุ่มเพื่อสุ่มเป้าหมายของกลุ่ม

นักจิตวิทยาที่ได้เสนอแนวคิด เกี่ยวกับองค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์ไว้อย่างน่าสนใจอีกคนหนึ่ง คือ โคบเปอร์ และ สว้าฟ (Cooper and Sawaf, 1997) ได้เสนอรูปแบบของความฉลาดทางอารมณ์เป็น 4 ด้าน ที่สำคัญเรียงตามลำดับ ดังนี้

1. ความรอนรู้ทางอารมณ์ (Emotional Literacy)

1.1 การซื่อสัตย์ทางอารมณ์ (Emotional Honesty) รู้จักอารมณ์ของตนเอง มีสติรับรู้และให้เวลาหันอารมณ์ของตนที่ผันแปรไป

1.2 การมีพลังอำนาจทางอารมณ์ (Emotional Energy) มีความเชื่อมั่นในตนเอง

1.3 การรับทราบผลทางอารมณ์ (Emotional Feedback) มีความรับผิดชอบ

1.4 การหันรู้และเรียนรู้ทางอารมณ์ (Emotional Connection & Intuition) มีความคิดสร้างสรรค์

2. ความสมบูรณ์ทางอารมณ์ (Emotional Fitness)

2.1 การมีอุปถัมภ์แท้จริง (Authentic Presence) เชื่อในความสามารถของตน

2.2 การแห่งความไว้วางใจ (Trust Radius) ในค่านิยมของตัวผู้อื่น

2.3 การแสดงความไม่พอใจเชิงสร้างสรรค์ (Constructive Discontent) มีความสามารถในการพึง

2.4 การมีความยืดหยุ่นและเปลี่ยนแปลง (Resilience & Renewal) ขั้นการกับความขัดแย้ง

3 ความลึกซึ้งทางอารมณ์ (Emotional Depth)

มีระดับความลึกซึ้งของอารมณ์ที่อื้อค่อการพัฒนา

3.1 การมีเป้าหมายและศักยภาพเฉพาะตน (Unique Potential & Purpose) สามารถสำรวจแนวทางของชีวิต การทำงานตามศักยภาพให้บรรลุเป้าหมายของตน

3.2 การอุทิศตน (Commitment) สามารถอุทิศตนและมีความสามารถในการรับผิดชอบ

3.3 การบูรณาการทางอารมณ์ (Applied Integrity) สามารถสำรวจแนวทาง พอยใจในชีวิต

3.4 การโน้มนำโดยไม่ใช้อำนาจ (Influence Without Authority)

4. ความเป็นไปได้ทางอารมณ์ (Emotional Alchemy)

เป็นความสามารถในการใช้อารมณ์เพื่อความคิดสร้างสรรค์

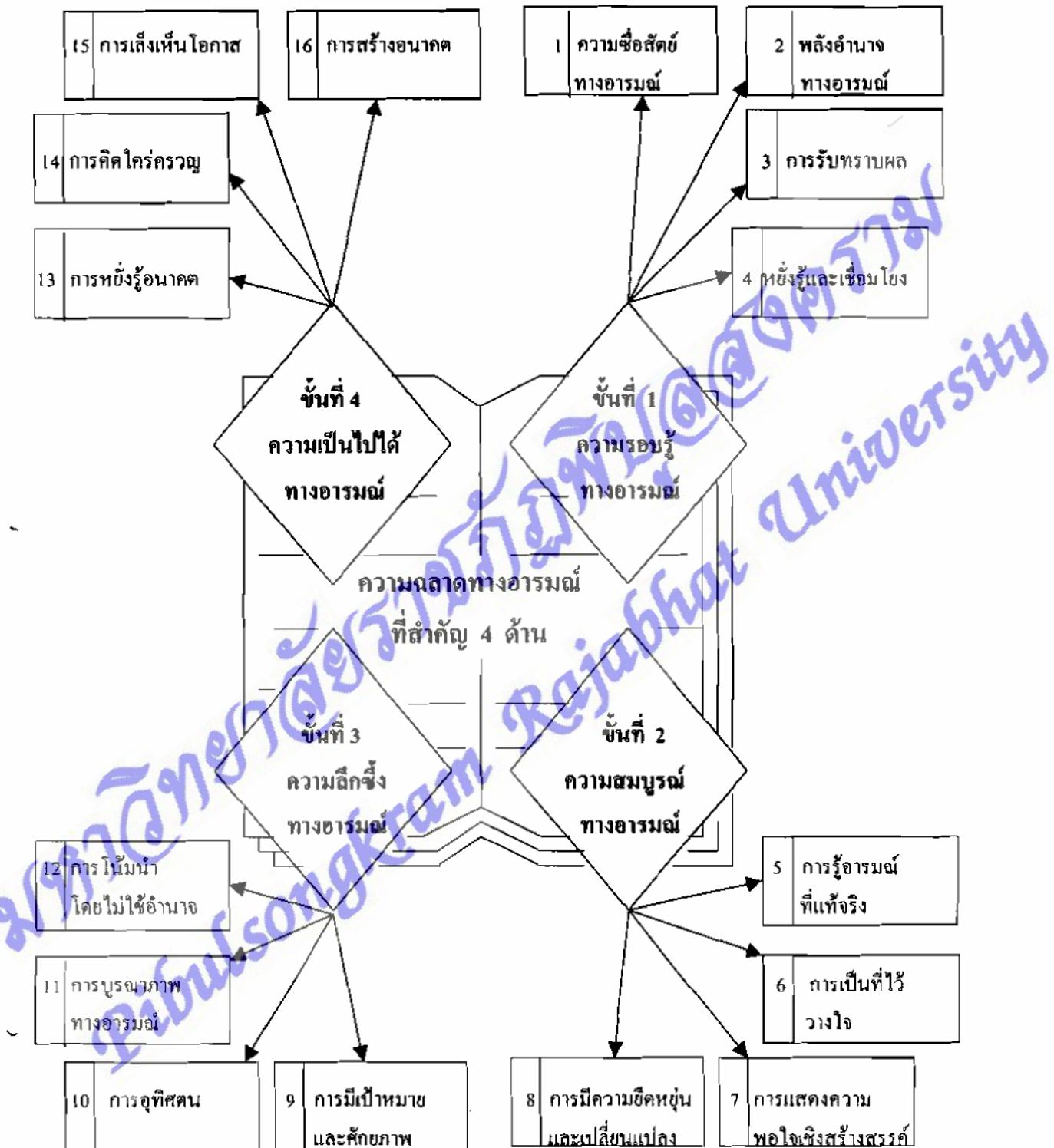
4.1 การหันรู้อย่างต่อเนื่อง (Intuitive Flow) ช่วยให้เกิดความเต็มใจและเข้าถึงการแก้ปัญหาที่สอนเรียนได้อย่างกว้างขวาง

3.2 นิการตอบสนองตามเวลาที่เปลี่ยน (Reflective Time-Shifting)

4.3 การเลี้ยงหันโอกาส (Opportunity Sensing) สามารถที่จะแก้ปัญหาและความก่อศัตรู

4.4 การสร้างอนาคต (Creating the Future) และไม่ปิดกั้นโอกาส

ทั้งสองคนได้เสนอกรอบแนวคิด ซึ่งนำไปสู่การวัดการประเมินที่เรียกว่า EQ Map โดยแบ่งเป็น 4 ด้านที่สำคัญ แต่ละด้าน มี 4 องค์ประกอบ รวมเป็น 16 องค์ประกอบ ดังนี้



องค์ประกอบตามแนวคิดของนักจิตวิทยาที่การยอมรับอย่างกว้างขวางทั่วโลกอีกคนหนึ่ง

คือ บาร์อ่อน (BarOn,1997, <http://www.canadaone.com/magazine/eq110198.html> และ <http://www.interloc.com/~capco/EQ-i.htm>) ซึ่งได้นำแนวคิดของโกลแมนมาปรับปรุงใหม่ โดยแบ่งเป็น 5 ด้านใหญ่ ๆ ดังนี้

1. ความสามารถในตนเอง (Intrapersonal) หรือความสามารถในตนเอง เป็นความสามารถที่เกี่ยวกับตนเอง รู้ถึงความรู้สึกของตนเอง ความรู้สึกทางบวกเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ที่กระทำในการดำรงชีวิต สามารถแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมทั้งใน การคิด การรู้สึกที่มีต่อการกระทำที่สร้างสรรค์ ยอมรับในตนเอง มีความสำเร็จแห่งตนทำให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างสมบูรณ์ สามารถพึงพาตนเองได้ สามารถนำตนเองได้ทั้งในด้านการคิดและการกระทำ เป็นอิสระจากอารมณ์ของผู้อื่น เป็นชีวิตที่มีความมั่นคงและมีพลังที่จะกระตือรือร้นต่อความสำเร็จ ความสามารถในตนเองจึงเป็นความสามารถของบุคคลที่สามารถรู้อารมณ์ของตน รู้วิธีแลกเปลี่ยนอารมณ์และรู้วิธีการแสดงอารมณ์ที่เหมาะสมด้วย

2. ความสามารถระหว่างบุคคล (Interpersonal) หรือความสามารถในผู้อื่น เป็นความสามารถในการประทับใจที่เกี่ยวกับผู้อื่น มีทักษะทางสังคมที่ดี และทั้งรู้อารมณ์ด้านความเป็นจริง มีความใส่ใจห่วงใยในผู้อื่น ตลอดจนสามารถสร้างสายสัมพันธ์กับผู้อื่นได้ดี

3. ความสามารถในการปรับตัว (Adaptability) เป็นความสามารถในการยืดหยุ่นอารมณ์ ยอมรับความจริงและแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ มีความสามารถในการตรวจสอบความรู้สึกของตนเอง ได้ สามารถดีความหมายและเข้าใจสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ดี

4. ความสามารถในการจัดการกับความเครียด (Stress Management) เป็นความสามารถในการทำงานภายใต้ความกดดันได้ ភាពคือ มีความอดทนต่อความเครียดและควบคุมอารมณ์ได้ดี มีความสามารถในการต่อต้านเหตุการณ์ร้าย ๆ หรือสถานการณ์ที่มีความกดดันโดยไม่มีความท้อถอย แต่ กลับเพิ่มการจัดการกับความเครียดในทางบวก สามารถรับมือกับสิ่งต่าง ๆ ด้วยเทคนิคและวิธีการต่าง ๆ เพื่อจัดการความเครียดทั้งหลายได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้ง ในที่ทำงานและที่บ้าน ตลอดจนมีความสามารถในการบดเวลาที่จะแสดงความยินดีเปรีดาได้

5. ความสามารถในภาวะอารมณ์ทั่ว ๆ ไป (General Mood) เป็นความสามารถในการมองโลกในแง่ดีเกี่ยวกับตนเอง ชีวิตและเหตุการณ์ในชีวิต เป็นผู้ที่มีความสุขและมีความพึงพอใจในชีวิต มีความรื่นเริงในภาพลักษณ์ของตนเอง ช่วยให้มีความก้าวหน้าทั้งในชีวิตและการทำงาน เป็นคนที่มองชีวิตสดใส สามารถควบคุมการคือต้านได้ดี รู้สึกปลดปล่อยในตนเองและรู้สึกชื่นบานอย่างเป็นธรรมชาติ เกี่ยวกับชีวิต และคงอารมณ์ทางบวก ไม่เก็บกังวล รู้สึกและแสดงออกซึ่งความสุข ให้ปรากฏ สร้างความสนุกสนานให้เกิดแก่คนอื่นและผู้อื่นได้

จากแนวคิดเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ บาร์อ่อนได้สร้างกรอบแนวคิดของความฉลาดทางอารมณ์ เป็น 5 ด้าน 15 องค์ประกอบ ดังนี้ (<http://www.interlog.com/~capco/EQ-i.htm>)

กรอบแนวคิดของความฉลาดทางอารมณ์ตามแนวคิดของบาร์อ่อน

1. ด้านความฉลาดในตนเอง (Intrapersonal)

- 1.1 การตระหนักรู้ในอารมณ์ของตนเอง (Emotional Self-awareness)
- 1.2 การแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม (Assertiveness)
- 1.3 การยอมรับในอารมณ์ (Self-Regard)
- 1.4 มีความสำเร็จแห่งตน (Self-Actualization)
- 1.5 การพึ่งตนเอง (Independence)

2. ด้านความฉลาดระหว่างบุคคล (Interpersonal)

- 2.1 การเอาใจเขามาใส่ใจเรา (Empathy)
- 2.2 การสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคล (Interpersonal Relationship)
- 2.3 การรับผิดชอบสังคม (Social Responsibility)

3. ด้านการปรับตัว (Adaptability)

- 3.1 การแก้ไขปัญหา (Problem Salving)
- 3.2 การยืดหยุ่น (Flexibility)
- 3.3 การตรวจสอบอารมณ์ที่แท้จริง (Reality Testing)

4. ด้านการจัดการกับความเครียด (Stress Management)

- 4.1 การอดทนต่อความเครียด (Stress Tolerance)
- 4.2 การควบคุมอารมณ์ที่รุนแรง (Impulse Control)

5. ด้านสภาวะอารมณ์ทั่วไป (General Mood)

- 5.1 การมองโลกในเมือง (Optimism)
- 5.2 การมีความสุข (Happiness)

2.6 ลักษณะของผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูงและต่ำ

2.6.1 ลักษณะของผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูง (<http://eqi.org/sign.htm>) ชั้งสรุปได้ดังนี้

- 1) แสดงอารมณ์ของคนได้ชัดเจนและตรงไปตรงมา ไม่ปิดบังอารมณ์และความรู้สึกของคน โดยใช้คำพูดว่า “ฉันรู้สึก...” หรือ “ฉันรู้สึกว่า...” “ฉันรู้สึกขอบ...”
- 2) ไม่กลัวที่จะแสดงความรู้สึกของตนออกมานะ
- 3) ไม่ข่มความรู้สึกทางลบของตน เช่น กลัว วิตกกังวล รู้สึกผิด อาย ห้อใจ ผิดหวัง เป็นเหยื่อ พึงผู้อื่น
- 4) สามารถอ่านภาษากายของผู้อื่นได้ดี
- 5) ยินยอมให้ความรู้สึกนำทางการดำเนินชีวิตได้ดี
- 6) มีความรู้สึกที่สมดุลระหว่างเหตุผลกับความเป็นจริง
- 7) สามารถแสดงความต้องการของตนได้โดยไม่ใช่พยายามหน้าที่หรือพยายามรู้สึกผิด หรือเป็นเพระถูกแรงกระตุ้นหรือถูกนั่งคั่นให้ทำ
- 8) มีความสามารถพึงคนเอง ไว้วางใจในตนเอง ไม่ลุกครอบจำกัดคุณธรรมมากเกินไป
- 9) มีแรงจูงใจภายใน ไม่ใช่ถูกจูงใจจากผู้ที่มีอำนาจ หรือเพระหวังร่ำรวย หรือตำแหน่งงานที่สูงขึ้น ไม่ได้หวังชื่อเสียงหรือเพระความพอใจของผู้อื่น
- 10) มีอารมณ์ขันบุญ
- 11) มองโลกในเมืองดี มีความพอเพียงในตนเอง รู้สึกประสบความสำเร็จในตนเอง
- 12) สนใจในความรู้สึกของผู้อื่น
- 13) รู้สึกสนับสนุนในการที่จะพูดถึงอารมณ์ของตน
- 14) ไม่ติดขัดกับอารมณ์กลัว วิตกกังวล
- 15) สามารถระบุถึงอารมณ์หลาย ๆ อย่างที่เกิดพร้อม ๆ กัน ได้อย่างชัดเจน

สำหรับความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนนั้น igoletman (<http://eqi.org/pare.htm>)

ได้ทำการวิจัยและเสนอถ้อยคำของเด็กที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูง 10 ประการ ดังนี้

- 1) เป็นผู้ที่เรียนดี
- 2) มีปัญหาค้านพุตกรรมน้อย
- 3) มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง
- 4) สามารถอดทนต่อแรงกระตุ้นทางอารมณ์ของเพื่อน ๆ ได้
- 5) เป็นผู้ที่มีอารมณ์รุนแรงน้อยกว่าการรู้จักเข้าใจเขามาใส่ใจเรา

- 6) สามารถแก้ไขปัญหาความขัดแย้งได้ดี
- 7) สามารถหลีกเลี่ยงข้อผูกมัดพฤติกรรมที่เป็นภัยต่อตนเองได้ดี เช่น การติดยาเสพติด ดื่มสุรา ตอบเพื่อนไม่ดี และดังครรภ์ในวัยเรียน
- 8) มีเพื่อนมาก
- 9) สามารถควบคุมแรงกระดับทางอารมณ์ได้ดี และสามารถหน่วงเหนี่ยวการแสดงความพึงพอใจของตนเองได้ดี
- 10) เป็นผู้ที่มีความสุข มีสุขภาพดีและประสบความสำเร็จสูง

นอกจากนี้ จากผลงานวิจัยของ โคเวย (Covey, <http://eqi.org/10habits.htm>) พบว่าผู้ที่มีความคลาดทางอารมณ์จะต้องมีถักยัน 10 ประการ ดังนี้

- 1) สามารถที่จะติดตามรู้สึกของคนอื่นมากกว่าที่จะติดตามบุคคลและเหตุการณ์อื่น เช่น พูดว่า “ฉันรู้สึกร้อนใจ” มากกว่าที่จะพูดว่า “มีกือเรื่องที่น่าหัวเสาะ” หรือพูดว่า “ฉันรู้สึกเงินปวด” แทนที่จะพูดว่า “คุณเป็นคนไม่ไวต่อความรู้สึก”
- 2) สามารถแยกความคิดกับความรู้สึกออกจากกันได้ เช่น การคิด : “ฉันรู้สึกเหมือน...” “ฉันรู้สึกห่นน้ำ...” การfan : “ฉันรู้สึก...”
- 3) มีความรู้สึกรับผิดชอบต่อความรู้สึกของคนอื่น เช่น พูดว่า “ฉันรู้สึกอึดอัด” มากกว่าที่จะพูดว่า “คุณทำให้ฉันรู้สึกอึดอัด”
- 4) สามารถใช้ความรู้สึกในการตัดสินใจได้ดี เช่น ตัดสินใจได้ว่า “ฉันรู้สึกอย่างไรถ้าทำสิ่งนี้” และ “ฉันรู้สึกอย่างไรถ้าฉันไม่ทำสิ่งนี้”
- 5) สามารถแสดงความเห็นความคิดของผู้อื่น เช่น “คุณจะรู้สึกอย่างไรถ้าฉันทำสิ่งนี้” และ “คุณจะรู้สึกอย่างไรถ้าฉันไม่ทำสิ่งนี้”
- 6) สามารถรับรู้ได้ว่าถูกกระตุ้นให้โกรธแต่ไม่ใช่โกรธ
- 7) มีเหตุผลกับอารมณ์ของผู้อื่น รู้จักอาชญากรรมมาใส่ใจเรา เข้าใจและยอมรับอารมณ์ของผู้อื่น
- 8) สามารถเปลี่ยนอารมณ์ลบให้เป็นอารมณ์บวกได้
- 9) ไม่แนะนำ ออกคำสั่ง ควบคุม ดำเนิน คัดสินหรือว่ากล่าวผู้อื่น
- 10) สามารถหลีกเลี่ยงบุคคลที่ไม่มีเหตุผลทางอารมณ์ หรือไม่เคารพต่อความรู้สึกของตน และรู้จักเดือดมีความสัมพันธ์เฉพาะกับผู้ที่มีความคลาดทางอารมณ์สูง

- 2.6.2 ลักษณะของผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์ต่ำ (<http://eqi.org/signs.htm>) มีดังนี้
- 1) ไม่รับผิดชอบในอารมณ์ของตนเอง แต่จะดำเนินผู้อื่นแทน
 - 2) ไม่สามารถพูดให้ประทับใจที่เขียนด้านด้วยคำว่า “ฉันรู้สึกว่า...”
 - 3) ไม่สามารถบอกได้ว่าทำไม่คุณเองจึงรู้สึกเช่นนั้น หรือไม่สามารถกระทำโดยปราศจากการดำเนินผู้อื่น
 - 4) ชอบใจตัวหนึ่ง ออกคำสั่ง ติดेन สั่งสอน แนะนำ ไม่มีเหตุผลและดักสินผู้อื่น
 - 5) ชอบวิเคราะห์ผู้อื่น เช่น วิเคราะห์เมื่อผู้อื่นแสดงความรู้สึกของคน
 - 6) มักชอบเริ่มด้านพูดด้วยประทับใจที่ว่า “ฉันคิดว่าคุณ...”
 - 7) ชอบใช้การสื่อสารที่เริ่มด้วยคำว่า “คุณ” แทนที่จะพูดว่า “ฉัน”
 - 8) ซัดโทยความรู้สึกผิดพลาดที่ผู้อื่น
 - 9) ไม่ชื่อสัตย์ในการแสดงอารมณ์ที่แท้จริงของคน
 - 10) แสดงอารมณ์เกินจริงหรือกลบเกลื่อนอารมณ์ของตน
 - 11) ปลดปล่อยให้อารมณ์ที่สะสมไว้ระเบิดออกมานะ
 - 12) สูญเสียความสมดุลทางอารมณ์และความรู้สึกของจิตสำนึก
 - 13) มีความทุ่นเด็นผูกใจเจ็บ
 - 14) ไม่บอกรถึงความรู้สึกที่แท้จริงของคนต่อผู้อื่น
 - 15) ไม่มีความสุขกับสิ่งรอบ ๆ ด้วย
 - 16) แสดงออกถึงความรู้สึกด้วยการกระทำ มากกว่าการพูดออกมานะ
 - 17) ชอบเล่นเกมทางอารมณ์ พูดอ้อมก้มหรือหลีกเลี่ยงการแสดงออกทางอารมณ์
 - 18) ไม่ไวต่อความรู้สึกของผู้อื่น
 - 19) ไม่เอ้าใจเขามาใส่ใจเรา
 - 20) ชอบแกล้ง ไม่ยืดหยุ่น ทำอะไรต้องมีกฎเกณฑ์เพื่อความรู้สึกปลอดภัยของคน
 - 21) ขาดอารมณ์ทางบวก
 - 22) ไม่พิจารณาอารมณ์ของผู้อื่นก่อนที่จะแสดงพฤติกรรมของคน
 - 23) ไม่เกิดถึงความรู้สึกของคนที่จะเกิดขึ้น ในอนาคตก่อนการกระทำ
 - 24) เป็นผู้ที่มีความไม่ปลอดภัยแต่ชอบต่อต้าน หากที่จะยอมรับความผิดพลาดหรือแสดงความเสียใจ หรือขออภัยกับผู้อื่นอย่างจริงใจ
 - 25) หลีกเลี่ยงความรับผิดชอบที่จะพูดถึงสิ่งที่ชอบ เช่น มักจะพูดว่า “ฉันไม่มีทางเลือก” “นิบางสิ่งสนับสนุนให้ฉันทำ”
 - 26) มองโลกในแง่ร้ายและเชื่อว่าโลกนี้ไม่มีความยุติธรรม

- 27) มีความรู้สึกไม่พอใจ ไม่สมหวัง ไม่พอใจ จนขึ้น หรือเป็นเหื่อ
- 28) ปิดกันตัวเองโดยต่อต้านความรู้สึกทั่วๆ ไป ฝังใจกับความเดือดร้อนครั้งแรก
- 29) หลีกเลี่ยงความสัมพันธ์กับบุคคล โดยกันハウตถูมแทนและสร้างจินนาการความสัมพันธ์กับสัตว์เลี้ยงและพืชแทน
- 30) ไม่ยืดหยุ่น ติดขัดกับความเชื่อของคน เพราะรู้สึกไม่ปลอดภัยที่จะเปิดเผยความจริง
- 31) สามารถเล่าเรื่องราวของเหตุการณ์ และบอกความคิดที่มีต่อเหตุการณ์นั้น แต่จะไม่บอกถึงความรู้ของตนเองที่มีเหตุการณ์นั้น
- 32) ใช้สติปัญญาในการตัดสินและดำเนินผู้อื่นโดยปราศจากความจริง มีความรู้สึกเห็นผู้อื่น ไม่กระหนกถึงวิธีการแสดงออกทางอารมณ์ของผู้อื่น
- 33) เป็นผู้ฟังที่ไม่คิด ชอบคัดค้านโดยไม่มีเหตุผล มีอารมณ์ที่พิเศษจากการสื่อสารเน้นความจริงมากกว่าความรู้สึก

2.7 บทบาทของครูในการส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์

เป้าหมายแรกของการศึกษาเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ ก็คือต้องการช่วยให้นักการศึกษาได้นำแนวคิดเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ไปใช้ในสถานศึกษา โดยเฉพาะครูผู้สอนซึ่งเป็นผู้ที่มีอิทธิพลมากที่สุดในการเพิ่มระดับความฉลาดทางอารมณ์ให้กับบุคคลทั่วๆ ไปจำนวนมาก ทั้งนี้ เพราะครูผู้สอนเป็นผู้ที่นำความรู้ไปใช้ในการเพิ่มความฉลาดทางอารมณ์ให้กับคนเอง และใช้ในการสอนความฉลาดทางอารมณ์ให้กับผู้เรียนด้วย เนื่องจากความฉลาดทางอารมณ์เป็นคุณลักษณะที่เกิดจาก การเรียนรู้ จึงเป็นสิ่งที่สามารถพัฒนาได้ ครูผู้สอนจึงควรสร้างสภาพแวดล้อมทางบวกในการเรียนรู้ เช่น มีความปลอดภัยทั้งกายและใจ ปราศจากความเบื่อปลางทางอารมณ์หรือการกระทำที่ทำร้าย มีความเป็นอิสระปราศจากการถูกความบ่บ่บัน กดคั้น ลบหลู่ ใช้อิจนา มีอิสระในการเลือกตัดสินใจด้วยตนเองอย่างแท้จริงทั้งในด้านการทำกิจกรรมและการเรียนรู้ มีการยอมรับในความรู้สึกของกันและกัน มีการเอาใจใส่เรา สนใจและกระตุ้นให้กำลังตลอดจนมีการยืดหยุ่นทางค้าน อารมณ์ สิ่งต่างๆ เหล่านี้ จะช่วยให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อการเรียนรู้ เกิดบรรยายกาศการเรียนรู้ทางบวกเพิ่มขึ้น ดังนั้น ถ้าครูผู้สอนพยายามที่จะพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ก็จะส่งผลทางบวกต่อผู้เรียนด้วย (<http://eqi.org/educ.htm>)

ระดับความฉลาดทางอารมณ์ของครูผู้สอน จึงมีความสำคัญมากที่สุดในการสร้างความฉลาดทางอารมณ์ในชั้นเรียน วิธีการหนึ่งที่สำคัญที่สุดในการเพิ่มความฉลาดทางอารมณ์ให้กับผู้เรียน ก็คือ

ครูผู้สอนจะต้องสามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ ความสำเร็จและประสิทธิภาพของครูผู้สอนที่สำคัญคือ การที่สามารถควบคุมความรู้สึกทางลบ ได้อย่างเหมาะสมตามสภาพความเป็นจริง และนี่ สุขภาพที่สมบูรณ์ (<http://eqi.org/steps.htm>) บทบาทของครูผู้สอนในการส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ โดยการเป็นตัวแบบทางอารมณ์ (Emotional Models) เป็นผู้ฝึกหัดทางอารมณ์ (Emotional Coaches) และเป็นผู้ให้คำปรึกษาทางอารมณ์ (Emotional Mentors) แก่ผู้เรียนนั้น จะต้องดำเนินการ ด้วยการปฏิบัติจริง ในสถานการณ์จริงและตลอดเวลาของกระบวนการเรียนรู้ทั้งที่เป็นรูปแบบແນະ ไม่ เป็นรูปแบบ ซึ่งสามารถกระทำได้ 2 ขั้นตอนใหญ่ ๆ ดังนี้ (<http://eqi.org/educ.htm> และ <http://leai.pra/steas.htm>)

ขั้นตอนที่ 1 การจัดการกับอารมณ์ของตนเอง (Managing Your Own Emotion) ได้แก่

1. ระบุชัดเจนความรู้สึกของตนเอง โดยการถามตัวเองว่ารู้สึกอย่างไร? และ สามารถใช้คำ 3 คำในประโยคที่เริ่มต้นด้วยคำว่า “ฉันรู้สึก...” นอกจากนี้ครุภารตีตรา (label) ความรู้สึกของตนเองโดยไม่ติดราศีเรียนหรือสถานการณ์ (คำที่บ่งบอกถึงการติดตรา เช่น ยุ่นจาน โง่ เห็นแก่ด้วย บีกี้จ ฯลฯ) เพราะการติดราศีเรียนเป็นการคาดหวังของครูที่มือศูนย์เรียน จะเป็นการจำกัด การสร้างภาพลักษณ์และศักยภาพของผู้เรียนแม้ว่าจะเป็นการติดราทางบวกก็ตาม เช่น การติดราศีเรียน ว่าเป็นเด็กซึ้งๆ ใจระ ความคาดหวังนี้จะทำให้เกิดความรู้สึกกดดัน เป็นหน้าที่และพันธะสำหรับผู้เรียน

2. รับผิดชอบกับอารมณ์ของตนเอง โดยการไม่ดำเนินผู้เรียนความความรู้สึกของตนเอง แต่คงไว้เห็นว่าตนเองเป็นสาเหตุของความรู้สึกนั้น ไม่ใช่เป็นเพราะผู้อื่นทำให้รู้สึก เช่น ใช้คำพูดว่า “ฉันรู้สึกร้อนใจ” ไม่ใช่คำพูดว่า “เชօไม่พัฒนาภาษาพูดเลย” หรือ ใช้คำพูดว่า “ฉันรู้สึกโกรธ” ไม่ใช่พูดว่า “เชօทำให้ฉันโกรธ” นอกจากนี้ ครูผู้สอนจะต้องไม่หลอกตัวเองเกี่ยวกับอารมณ์ เพราะจะทำให้มีปัญหาในภายหลังได้

3. ตระหนักในอารมณ์ของตนเอง โดยการเปิดเผยความต้องการที่จะมีอารมณ์ทางบวกที่เกี่ยวกับความรู้สึกทางลบ เพื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับอารมณ์ของตนเอง เช่น ถ้ารู้สึกไม่ยอมรับ ผู้เรียนก็ให้ตระหนักรู้ว่าไม่ยอมรับ และต้องการจะเปลี่ยนเป็นความรู้สึกว่ายอมรับผู้เรียนหรือตระหนักรู้ว่าควบคุมอารมณ์ไม่ได้และต้องการจะเปลี่ยนเป็นการควบคุมอารมณ์ได้

4. ทำงานด้วยความใจกว้างและยอมรับในอารมณ์ของตนเอง โดยการสร้างความรู้สึกที่ดีเกี่ยวกับการยอมรับตนเอง เกิดการยอมรับ อดทน เข้าใจและคาดการณ์ได้ ซึ่งจะส่งผลให้ ผู้เรียนเกิดความรู้สึกว่าได้รับการยอมรับ สนับสนุนให้กำลังใจ ปลดปล่อย ผ่อนคลายและมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะช่วยให้เกิดการนับถือในตนเอง ครูผู้สอนพึงจะเข้าใจว่า “อารมณ์เป็นสิ่ง ที่คิดต่อกันได้”

ขั้นตอนที่ 2 การช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้สึกที่ดีจาก การเพิ่มความฉลาดทางอารมณ์ (Helping Your Students Feel Better Through Increased EQ) ได้แก่

- 1. ช่วยให้ผู้เรียนติดตราความรู้สึกของตนเอง โดยการสอนคำที่บ่งบอกถึงความรู้สึก (feeling words) ให้นำก็ที่สุด ชี้ง เช่น (Hein, <http://eqi.org/fw.htm>) ได้รวบรวมไว้มากกว่า 1250 คำ ครูผู้สอนควรเป็นผู้เริ่มต้นแสดงอารมณ์ของตน และพูดเกี่ยวกับความรู้สึกเพื่อติดตราความรู้สึกของตนเอง และเพื่อเป็นแบบอย่างแก่ผู้เรียนในการติดตราความรู้สึกของตนเองได้ค่อไป**
- 2. ช่วยให้ผู้เรียนพนทางเลือกที่เป็นจริงสำหรับตนเอง โดยการให้เกียรติในการตัดสินใจของผู้เรียน ไม่ออกคำสั่งโดยการสร้างทำเป็นขอร้อง และสอบถามผู้เรียนเพื่อให้ได้รับสิ่งที่ต้องการ โดยไม่ค้องใช้คำสั่ง**
- 3. เคารพในความรู้สึกของผู้เรียน โดยการสอนตามถึงความรู้สึกและวิธีการที่ผู้เรียนรู้สึกก่อนที่จะแสดงพฤติกรรมของมา รวมทั้งสอนตามถึงสิ่งที่ทำให้ผู้เรียนรู้สึกยุ่งยากไป**
- 4. ใช้ความมีเหตุผลทางอารมณ์ต่อผู้เรียน (Validation) โดยการยอมรับในความรู้สึกของผู้เรียน แสดงจิตใจเช้าใจ เห็นอกเห็นใจ เอาใจใส่ห่วงใยต่อผู้เรียน และจะจ้าไว้ว่า “เมื่อเกิดปัญหา สิ่งแรกที่ต้องทำคือหาเหตุผลกับความรู้สึกนั้น” “รับรู้ความรู้สึกของผู้เรียนก่อนที่จะกล่าวถึงพฤติกรรมของเขา”**
- 5. ให้อ่านใจแก่ผู้เรียน โดยการสอนตามถึงวิธีการที่เขารู้สึก และวิธีการที่จะช่วยให้เขารู้สึกดีขึ้นได้ สอนผู้เรียนให้แก่ไขปัญหาด้วยตัวของเขาก่อนแล้วการเอาใจเขามาใส่ใจเรา มีเมตตา และยอมรับเกี่ยวกับความรู้สึกซึ่งกันและกัน**
- 6. ช่วยลดความขัดแย้ง โดยการลดความเจ็บปวดจากความขัดแย้งนั้นก่อน ด้วยวิธีทำให้ผู้เรียนรู้สึก平安และห่อนคลาย ครูผู้สอนจะต้องไม่เพิ่มความเจ็บปวด ความเครียด ความไม่สงบใจหรือความกล้าให้แก่ผู้เรียน ด้วยการควบคุมพฤติกรรมของผู้เรียนให้เป็นไปตามที่ตนเองต้องการตลอดเวลา**
- 7. ควรตอกย้ำกับการแสดงพฤติกรรมตามเป้าหมาย โดยการระบุถึงการให้คะแนนกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ที่เกี่ยวกับอารมณ์ เพื่อให้ทุกคนได้ทราบนักดึงการเพิ่มความฉลาดทางอารมณ์ให้มากขึ้น เช่น**

เข้าใจ 10	ค่าว่า 0	ลงโทษ 0
ด้านหน้า 0	กลัว 0	ทำให้เจ็บปวด 0

นอกจากนี้ การสอนบุคคลให้มีความฉลาดทางอารมณ์นั้น โกลแมน (Goleman, 1998) เชื่อว่า จะต้องลบพฤติกรรมที่ไม่ดีเสียก่อนแล้วจึงค่อยเรียนรู้พฤติกรรมที่พึงประสงค์ ซึ่งจะต้องใช้เวลาในการฝึกฝนด้วยประสบการณ์จริง และมีการให้แรงจูงใจที่ดีต่อการปรับเปลี่ยนแปลงนั้น

2.8 การวัดและการประเมินความฉลาดทางอารมณ์

ในค่างประเทศได้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ และได้สร้างแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ที่มีการปรับปรุงพัฒนาในเชิงวิทยาศาสตร์มาเป็นเวลานาน โดยมีการใช้กลุ่มตัวอย่างประชากรจำนวนมาก แบบวัดโดยทั่ว ๆ จะเป็นการวัดเกี่ยวกับการปฏิบัติตามภาระหน้าที่ของความฉลาดทางอารมณ์ เป็นการศึกษาและตอบคำถามความพึงพอใจที่มีต่อความอยากรู้อยากเห็นด้วยตัวเองเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ของแต่ละคน การวัดความฉลาดทางอารมณ์ จึงเป็นการช่วยให้บุคคลมีความคิดสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น และรู้จักใช้อารมณ์ของตนในการแก้ไขปัญหา ซึ่งบางส่วนอาจจะมีขอบข่ายเนื้อหาข้ามกับสติปัญญาโดยทั่ว ๆ ไป การที่บุคคลดำเนินการจัดการกับความฉลาดทางอารมณ์ด้วยการวัด เปรียบเสมือนเป็นการฝึกพฤติกรรมในทางบวกและเป็นการพัฒนาทางด้านสังคมด้วย (<http://www.virtent.com/ei/ei.html>)

ได้มีการได้เยี่ยงเกี่ยวกับแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ หรืออีซิว (Emotional SMARTS) ว่าไม่เหมือนกับแบบวัด IQ และแบบวัดผลสัมฤทธิ์ บางท่านถือว่าแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ที่มีอยู่ได้ถูกนำมาใช้อย่างไม่เหมาะสม อย่างไรก็ตามแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ก็จะต้องมีการพัฒนาตัวตนเอง ซึ่งจะต้องถูกจัดการคุ้วความมีจรรยาบรรณใจรับการยอมรับในที่สุด (Donaldson, <http://emotionsmarts.com/press961006.html>)

การวัดความฉลาดทางอารมณ์ให้มีคุณภาพเป็นเรื่องที่ยาก เพราะเป็นสิ่งที่เป็นนามธรรม หมุนเปลี่ยนแปลงได้รอบด้าน เพราะเป็นเรื่องเกี่ยวกับความคล่องแคล่วทางสังคม ความเพียรพยายาม การเอาใจเขามาใส่ใจเรา ฯลฯ การใช้แบบทดสอบวัดความฉลาดทางอารมณ์ทำให้สับสนในการยอมรับการประเมินระดับอารมณ์ของบุคคล (<http://homearts.com/depts/relat/01eqoab5.htm>) ความคิดนี้สอดคล้องกับนักจิตวิทยาบางท่านที่เห็นว่า แบบทดสอบความฉลาดทางอารมณ์ประเภทใช้กระดาษและดินสอ เมื่อว่าจะยังขาดความเที่ยงตรงอยู่บ้างก็ตาม แต่ก็ช่วยให้เกิดความสนุกจากการทำแบบวัด ช่วยให้เห็นถึงวิธีการให้คะแนนของแบบวัดหลาบ ๆ รูปแบบ ซึ่งยังไม่มีความสามารถพัฒนาคะแนนได้ดี ดังนั้นการวัดและการประเมินความฉลาดทางอารมณ์ควรใช้แบบวัดหลาบ ๆ รูปแบบร่วมกัน เพื่อการประเมินค่าคร่าว ๆ ของการศึกษาถึงคุณลักษณะของความฉลาดทางอารมณ์ (<http://trochim.human.comell.edu/gallery/young/emotion.htm>)

ความคิดนี้สอดคล้องกับความคิดของ วีระวัฒน์ ปันนิศาณี (2542) ที่เห็นว่าในการวัดความฉลาดทางอารมณ์น่าจะใช้หลาบ ๆ วิธีประกอบกัน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง ความเชื่อถือได้ของผลการประเมินความฉลาดทางอารมณ์ และได้แบ่งประเภทของแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ สรุปได้ดังนี้

1. การให้เนียนหรือเล่าประสบการณ์ เป็นการวัดแรงงุนใจภายใน เพื่อตรวจสอบถึงแรงผลักดันที่ทำให้แสดงพฤติกรรม โดยการให้เล่าสาเหตุของความรู้สึกนึกคิดและแรงบันดาลใจให้แสดงออกมา แล้วนำข้อมูลมาพิจารณาเนื้อหาที่บ่งบอกถึงความฉลาดทางอารมณ์

2. การใช้เทคนิคเหตุการณ์สำคัญ ที่บ่งบอกถึงการทำงานของความฉลาดทางอารมณ์ในระดับต่าง ๆ กัน แล้วให้เลือกเรียงลำดับพฤติกรรมที่เคยปฏิบัติหรือประสบที่จะทำ (เพื่อนำคะแนนมาหาค่าระดับความฉลาดทางอารมณ์) โดยการกำหนดคำตอบที่เป็นตัวแทนที่คือของเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน หรือเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับงานในหน้าที่ โดยไม่มีคำตอบใดถูกหรือผิด ซึ่งผู้ที่ไม่เคยมีประสบการณ์มาก่อนก็สามารถเดือกดตอบได้

3. การใช้สถานการณ์จำลอง โดยการให้ผู้ถูกวัดแสดงพฤติกรรมที่สามารถสังเกตได้ เพื่อลดความบิดเบือนในการตอบ เช่น กำหนดสถานการณ์ติดต่อซื้อขายสินค้า แล้วให้ผู้ถูกวัดแสดงบทบาทตามที่กำหนด

4. การสัมภาษณ์ในเชิงลึกประกอบการสังเกต วิธีนี้ผู้สัมภาษณ์จะต้องมีความเชี่ยวชาญด้านองค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์และมีประสบการณ์ในการสังเกต ข้อจำกัดของวิธีนี้คือ ถ้าเป็นความสำเร็จอาจให้ผู้ถูกทดสอบเล่าได้ แต่ถ้าเป็นความล้มเหลวอาจต้องสัมภาษณ์ผู้ที่อยู่ใกล้ชิดหรือใช้การสังเกตประกอบกัน

5. การใช้แบบทดสอบประเภท “กระดาษดินสอ” (paper-and-pencil) นิยมใช้ในรูปแบบการให้รายงานเกี่ยวกับตนเอง (self-report) ปัจจุบันมีหลากหลาย เช่น

5.1 EQ Map ของ Cooper & Sawaf (1997)

5.2 Tacit Knowledge Inventory for Managers ของ Wagner & Sternberg (1991)

5.3 Job Competencies Survey (JCS) ของ Vic Dulewicz และ Perter Herbert (1985)

5.4 Weisinger's EQ Instrument ของ Weisinger (1997)

5.5 Meta-mood Scale ของ Salovey และคณา (1995)

5.6 Simon Personal Survey Procedures ของ Simon (1997)

5.7 แบบวัด EQ ของ Schutte และคณา (1998)

5.8 The Emotional Competence Inventory ของ Goleman (1998)

5.9 Bar-On EQ inventory ของ BarOn (1997)

ในที่นี้ จะอธิบายถึงลักษณะของแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ที่สำคัญ ๆ ซึ่งมีให้ทั่ว ๆ ดังนี้

1. แบบสำรวจความฉลาดทางอารมณ์ (The Emotional Intelligence) ของ โกลเมน (Goleman, 1998) ซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับว่ามีความรู้และประสบการณ์อย่างกว้างขวางเกี่ยวกับ

ความฉลาดทางอารมณ์ แบบสำรวจของโกลเมนมีหลายชุด ชุดที่สรุปย่อที่สุดมีจำนวน 10 คำถาม เป็นแบบกำหนดสถานการณ์ให้เลือกตอบ ซึ่งไม่มีคำตอบใดถูกหรือผิด เป็นการวัดความฉลาดทางอารมณ์ทั้ง 5 ด้าน คือ การตระหนักรู้ในตนเอง การจัดการกับอารมณ์ของตนเอง การสร้างแรงจูงใจในตนเอง การเอาใจเขนาใส่ใจเรา และการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น ดังตัวอย่าง (<http://utne.com/cgi-bin/eq>)

คำถาม : คุณอยู่บนเครื่องบินที่กำลังตกหลุมอาภาระจากแพรประวันอย่างรุนแรง ทำให้เครื่องบินโคลงเคลงอย่างน่ากลัว คุณจะทำอย่างไร?

- ก. อ่านหนังสือ หรือคุยกับคนต่อไป และสนใจเล็กน้อยกับความแพรประวันของอาภาระ
- ข. ระมัดระวังและเตรียมพร้อมสำหรับอุบัติเหตุ ระวังความคืบหน้าของสิ่งใดๆ ก็ได้
- ค. ทิ้งข้อ ก และ ข เพียงเล็กน้อย
- ง. ไม่แน่ใจ ไม่เคยสังเกตเลย

2. แบบทดสอบความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Intelligence Test) ของ Cyberia Shrink เป็นแบบทดสอบที่ขึ้นแนวคิดของโกลเมนในการวัด มี 3 แบบ คือ 1) แบบเลือกตอบ 2) กำหนดสถานการณ์ให้เลือกตอบ และ 3) ให้เติมคำที่บ่งบอกความรู้สึกในช่องว่าง มีจำนวน 70 ข้อ ดังตัวอย่าง (<http://www.queendom.com/emotionaliq.htm>)

คำถาม: เมื่อฉันรู้สึกว่า buồnใจ ฉันไม่ทราบว่าคราวเรื่องอะไรทำให้ฉันรู้สึกว่า buồnใจ

- ก. คลอดเวลา
- ข. บ่ายๆ
- ค. บางเวลา
- ง. นานๆ ครั้ง
- จ. ไม่เคยเลย

คำถาม: เมื่อฉันมีปัญหาที่สำคัญ ซึ่งพบว่าเป็นเรื่องยากที่จะจัดการกับปัญหานั้น ฉัน...

- ก. จะจัดการกับปัญหาด้วยตัวเอง
- ข. ให้สมาชิกในครอบครัวช่วยแนะนำและให้กำลังใจ
- ค. ให้เพื่อนแนะนำและให้กำลังใจ
- ง. พนักงานแพทย์หรือผู้ให้คำปรึกษาช่วยแนะนำและให้กำลังใจ

- จ. พยายามหาทางหลีกเลี่ยงปัญหาด้วยความอ่อน
- ฉ. หลอกตัวเองโดยไม่ไปบุ่งเกี่ยว กับปัญหานั้น
- ช. พยายามคืนปัญหานั้น
- ช. สร้างทำเป็นว่าไม่มีปัญหา

คำถาม: ฉันมี เลือกตอบ 1 คำ เชื่อมั่นในความสามารถของฉัน

3. แบบทดสอบวัดความฉลาดทางอารมณ์ด้านความโกรธและความรัก (E-IQ Test-Anger? Love? Emotional Intelligence Test) เป็นแบบวัดให้เลือกตอบว่า “จริง” หรือ “ไม่จริง” แต่ไม่มีคะแนนให้เหมือน IQ เป็นแบบวัดความสัมพันธ์เกี่ยวกับความรักและความโกรธ มีทั้งหมด 20 ข้อ ดังต่อไปนี้ (<http://www.helpsef.com/eqtest.htm>)

- ถูก ไม่.....ฉันไม่รู้สึกโกรธเมื่อถูกต่ำหน้า
- ถูก ผิด.....ฉันอยู่ได้อย่างสนับสนุนกับความรักและความโกรธของผู้อื่น

4. แบบทดสอบการนับถือในตนเอง (Self-esteem Test) ของ Cyberia Shrink (1996)

เป็นแบบเดียวกับข้อ 3 อันดับ มี 30 ข้อ ดังต่อไปนี้ (<http://www.psychtests.com/seftest2.html>)

คำถาม: เมื่ออยู่ในวงสังคม ฉันมีเรื่องที่ไม่สำนึกรักในตัวเอง

- ก. ไม่เคย
- ข. นาน ๆ ครั้ง
- ค. บางครั้ง
- ง. บ่อย ๆ
- จ. ตลอดเวลา

5. แบบสำรวจการมองโลกในแง่ดีและการมองโลกในแง่ร้าย (Optimism/Pessimism Inventory) ของ Cyberia Shrink (1996) เป็นแบบสำรวจที่กำหนดสถานการณ์มาให้ แล้วให้เลือกว่าจะตอบสนองแบบใด มี 18 ข้อ ดังต่อไปนี้ (<http://www.psychtests.com/optim2.html>)

คำถาม: คุณตัดสินใจเลือกดงทางเบื้องในวิชาที่คิดว่า่น่าสนใจมาก แต่เมื่อเริ่มดันเรียนในชั้ว

ไม่จะรู้สึกเบื่อ คุณควรท้อแท้ยังไง

- ก. พักการเรียนวิชานั้นทันที
- ข. ตัดสินใจเรียนไปก่อนและพักการเรียนวิชานั้นถ้ายังทำให้เบื่อต่อไป

- ก. ตัดสินใจเรียนไปอีกอย่างน้อย 2-3 ครั้ง และคิดว่าจะพักรีบเรียนเมื่อต้องการ
- ง. หวังว่ามันช่วยให้รู้สึกดีขึ้น โดยไม่ต้องคิดที่จะพักรีบเรียนวิชานั้น
- จ. เชื่อว่าจะสนใจในวิชานั้นได้ถ้าให้เวลา กับ มัน
- ฉ. ถ้าถูกซัก淳 ในมั้นน้ำ ก็จะในวิชานั้น ได้ในที่สุด

6. แบบสำรวจความฉลาดทางอารมณ์ (The Emotional Quotient Inventory) เรียกย่อ ๆ ว่า EQ-I หรืออาจเรียกว่า "The BarOn EQ-I" เพราะเป็นแบบสำรวจของ BarOn นักจิตวิทยาเทลอาเวฟ ประเทศอิสราเอล (Israel's Tel Aviv University) แบบสำรวจนี้ได้รับการยอมรับไปทั่วโลกว่าเป็นเครื่องมือที่เป็นวิทยาศาสตร์และมีความเที่ยงตรงมากที่สุดในขณะนี้ เพราะเป็นแบบสำรวจที่ผ่านกระบวนการศึกษาค้นคว้าวิจัยมานานกว่า 18 ปี โดยใช้กลุ่มตัวอย่างประชากรกว่า 20,000 คนจากทั่วโลก สามารถท่านายถึงความสำเร็จในชีวิตและการทำงาน ได้อย่างแม่นยำ เป็นแบบวัดที่ใช้ในสถานที่ต่าง ๆ เช่น ในคลินิก สถานศึกษา สถานที่ทำงาน และโรงพยาบาล รวมทั้งในการฝึกทำการวิจัย การคัดเลือกคนเข้าทำงาน การประเมินความต้องการในการศึกษาร่วม การจัดการเกี่ยวกับอาชีพ การฝึกอบรมผู้บริหาร และการสร้างทีมงาน (<http://www.interlog.com/~capco/EQ-i.htm>)

EQ-I เป็นแบบสำรวจที่ใช้วัดความฉลาดทางอารมณ์ในเรื่องต่าง ๆ เช่น การกระหน่ำกรุในตนเอง การสร้างแรงจูงใจในตนเอง การอดทนต่อความเครียด การขัดขวาง การควบคุมอารมณ์ และการมองโลกในแง่ดี แบบสำรวจนี้เป็นแบบสำรวจประเภทให้เลือกตอบ "ใช่" หรือ "ไม่ใช่" โดยการสร้างสถานการณ์ให้เลือกตอบสนอง แล้วนำผลมาทำ "chart a profile" ความฉลาดของบุคคล แบบสำรวจ EQ-I นี้ มีจำนวน 133 ข้อ และใช้เวลาในการทำ 30 นาที ตั้งตัวอย่าง (<http://www.inode.org/abc/htm/newslet/fall98/1-eq.html>)

ใช่ ไม่ใช่

คำถามแบบที่ 1:

คุณมีบุทธิศาสตร์ในการควบคุมการต่อต้านจากผู้อื่น
คุณสามารถแสดงความรู้สึกทางบวกได้ง่าย
คุณรู้สึกปลดปล่อยและเชื่อมั่นในตนเองตลอดเวลา
คุณจัดการกับความคับข้องใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ
คุณเป็นคนที่มีความสุข

คำถามแบบที่ 2 :

คุณชอบที่จะเลือกเข้าบุคคลผู้ซึ่ง.....

- ก. มีความรู้และรู้สึกตื่นเต้นกับตัวเอง
- ข. พึงพอใจได้ เย็นแข็ง เรื่องมัน
- ค. ถ่ายทอดแนวคิดและความเชื่อ
- ด. ผู้ซึ่งมีความรู้สึกทางบวกเกี่ยวกับสิ่งที่ได้ทำในชีวิต

7. แผนภาพความฉลาดทางอารมณ์ (EQ Map™) ของคอปเปอร์และสวีฟ (Cooper & Sawaf, 1997)

EQ Map™ เป็นเครื่องมือที่ผ่านกระบวนการวิจัย หาค่าความเชื่อมั่นและคะแนนมาตรฐานจากผู้ทำงานในสหรัฐอเมริกาและแคนาดา เป็นแบบวัดที่ช่วยในการสำรวจความฉลาดทางอารมณ์ โดยการกำหนดค่าของบุคคล เช่น การปรับตัวต่อสถานการณ์ การตัดสินใจ ที่ระบุชัดเจนเป็นแบบบุคคลภาพของแต่ละบุคคลและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ส่งผลให้ประสบความสำเร็จ EQ Map™ มี 2 ส่วน คือ

- 1. แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นส่วนที่ประเมินองค์ประกอบดัง ๆ ของความฉลาดทางอารมณ์กับความสามารถของผู้ตอบแบบสอบถาม ทั้งหมด 21 سؤال แต่ละسؤالเป็นแบบมาตราส่วนประมาณต่ำ 4 ระดับ คือ 3 2 1 0 ในข้อความทางบวก และ 0 1 2 3 ในข้อความทางลบ และมีการหาค่าคะแนนมาตรฐานแต่ละด้านไว้ด้วย ดังต่อไปนี้ سؤالที่ 13 การมองไปข้างหน้า (outlook)

จะทำอย่างไรกับข้อความต่อไปนี้	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เลย
ฉันมองดูทุกสิ่งทุกอย่างสดใสลงตัว	3	2	1	0
ฉันรักชีวิตฉัน	3	2	1	0
ฉันชอบตัวฉัน	0	1	2	3

2. แบบ Scoring Grid เป็นส่วนที่ใช้ให้เห็นถึงแผนภาพการปฏิบัติงานของบุคคล โดยการสร้างแผนภาพโดยสรุป (Snapshot) ของบุคคล โดยแบ่งเป็น 5 ด้าน ใหญ่ ๆ คือ

1. ด้านสิ่งแวดล้อมปัจจุบัน (Current Environment)

- 1.1 เหตุการณ์ในชีวิต (Life events)
- 1.2 ความกดดันและความพึงพอใจในงาน (Work Pressures and Satisfaction)

1.3 ความกดดันและความพึงพอใจในบุคคล (Personal Pressures & Satisfaction)

2. ด้านความรู้ทางอารมณ์ (Literacy)

2.1 การตระหนักรู้ในอารมณ์ของตนเอง (Emotional Self – awareness)

2.2 การแสดงออกทางอารมณ์ (Emotional Expression)

2.3 การตระหนักรู้ในอารมณ์ของผู้อื่น (Emotional Awareness of Others)

3. ด้านศักยภาพทางอารมณ์ (Competencies)

3.1 ความมุ่งมั่น (Intentionality)

3.2 ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity)

3.3 การยืดหยุ่น (Resilience)

3.4 การสร้างความสัมพันธ์ (Interpersonal Connections)

3.5 การไม่พอใจเชิงสร้างสรรค์ (Constructive Discontent)

4. ด้านค่านิยมและความเชื่อทางอารมณ์ (Values & Beliefs)

4.1 ความเห็นอกเห็นใจ (Compassion)

4.2 การมองไปข้างหน้า (Outlook)

4.3 การหึงรู้ (Intuitive)

4.4 การแผ่ความไว้วางใจ (Trust Radius)

4.5 พลังอำนาจในตัวเอง (Personal Power)

4.6 นุรธาภิภาพ (Integrity)

5. ด้านผลลัพธ์ที่ได้รับ (Outcome)

5.1 สุขภาพทั่วๆ ไป (General Health)

5.2 คุณภาพชีวิต (Quality of life)

5.3 ระดับความสัมพันธ์ (Relation Quotient)

5.4 การมองโลกในแง่ดี (Optimal Performance)

ในแต่ละด้านจะแบ่งออก 4 ระดับ คือ คีทีสูค (Optimal) คี (Proficient) เประบางหรือไม่

- ภัยคุกคาม (Vulnerable) และ ต้องแก้ไข (Cautionary) ซึ่งจะช่วยให้เห็นถึงจุดแข็งและจุดอ่อนของบุคคล อย่างชัดเจน

2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.9.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

Krueger, Terrilyn Jan (1997) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลของการจัดฝึกอบรมเกี่ยวกับอาการไม่สามารถบอกความรู้สึกของตนเอง ที่มีต่อการเห็นอกเห็นใจของผู้ให้คำปรึกษา (สัมพันธภาพในการบันบัด ความฉลาดทางอารมณ์) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการทำงานของความสัมพันธ์ระหว่างการวัดผลของการจัดฝึกอบรมเกี่ยวกับอาการไม่สามารถบอกความรู้สึกของตนเอง (Alexithymia) และการวัดการเอาใจเขามาใส่ใจเราหรือการเห็นอกเห็นใจผู้อื่นใน 5 ด้าน ของนักศึกษาปริญญาโทที่เป็นผู้ฝึกหัดให้คำปรึกษาจำนวน 67 คน โดยการตั้งสมมุติฐานว่า ผลของการจัดฝึกอบรมสามารถช่วยให้เกิดการเห็นอกเห็นใจในผู้อื่น ส่วนผลของการไม่สามารถบอกความรู้สึกของตนเองได้ ไม่สามารถช่วยให้เกิดการเห็นอกเห็นใจได้ใน 5 ด้าน อย่างชัดเจน คือ การสื่อสาร การสังเกต การใช้อารมณ์ การคิดการเข้าใจและการมีความสัมพันธ์ ซึ่งการเห็นอกเห็นใจในการสื่อสาร สามารถช่วยให้เกิดการตอบสนองจากการฟังเทปเสียงของผู้ฝึกหัดที่มีต่อพฤติกรรมของผู้รับคำปรึกษา การเห็นอกเห็นใจในการสังเกต วัดจากการสังเกตพฤติกรรมของผู้ฝึกหัดของอาจารย์ที่ปรึกษาในขณะให้คำปรึกษา ส่วนการเห็นอกเห็นใจในด้านการใช้อารมณ์ การคิดการเข้าใจและการสร้างความสัมพันธ์ วัดจากการรายงานผลการฝึกการเห็นอกเห็นใจทั้ง 3 ด้าน กับผู้รับคำปรึกษา ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากกลุ่มทดลอง 10 คน ผลของการจัดฝึกอบรมเกี่ยวกับ Alexithymia กับดัวเปรียบตามทั้ง 5 ด้าน คือ การเห็นอกเห็นใจในการสื่อสาร การสังเกต การใช้อารมณ์ การคิดการเข้าใจ และการสร้างความสัมพันธ์ พนว่ผลของการจัดฝึกอบรมช่วยให้เกิดการเห็นอกเห็นใจ ส่วนผลของ Alexithymia ไม่ช่วยให้เกิดความเห็นอกเห็นใจในด้านการใช้อารมณ์ การคิดการเข้าใจและการสร้างความสัมพันธ์ ผลของการจัดฝึกอบรม แต่ Alexithymia ในเพศชายและเพศหญิงมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ

Stewart, Joseph Harold (1997) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การฝึกเพิ่มความฉลาด : การประเมินแบบปิดและความเที่ยงตรงในการจำแนกความฉลาดทางสังคม ความฉลาดทางอารมณ์และความฉลาดทางวิชาการ (ความรู้และการคิดสร้างสรรค์) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการประเมินและหาความเที่ยงตรงในการจำแนกความฉลาดด้วยการฝึกเพิ่มฉลาดที่สัมพันธ์กับความฉลาดทางสังคม ความฉลาดทางอารมณ์และความฉลาดทางวิชาการ โดยทำการตรวจสอบถึงความสัมพันธ์ของความฉลาดที่ไม่ใช่วิชาการ ได้แก่ พฤติกรรมทางสังคมและการทำงานถึงความเที่ยงตรงของความฉลาดที่ไม่ใช่วิชาการ โดยการยอมรับการกระทำของนักศึกษา มีการฝึกเพิ่มความฉลาดทางวิชาการที่ช่วยให้เกิดความรู้และการคิดสร้างสรรค์ การฝึกความฉลาดทางสังคมโดยการใช้ทักษะทางสังคม มีการเปรียบเทียบระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับความฉลาดทางวิชาการแบบเดิม โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจาก

มหาวิทยาลัยนิสซิสซิปปีกอนได้ โดยการวัดความคลาดทางสังคม ความคลาดทางอารมณ์และความคลาดทางวิชาการ ผลของการวิจัยช่วยให้เข้าใจและนิยามปฏิบัติการในการฝึกความคลาดและการทดสอบความเที่ยงตรงที่เพิ่มขึ้นจากการวัดเกี่ยวกับการฝึกความคลาดที่มีต่อการทำนายการปฏิบัติงาน

Holbrook, William Lee (1997) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคลาดทางอารมณ์กับทักษะพื้นฐานของนักเรียน พลการศึกษาพบว่า ความสามารถพื้นฐานทั่ว ๆ ไปของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับระดับความคลาดทางอารมณ์ ซึ่งสามารถช่วยฝึกได้ในช่วงโอมการเขียนด้วยการฝึกหัดตัดสินใจ โดยการตั้งสมมุติฐานว่า ทักษะการเขียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับระดับความคลาดทางอารมณ์ทางบวก ทั้งนี้ดูได้จากการเขียนและการใช้เพิ่มสะสานงานตลอดเทอม และจากการประเมินของอาจารย์ผู้สอนด้วย มีวิธีการศึกษาใช้การสังเกตการกระตุ้นและการให้เวลาในการเขียน และการวิเคราะห์การรับรู้ทางอารมณ์ที่มีต่อสิ่งแวดล้อมในการเขียนของนักศึกษาจำนวน 409 คน ทั้งหมดเป็นนักเรียนวิชาภาษาอังกฤษ 102 ในภาคฤดูใบไม้ผลิ ปีการศึกษา 1996 จำนวน 27 ห้องเรียน ของมหาวิทยาลัยอลสตेट (Ball State University) พบว่า นักศึกษาที่มีเพิ่มสะสานงานที่มีมีการปิดเผยตนเองและมีทักษะในการปะทะสัมพันธ์กับอาจารย์ผู้สอนและเพื่อน ๆ จะมีทักษะการเขียนที่น่าพอใจด้วย นั่นคือผู้ที่มีคะแนนความคลาดทางอารมณ์ทางบวก จะมีความสัมพันธ์ทางบวกกับเพิ่มสะสานงานและเกรดที่ได้รับในวิชาภาษาอังกฤษ 102 ด้วย

Bekendam, Carol Corwin (1997) ได้ทำการวิจัยเรื่อง นิติของความคลาดทางอารมณ์ : ความผูกพัน ผลของการควบคุม Alexithymia และการเห็นอกเห็นใจในผู้อื่น โดยทำการวัดความผูกพันทั่วไป Adult Attachment Scale วัดอารมณ์ทั่ว ๆ ไป ทั่วไป Affect Regulation Scale วัด Alexithymia ทั่วไป Toronto Alexithymia Scale – 20 Items และวัดความเห็นอกเห็นใจทั่วไป Interpersonal Reactivity Index จากคุณลักษณะส่วนบุคคลและประวัติการกระทำทางเพศในเด็กที่ใช้แบบสอบถามชั้นเป็นเพศชายจำนวน 167 คน ซึ่งได้รับการประกันตัว โดยการวิเคราะห์ข้อมูล ANOVA พบว่า ความผูกพันมีนัยสำคัญกับการปรับตัวทางด้านอารมณ์ ในด้านความเห็นอกเห็นใจ การมีวิสัยทัศน์ การมีความเครียด และการไม่มี Alexithymia ส่วนการไม่มีความผูกพันมีนัยสำคัญกับการปรับตัวไม่ได้ ความเครียดของบุคคล และการขาดความเห็นอกเห็นใจ สมมุติฐานเหล่านี้ได้รับการสนับสนุนโดยเฉพาะรูปแบบความผูกพันที่เป็นอยู่แสดงถึงความประนางของอารมณ์ทางลบจากผู้อื่นที่ได้จาก การวัด Personal Distress และ Fantasy Scale

Geery, Lorie Jane (1997) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสำรวจแนวทางในการใช้ความคลาดทางอารมณ์สำหรับผู้นำ เพื่อขอจัดความขัดแย้งในสถานศึกษา (ภาวะผู้นำ) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อขอรับราย

เกี่ยวกับความรู้ ทักษะ พฤติกรรมและบุคลาศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดทางอารมณ์ ซึ่งผู้นำใช้ในการขัดความขัดแย้งในองค์การ วิธีการวิจัยใช้การสำรวจวิธีการขัดความขัดแย้งของผู้นำ 8 คน ซึ่งถูกคัดเลือกโดยกระบวนการเสนอชื่อแต่งตั้ง โดยมีกรอบแนวคิดของความฉลาดทางอารมณ์ทั้ง 5 ด้าน ผลการวิจัยพบว่า ผู้นำที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความฉลาดทางอารมณ์ในด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ความสามารถใช้ความรู้แห่งตนในการควบคุมอารมณ์ ความสามารถขับข้อการตอบสนองทางลบ และความสามารถในการมองโลกในแง่ดี 6 1 1 1 1) ด้านความเข้าใจและตอบสนองทางอารมณ์กับผู้อื่น เพื่อที่จะป้องกันการนำไปสู่ความขัดแย้งมากขึ้น 2) แสดงความมีเมตตาและอนรับ โดยการปรับตัวให้เข้ากับพฤติกรรมที่ไม่ใช้วิชาชีพของผู้อื่น 3) เข้าใจดึงอิทธิพลในอุปนิธิแห่งตนและใช้อย่างสมเหตุสมผล 4) พัฒนาความไว้วางใจที่เป็นพื้นฐานในการสร้างสัมพันธภาพให้คงอยู่ 5) 14 อารมณ์เพื่อการกระตุ้น โน้มน้าวและซักจุ่งผู้อื่นให้คิดถ้อยตาม นอกจากนี้ผู้นำที่มีความฉลาดทางอารมณ์ จะมีความสามารถในการ 1) สร้างอารมณ์ที่เข้มแข็งและมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น 2) ส่งเสริมการพั่งพาซึ่งกันและกันและการทำงานเป็นทีม 3) ใช้อุปนิธิในด้านมากกว่าอุปนิธิตามคำแนะนำเพื่อความสำเร็จตามเป้าหมาย และ 4) จัดการกับความขัดแย้งได้อย่างมีประสิทธิภาพ ข้อเสนอแนะในการวิจัย มีดังนี้ 1) จัดเตรียมการประชุมอภิปรายและฝึกหัดตามโปรแกรมสำหรับผู้นำทางการศึกษา เพื่อพัฒนาการกระหนนก្នុងอิทธิพลทางบวก ซึ่งสามารถใช้ความฉลาดทางอารมณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) จัดเตรียมการฝึกในสิ่งที่มีประโยชน์ทั้งในด้านความรู้ ทักษะ พฤติกรรมและบุคลาศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดทางอารมณ์ เพื่อจัดการกับความขัดแย้ง 3) พัฒนาเครื่องมือเพื่อประเมินความรู้ ทักษะพฤติกรรมและบุคลาศาสตร์สำหรับให้โรงเรียนใช้ในการคัดเลือกถูกข้างในอนาคต และเพื่อใช้ในการประเมินระดับความฉลาดทางอารมณ์อีกด้วย

Lam, Laura Thi (1998) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความฉลาดทางอารมณ์ : ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของแต่ละบุคคล (ความเห็นอกเห็นใจ) เป็นการทดสอบความฉลาดทางอารมณ์โดยทั่ว ๆ ไป ในเรื่องกระบวนการให้เหตุผลเรื่องอารมณ์ที่สำคัญ 4 ประการ ได้แก่ การประเมินค่าและการรับรู้ การคุ้นชื่นสิ่งเร้า การเข้าใจและอารมณ์โดยทั่ว ๆ ไป ผลของการแสดงออกของแต่ละคนผันแปรตามเงื่อนไขที่ทำให้เครียด เมื่อผลจากตัวแปรอื่น ๆ เช่น สติปัญญาทั่ว ๆ ไป ความเห็นอกเห็นใจและการปรับตัว ตามทฤษฎีของความฉลาดทางอารมณ์ วิธีการศึกษาใช้การหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรคัน 2 ตัว คือ งานที่่ง่ายกับงานที่ยาก และตัวแปรคัน 2 ตัว คือ ความเครียดค่ากับความเครียดสูง โดยให้กลุ่มทดลองได้ทำงานที่ 1 ซึ่งเป็นงานที่ง่ายและยากตามรายการที่กำหนด เช่น การสับเปลี่ยนพยัญชนะเพื่อให้ได้คำใหม่ และงานที่ 2 ซึ่งเป็นชุดของปัญหาการคิดทางเหตุผล ทั้ง 2 งานให้กระทำภายในเวลา 10 นาที ผลการวิจัยพบว่า ความฉลาดทางอารมณ์

สามารถทำงานการปฏิบัติงาน ความเห็นอกเห็นใจและการปรับตัว รวมทั้งสามารถทำงานได้ด้วยสติปัญญาของกลุ่มตัวอย่างต้องอาศัยองค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์

Massey, Harold Eugene (1998) ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้นำยุคใหม่ : การสอนท่าเพื่อการว่าจ้างกับความฉลาดทางอารมณ์ในการเข้าสู่งาน เพื่อการเปลี่ยนแปลงในการปรับตัวให้ประสบความสำเร็จ โดยมีการตั้งสมมุติฐาน 4 ข้อ ก็อ 1) ผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูงกว่าจะมีความสัมพันธ์กับผู้อื่น มีการรับรู้ในฐานผู้นำในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เช่น การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น 2) ความฉลาดทางอารมณ์ระหว่างผู้นำจะเพิ่มผลของการบวนการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น (มีการเปลี่ยนแปลงการปรับตัวเมื่อมีความฉลาดทางอารมณ์ เช่น ความคิดเห็นในฐานที่มีส่วนร่วม) 3) กลุ่มทดลองที่มีคะแนนความฉลาดทางอารมณ์สูงกว่าจะปรับตัวได้ดีกว่า (เช่น การได้งานและการสอนท่าฯแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่มีประสิทธิภาพดีกว่า) 4) ผู้นำอย่างเป็นทางการที่มีความฉลาดทางอารมณ์จะได้รับการเป็นผู้นำในการปรับตัวเพื่อสอนท่าฯแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและมีความสัมพันธ์กับผู้อื่น สมมุติฐานที่ 1 และ 2 เป็นจุดเน้นในการทดสอบ ส่วนสมมุติฐานที่ 3 และ 4 เป็นการสำรวจกว้าง ๆ ซึ่งมีขนาดกลุ่มตัวอย่างไม่เพียงพอที่จะมีนัยสำคัญ ผลการวิจัยพบว่ามีบางส่วนสนับสนุนสมมุติฐานที่ 1 และ 2 บางส่วนสนับสนุน สมมุติฐานที่ 3 แต่ไม่สนับสนุนสมมุติฐานที่ 4 การศึกษาโดยสมมติก็อิน ๆ ในกลุ่ม ซึ่งจากการนำทฤษฎีนี้ไปประยุกต์และการฝึกปฏิบัติมีความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับการรับรู้ของผู้นำในการสอน สรุปได้ดังนี้ 1) การสอนท่าฯสำหรับการเรียนรู้ในองค์การ ความฉลาดทางอารมณ์ในกระบวนการมีคุณค่าต่อความตั้งใจ การปรับตัว การเรียนรู้และความฉลาดทางอารมณ์สำหรับการแข่งขันหรือความร่วมมือกัน 2) การคัดเลือกและการฝึกหัดของผู้นำในการสอนท่าฯแลกเปลี่ยนความคิด ควรคำนึงถึงความฉลาดทางอารมณ์ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่จะช่วยให้ประสบความสำเร็จในกระบวนการนี้ และ 3) นิติในการปรับตัวของผู้นำจำเป็นต้องใช้ความฉลาดทางอารมณ์ ความเห็นอกเห็นใจและอารมณ์ที่ชัดเจนถูกต้อง ให้กระบวนการเดียวกับการสอนท่าฯ

2.9.2 งานวิจัยในประเทศไทย

ลักษณะภารกิจ เกษมเนตร และ พศนา ทองภักดี (2542) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการแสดงความรักของมารดาที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพและพัฒนาการทางอารมณ์สังคมของเด็ก โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษารูปแบบการแสดงความรักของมารดาที่มีภูมิหลังทางครอบครัวต่างกัน และ 2) เพื่อเปรียบเทียบบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว ลักษณะความเป็นผู้นำ สุขภาพจิตและการปรับตัวระหว่างนักเรียนที่ได้รับการแสดงความรักจากมารดาต่างกัน การวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นประถม

- ศึกษาปีที่ 4 จำนวน 221 คน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 240 คนจาก โรงเรียนในสังกัดกระทรวงศึกษาฯและนักเรียนศึกษา 5 โรงเรียน และนักเรียนศึกษา 5 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามผลการวิจัย พบว่า นารค่าจะแสดงความรักกับลูกด้วยการให้วัตถุสิ่งของมากกว่าการใช้กริยาท่าทางหรือคำพูด นารค่าที่ใช้รูปแบบแสดงความรักด้านวัตถุและด้านจิตใจในระดับมาก (แบบที่ 4) มีจำนวนใกล้เคียงกับนารค่าที่ใช้รูปแบบแสดงความรักทั้งด้านวัตถุและจิตใจในระดับน้อย (แบบที่ 1) นักเรียนที่ได้รับการแสดงความรักจากการครูรูปแบบแสดงความรักด้านวัตถุและด้านจิตใจในระดับมาก (แบบที่ 4) และรูปแบบแสดงความรักด้านวัตถุระดับมากแต่ด้านจิตใจระดับน้อย (แบบที่ 3) จะมีบุคลิกภาพแสดงตัวและลักษณะทางจิตใจทางบวก คือ ความเป็นผู้นำ และมีลักษณะทางจิตใจลบ คือ ความซึมเศร้า ความวิตกกังวล และความก้าวร้าว มากกว่านักเรียนที่ได้รับการแสดงความรักรูปแบบแสดงความรักทั้งด้านวัตถุและด้านจิตใจในระดับน้อย (แบบที่ 1) และ รูปแบบแสดงความรักด้านวัตถุระดับน้อยแต่ด้านจิตใจในระดับมาก (แบบที่ 2) ผลการวิจัยที่ได้เป็นเครื่องเตือนในการค่าในการแสดงความรักว่า การใช้รูปแบบที่ 4 และ 3 จะให้ผลทั้งทางบวกและทางลบ ดังนั้นจึงควรมีเวลาใกล้ชิดกับลูกให้มากขึ้น เพื่อจะได้สังเกตพฤติกรรมหรือลักษณะท่าทางของลูกว่ามีสิ่งใดผิดปกติหรือไม่ เพื่อจะได้หาทางแก้ไขได้ทันท่วงทีก่อนที่จะสายเกินกว่าจะแก้ไข โดยเฉพาะกับลูกที่อยู่ในวัยรุ่นซึ่งมีอารมณ์แปรปรวนและอ่อนไหวได้ง่ายกว่าวัยอื่นๆ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสongoKram Rajabhat University

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ลำดับขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและพัฒนาแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์และเพื่อศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ด้านต่าง ๆ ของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏกุ่มภาคเหนือตอนล่าง 4 สถาบัน คือ สถาบันราชภัฏครัวเรือง สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม สถาบันราชภัฏกำแพงเพชร และสถาบันราชภัฏเพชรบูรณ์ รวมทั้งเพื่อสร้างเกณฑ์ปัจจิบัน แบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ โดยมีลำดับขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัย 6 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์และสังเคราะห์ความฉลาดทางอารมณ์

ขั้นตอนที่ 2 สร้างกรอบแนวคิดและกำหนดนิยามปฏิบัติการในการวิจัย

ขั้นตอนที่ 3 สร้างและพัฒนาแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์

ขั้นตอนที่ 4 เก็บรวบรวมข้อมูลนักศึกษา

ขั้นตอนที่ 5 วิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 6 เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในแต่ละขั้นตอนมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์และสังเคราะห์ความฉลาดทางอารมณ์ โดย

1.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา บทความ เว็บไซท์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดทางอารมณ์ทั้งในและต่างประเทศ รวมทั้งสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญของแนวคิดโดยผ่าน e-mail

1.2 วิเคราะห์และสังเคราะห์กรอบแนวคิดเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ ของ โภคธรรม ศอกปะออร์และสวีฟ และนาร์อ่อน ซึ่งมีชื่อเสียงและประสบการณ์ในการศึกษาทางด้านความฉลาดทางอารมณ์ และได้รับการยอมรับจากนักจิตวิทยาทั่วไป โดยสรุปกรอบแนวคิดของทั้ง 3 คน ดังนี้

แนวคิดของโภสเมน	แนวคิดของคอボเปอร์และสวีฟ	แนวคิดของบาร์อ่อน
1. การตระหนักรู้ในความอยู่ (Self-Awareness) <ul style="list-style-type: none"> 1.1 การตระหนักรู้ด้านอารมณ์ (Emotional Awareness) 1.2 การประเมินตนเองและความเป็นจริง (Self-assessment) 1.3 การมั่นใจในตนเอง (Self-confidence) 	1. ออกแนวคิดของคุณเปอร์และสวีฟ <ul style="list-style-type: none"> 1. ความรับรู้ทางอารมณ์ (Emotional Literacy) 1.1 การซื่อสัตย์ทางอารมณ์ (Emotional Honesty) 1.2 การมีพลังจิตทางอารมณ์ (Emotional Energy) 1.3 การรับทราบผลทางอารมณ์ (Emotional Feedback) 1.4 การหันรู้และเชื่อมโยงทางอารมณ์ (Emotional Connection & Intuition) 	1. ความสามารถในตนเดียว (Intrapersonal) <ul style="list-style-type: none"> 1. การตระหนักรู้ในอารมณ์ของตนเอง (Emotional Self-awareness) 1.2 การแห่งหฤทัยกรรมที่เหมาะสม (Assentiveness) 1.3 การยอมรับในอารมณ์ (Self-regard) 1.4 การมีความสำเร็จแห่งคน (Self-actualization) 1.5 การพึงตนเอง (Independence)
2. การมีวินัยในการควบคุมตนเอง (Self-Regulation) <ul style="list-style-type: none"> 2.1 การควบคุมตนเอง (Self-control) 2.2 ความน่าไว้วางใจ (Trustworthiness) 2.3 ความมีนิโนธรรม (Conscientiousness) 2.3 การปรับตัวได้ (Adaptability) 2.4 การปีคั่บถึงใหม่ ๆ (Innovation) 	2. ความสมบูรณ์ทางอารมณ์ (Emotional Fitness) <ul style="list-style-type: none"> 2.1 การมีอยู่ที่แท้จริง (Authentic Presence) 2.2 การแห่งความไว้วางใจ (Trust Radius) 2.3 การแสดงความไม่พอใจเชิงสร้างสรรค์ (Constructive Discontent) 2.4 การมีความอิคหุ่นและเปลี่ยนแปลง (Resilience & Renewal) 	2. ความสามารถระหว่างบุคคล (Interpersonal) <ul style="list-style-type: none"> 2.1 การเข้าใจเจ้ามาใส่ใจเรา (Empathy) 2.2 การสร้างผู้ที่พันธ์ภาระท่วงบุคคล (Interpersonal Relationship) 2.3 การรับผิดชอบสังคม (Social Responsibility)
3. การสร้างแรงจูงใจในตนเอง (Motivation) <ul style="list-style-type: none"> 3.1 การมีแรงจูงใจให้สำนักหัก (Achievement Drive) 3.2 การมีความมั่นในข้อตกลง (Commitment) 3.3 การมีความคิดริเริ่ม (Initiative) 3.4 การมองโลกในแง่ดี (Optimism) 	3. ความลึกซึ้งทางอารมณ์ (Emotional Depth) <ul style="list-style-type: none"> 3.1 การมีเป้าหมายและศักยภาพเฉพาะคน (Unique Potential & Purpose) 3.2 การอุทิศตน (Commitment) 3.3 การบูรณาการทางอารมณ์ (Applied Integrity) 3.4 การโน้มน้าวโดยไม่ใช้อำนาจ (Influence Without Authority) 	3. ความสามารถในการปรับตัว (Adaptability) <ul style="list-style-type: none"> 3.1 การแก้ไขปัญหา (Problem Solving) 3.2 การซื่อสัตย์ (Flexibility) 3.3 การตรวจสอบอารมณ์ที่เกิดขึ้น (Reality Testing)
4. การเข้าใจเข้าใจ他人 (Empathy) <ul style="list-style-type: none"> 4.1 การเข้าใจผู้อื่น (Understanding Others) 4.2 การพัฒนาผู้อื่น (Developing Others) 4.3 การมีจิตมุ่งบริการ (Service Orientation) 4.4 การพึ่งพาทางลักษณะที่หลากหลาย (Leveraging diversity) 4.5 การตระหนักรู้อารมณ์ของกลุ่ม (Political awareness) 	4. ความปีนไปด้วยทางอารมณ์ (Emotional Alchemy) <ul style="list-style-type: none"> 4.1 การหันรู้อย่างต่อเนื่อง (Intuitive Flow) 4.2 ตารางสอนของความเวลาที่เปลี่ยน (Reflective Time-Shifting) 4.3 การจับเหตุโอกาส (Opportunity Sensing) 4.4 การสร้างอนาคต (Creating the Future) 	4. ความสามารถในการจัดการกับความเครียด (Stress Management) <ul style="list-style-type: none"> 4.1 การลดความเครียด (Stress Tolerance) 4.1 การควบคุมอารมณ์ที่รุนแรง (Impulse Control)
5. การมีทักษะทางสังคม (Social Skills) <ul style="list-style-type: none"> 5. 5. 5. 5. 5. 		

สังเคราะห์องค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์ที่มีลักษณะเหมือนกัน ได้ดังนี้

องค์ประกอบทางอารมณ์	โกลเดน	คอปเปอร์	บาร์อ่อน และสาวฟ์
1. การกระหนกกระสานอารมณ์/ การกระหนกภายในอารมณ์ของคนเอง*	✓	✓	✓
2. การประเมินตนเองความความเป็นจริง/ การรับทราบผลทางอารมณ์/ การยอมรับในตนเอง*	✓	✓	✓
3. การมั่นใจในตนเอง/การมีพลังในตัวเอง/ การพึงตนเอง*	✓	✓	✓
4. การควบคุมตนเอง*/ การแสดงออกทางอารมณ์/ การควบคุมอารมณ์ที่รุนแรง	✓	✓	✓
5. การนำไว้วางใจ/ การแห่ความไว้วางใจ	✓	✓	
6. การพัฒนาสู่อื่น	✓		
7. การปรับตัวได้*/ การหันซึ่งรู้สึกเชื่อมโยงทางอารมณ์/ การอศอกคนต่อความเครียด	✓	✓	✓
8. การเปิดรับสิ่งใหม่ๆ	✓		
9. การมีแรงจูงใจให้สัมฤทธิ์/ ความตั้งใจให้บรรลุเป้าหมาย*/ การแก้ไขปัญหา	✓	✓	✓
10. การติดมั่นในข้อตกลง	✓		
11. การมีความต้องการ/ การต้องการสร้างสรรค์	✓	✓	
12. การมองโลกในแง่ดี*/ การมองไปข้างหน้า	✓	✓	✓
13. การเข้าใจผู้อื่น/ เห็นอกเห็นใจ/ การเออใจเขามาใส่ใจเรา*	✓	✓	✓
14. การมีจิตมุ่งบริการ	✓		
15. การมีโนทธรณ์/ การอุตสาหะ/ การรับคิดขอบสังคม*	✓	✓	✓
16. การพิจารณาทางเลือกที่หลากหลาย/ การเลือกที่น้อย	✓	✓	
17. การกระหนกกระสานคิดกลุ่ม*/ การกระหนกภายในอารมณ์ของผู้อื่น	✓	✓	
18. การมีอ่านใจไม้ด้านน้ำผู้อื่น/ การไม่เข้าใจไม่ใช้อ่านใจ	✓	✓	
19. การสื่อความหมาย/ การแสดงความไม่พอใจเชิงสร้างสรรค์/ การแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม*	✓	✓	✓
20. การจัดการกับความขัดแย้ง*/ การมีความอ่อนไหวต่อผู้อื่นและเปลี่ยนแปลง/ การขัดแย้ง	✓	✓	✓
21. การมีความเป็นผู้นำ	✓		
22. การกระดุนให้เกิดการเปลี่ยนแปลง	✓		
23. การสร้างสายสัมพันธ์/ การเขียนใบความรักที่ระหว่างบุคคล/ การสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคล*	✓	✓	✓
24. การสร้างความร่วมมือร่วมใจ/ การทำงานเป็นทีม	✓		
25. การมีอยู่ที่แท้จริง	✓		
26. การบูรณาการทางอารมณ์/ การมีความสำเร็จแห่งคน	✓		✓
27. การหันซึ่งรู้สึกต่อเมือง	✓		
28. การตอบสนองใจความเวลาที่เปลี่ยน	✓		
29. การสร้างอนาคต	✓		
30. ทุกภาพท้าๆ ไป	✓		
31. ทุกภาพชีวิต/ การมีความสุข	✓		✓
32. ระดับความสัมพันธ์	✓		

ขั้นตอนที่ 2 สร้างกรอบแนวคิดและกำหนดนิยามปฏิบัติการในการวิจัย โดยการนำองค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์ตามแนวคิดของโกลเเมน คือเปอร์และสวีฟ และบราร์อน ที่มีความสอดคล้องกันทั้ง 3 คน จากตารางสังเคราะห์องค์ประกอบความฉลาดทางอารมณ์ มาสร้างกรอบแนวคิดเพื่อใช้ในการวิจัย โดยการกำหนดลักษณะของความฉลาดทางอารมณ์ที่ต้องการวัด เป็น 2 ด้าน และแต่ละด้านมีพฤติกรรมย่อย ๆ เป็น 12 องค์ประกอบ ซึ่งแต่ละองค์ประกอบมีนิยามปฏิบัติการ ดังนี้

1. ความฉลาดทางอารมณ์ในตนเอง (Inner Personal) หมายถึง ความฉลาดทางอารมณ์ที่มีอยู่ภายในตนเอง เป็นความสามารถในการรู้จักตนเองเกี่ยวกับความรู้สึกต่าง ๆ แบ่งเป็น 7 องค์ประกอบย่อย ๆ ได้แก่

1.1 การตระหนักรู้ในตนเอง (Emotional Awareness) หมายถึง ความสามารถในการมีสติรู้เท่าทันว่าตนเองมีอารมณ์เป็นเช่นไร สามารถออกและจำแนกอารมณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้

1.2 การยอมรับในตนเอง (Self – regard) หมายถึง ความสามารถในการรู้สึกเห็นคุณค่าและพึงพอใจในตนเองตามสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

1.3 การพึ่งพาตนเอง (Independent) หมายถึง ความสามารถในการแสดงออกอย่างมีอิสระทางด้านอารมณ์ตามที่เป็นจริงโดยไม่ต้องพึ่งกับใคร สามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเอง

1.4 การควบคุมอารมณ์ตนเอง (Self – control) หมายถึง ความสามารถในการควบคุมอารมณ์ที่เกิดขึ้นและไม่พึงประสงค์ ให้หยุดลงได้ภายในเวลาอันสั้น

1.5 การปรับตัว (Adaptability) หมายถึง ความสามารถในการตรวจสอบอารมณ์เข้าใจและศึกษาความได้ถูกต้องมีความยืดหยุ่นทางอารมณ์ สามารถดำเนินชีวิต ได้อย่างราบรื่นและมีความสุข

1.6 การตั้งใจให้บรรลุเป้าหมาย (Intentionality) หมายถึง ความสามารถในการใช้พลังกายและพลังใจในการทำสิ่งต่าง ๆ ให้บรรลุความมีเป้าหมายอย่างสร้างสรรค์และเหมาะสม

1.7 การมองโลกในแง่ดี (Optimism) หมายถึง ความสามารถในการมองดูในแง่ดี รวมทั้งสภาพการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเองไปในทางบวกเสมอ

2. ความฉลาดทางอารมณ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal) หมายถึง ความฉลาดทางอารมณ์ในการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น แบ่งเป็น 5 องค์ประกอบย่อย ๆ ได้แก่

2.1 การอาใจชนาไสใจเรา (Empathy) หมายถึง ความสามารถในการรับรู้และเข้าใจในอารมณ์ของผู้อื่นตามที่เป็นอยู่จริง มีเมตตาและพร้อมที่จะช่วยเหลือผู้อื่นเสมอ

2.2 การรับผิดชอบสังคม (Social Responsibility) หมายถึง ความสามารถในการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องและสมควรในสังคม

2.3 การแสดงพฤติกรรมที่หมายถึง ความสามารถในการแสดงออกอย่างมีอิสระไม่เป็นที่เคืองร้อนแก่คนอื่นและผู้อื่น

2.4 การจัดการกับความขัดแย้ง (Conflict Management) หมายถึง ความสามารถในการจัดการกับคนอื่นและผู้อื่นในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้

2.5 การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal Relationship) หมายถึง ความสามารถในการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น ช่วยให้เกิดความร่วมมือร่วมในการทำงานและอยู่ร่วมกัน จนบรรลุเป้าหมายได้อย่างเหมาะสม

ขั้นตอนที่ 3 พัฒนาแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ ตามกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา เว็บไซท์และงานวิจัยเกี่ยวกับแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

3.2 คัดเลือกข้อคำถามจากแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ ของโกลเม้น คอมเพอร์และสวีฟ และบาร์อ่อน รวมทั้งนักจิตวิทยาคนอื่นๆ จาก Internet นำมาปรับปรุงให้เหมาะสมตามกรอบแนวคิดและนิยามปฏิบัติการในการวิจัย ทั้ง 2 ค้าน 12 องค์ประกอบ สร้างเป็นแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ฉบับร่าง

3.3 นำแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ฉบับร่างไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรง เชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยพิจารณาตรวจสอบการใช้ภาษา การถือความหมาย และความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับบุคคลประสงค์ที่ต้องการวัดความฉลาดทางอารมณ์แต่ละองค์ประกอบ จำนวน 3 ท่าน ก็อ

1) ผศ.ดร.พิพัฒรรณ กิตติพงษ์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

2) ผศ.ดร.นันทนา วงศ์อินทร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

3) รศ.วิราพร พงศ์อาจารย์ สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม

โดยให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องของเนื้อหากับลักษณะความฉลาดทางอารมณ์แต่ละค้านและแต่ละองค์ประกอบเป็นรายข้อ ลงในแบบประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับบุคคลประสงค์ที่ต้องการวัด ตามวิธีของแฮมฟิลและเวสตี (Hamphill & Westie จ้างใน วิราพร พงศ์อาจารย์, 2541 : 214-215) ดังตัวอย่าง

แบบประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อค่าตอบกลับกับมาตรฐานค่าประสิทธิภาพที่ต้องการวัด
ชื่อผู้เขียนราย.....

กรุณาให้คะแนนการพิจารณา โดยเขียนเครื่องหมาย ลงในแบบประเมินตามเกณฑ์ดังนี้

ให้คะแนน +1 คะแนน ถ้ารู้สึกแน่ใจว่าข้อค่าตอบกลับสอดคล้องกับค่ามาตรฐานนี้

ให้คะแนน 0 คะแนน ถ้ารู้สึกไม่แน่ใจว่าข้อค่าตอบกลับสอดคล้องกับค่ามาตรฐานนี้

ให้คะแนน -1 คะแนน ถ้ารู้สึกแน่ใจว่าข้อค่าตอบกลับนี้ไม่ได้สอดคล้องกับค่ามาตรฐานนี้

1. ค้านความฉลาดทางอารมณ์ในตนเอง

1.1 การตระหนักรู้ในตนเอง

ข้อค่าตอบกลับ	คะแนนการพิจารณา	คะแนนการพิจารณา		
		+1	0	-1
1. ข้าพเจ้าสามารถอภิปรายความรู้สึกของตนเองได้.....				
2. ข้าพเจ้ารู้ว่าตัวเองกำลังโกรธ.....				

ข้อเสนอแนะ.....

นำคะแนนของผู้เขียนรายทั้ง 3 มาหาค่าเฉลี่ย เรียกว่า ค่าดัชนีของความสอดคล้องกันระหว่าง
ข้อค่าตอบกลับกับค่ามาตรฐานค่าประสิทธิภาพ (Index of Item-Objective Congruence) หรือ IOC โดยใช้สูตร

$$\text{IOC} = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC = ค่าดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ = ผลรวมของคะแนนการพิจารณาของผู้เขียนราย

N = จำนวนผู้เขียนราย

นำค่าดัชนีความสอดคล้องที่ได้ไปแบ่งความหมายของค่าเฉลี่ย (IOC) โดยใช้เกณฑ์ค่าเฉลี่ย 0.50 ขึ้นไป แสดงว่า ข้อค่าตอบกลับมีความตรงตามเนื้อหาเพราะวัดตามมาตรฐานค่าประสิทธิภาพได้จริง ค่าเฉลี่ย

ต่ำกว่า 0.50 แสดงว่า ข้อคำถามขาดความตรงเชิงเนื้อหา เพราะไม่ได้วัดความฉลาดประดิษฐ์ ต้องตัดทิ้ง หรือนำมาปรับปรุงแก้ไขใหม่ (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ, 2539 : 249)

3.4 ปรับปรุงแก้ไขแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และสร้างแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ที่นำไปใช้ทดสอบ โดยแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา ได้แก่ สถานบัน การศึกษา เพศและโปรแกรมวิชา

ตอนที่ 2 เป็นแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ที่ปรับปรุงแก้ไข

3.5 นำแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ไปทดสอบใช้ (Try out) 2 ครั้ง เพื่อนำผล มาวิเคราะห์ ดังนี้

ครั้งที่ 1 หาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) รายชื่อ โดยใช้กับนักศึกษา ภาคปกติ คณะครุศาสตร์ หลักสูตร 4 ปี ชั้นปีที่ 1 สถานบันราชภัฏอุตรดิตถ์ จำนวน 100 คน โดย ดำเนินการ ดังนี้ (บุญเรือง จรศิลป์, 2539 : 95)

- 1) เปลี่ยนระดับความคิดเห็นให้เป็นภาษาแทน ตามข้อความเชิงบวก หรือข้อความเชิงลบ ลงในแบบฟอร์มที่จัดทำขึ้น
- 2) รวมคะแนนทั้งฉบับ
- 3) เรียงคะแนนจากมากไปหาน้อย แล้วแบ่งเป็นกลุ่มสูงและกลุ่ม ต่ำกลุ่มละ 25% โดยกลุ่มสูงมีจำนวน 25 คน ที่ได้คะแนน มากสุดลงมา ส่วนกลุ่มต่ำมีจำนวน 25 คน ที่ได้คะแนนจาก ต่ำสุดขึ้นไป
- 4) ทำการแจกแจงความถี่ของข้อความแต่ละข้อของกลุ่มสูงและ กลุ่มต่ำ
- 5) คำนวณค่าเฉลี่ย ของข้อความแต่ละข้อของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ จากสูตร

$$\bar{X}_H = \frac{\sum fX_H}{n}$$

$$\bar{X}_L = \frac{\sum fX_L}{n}$$

6) คำนวณค่าความแปรปรวนของข้อความแต่ละข้อของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ โดยใช้สูตร

$$S_H^2 = \frac{n \sum f X_H^2 - (\sum f X_H)^2}{n(n-1)}$$

$$S_L^2 = \frac{n \sum f X_L^2 - (\sum f X_L)^2}{n(n-1)}$$

7) คำนวณหาค่า t ของแต่ละข้อความ โดยใช้สูตร

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2 + S_L^2}{n}}}$$

เมื่อ \bar{X}_H หมายถึง ค่าเฉลี่ยของกลุ่มสูง

\bar{X}_L หมายถึง ค่าเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ

S_H^2 หมายถึง ความแปรปรวนของกลุ่มสูง

S_L^2 หมายถึง ความแปรปรวนของกลุ่มต่ำ

n หมายถึง จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละกลุ่ม

8) ก็ตคเลือกข้อที่ได้ค่า t ตั้งแต่ 1.75 หรือ 2.00 I .05

หรือ .01 ขึ้นไป จึงถือได้ว่าข้อนั้นมีอำนาจจำแนกสูงอยู่ในเกณฑ์ที่ใช้ได้ ถ้ามีข้อที่ผ่านเกณฑ์มากในทางปฏิบัติให้ใช้วิธีเลือกข้อที่มีค่า t จากสูงสุดลดลงมาจนถึงต่ำสุด จนได้จำนวนข้อที่ต้องการ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2538 : 132)

กรั๊งที่ 2 หากความเที่ยง (Reliability) โดยนำแนววัดที่ผ่านการหาค่าอำนาจจำแนกตามเกณฑ์จำานวนที่ต้องการแล้ว ไปใช้กับนักศึกษาภาคปกติ หลักสูตร 4 ปี ชั้นปีที่ 1 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร และนำมาหาค่าสัมประสิทธิ์ของความเที่ยง (α) โดยวิธีของครอนบาก (Cronbach) ที่เรียกว่า สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟ่า (α - Coefficient) ซึ่งดัดแปลงมาจากสูตร KR_{20} (Wiersma & Jurs อ้างใน วิราพร พงศ์อาจารย์, 2541 : 233-234) โดยใช้โปรแกรมสำหรับ SPSS ซึ่งดำเนินการดังนี้

- 1) รวมคะแนนรายข้อของทุกคน
- 2) หาค่าความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ (S_i^2) โดยใช้สูตร

$$S_i^2 = \frac{\sum X^2}{N} - \frac{\sum X}{N}$$

- 3) หาค่าความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับ (S^2)
- 4) คำนวณค่าดัชนีความเที่ยง โดยใช้สูตร

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right\}$$

เมื่อ
 α หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์ของความเที่ยง
 n หมายถึง จำนวนข้อคำถาม
 S_i^2 หมายถึงความแปรปรวนของคะแนนสอบแต่ละข้อ
 S^2 หมายถึง ความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับ

3.6 นำแบบวัดความคลาดทางอารมณ์ที่ทดสอบใช้และหาค่าอำนาจจำแนกและความเที่ยงแล้วมาปรับปรุงแก้ไขให้เรียบร้อย จัดทำเป็นแบบวัดความคลาดทางอารมณ์ฉบับจริงที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

ขั้นตอนที่ 4 เก็บรวบรวมข้อมูลนักศึกษา โดยดำเนินการ ดังนี้

4.1 วางแผนกำหนดการเพื่อเก็บข้อมูลนักศึกษาที่เป็นกลุ่มประชากรทั้ง 4 สถาบัน คือสถาบันราชภัฏนราธิวาสราชนครินทร์ สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม สถาบันราชภัฏกำแพงเพชร และสถาบันราชภัฏเพชรบูรณ์

4.2 ทำหนังสือถึงอธิการบดี ทั้ง 4 สถาบัน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลนักศึกษาภาคปกติ หลักสูตร 4 ปี ชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2542

4.3 ดำเนินการเก็บข้อมูลตามกำหนดการจนครบสถาบัน

ขั้นตอนที่ 5 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป srss

5.1 คำนวณค่าร้อยละข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มประชากร จำแนกตามสถานบัน เพศและโปรแกรมวิชา

5.2 นำแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ที่สมบูรณ์ ถูกต้องมาตรวจสอบและให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ 5 4 3 2 1 ในข้อที่มีความหมายเชิงบวก และ 1 2 3 4 5 ในข้อที่มีความหมายเชิงลบ

5.3 นำแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์มาแจกแจงความถี่เด่นรายการ หากค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) แล้วนำมาเปรียบเทียบกับ เกณฑ์การประเมินที่ได้วางไว้ดังนี้ (วิราพร พงศ์ออาจารย์, 2541)

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49 แสดงว่ามีความฉลาดทางอารมณ์ในด้านนี้ต่ำมาก
คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49 แสดงว่ามีความฉลาดทางอารมณ์ในด้านนี้ค่อนข้างต่ำ
คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49 แสดงว่ามีความฉลาดทางอารมณ์ในด้านนี้ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49 แสดงว่ามีความฉลาดทางอารมณ์ในด้านนี้ค่อนข้างสูง
คะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00 แสดงว่ามีความฉลาดทางอารมณ์ในด้านนี้สูงมาก

5.4 นำคะแนนดับมาหาเกณฑ์ปกติ (Norm) ของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาในรูปเปอร์เซ็นไทล์ คะแนนมาตรฐานซึ่งคะแนนที่ โดยการ

1) หาก P.R. โดยใช้สูตร (วิราพร พงศ์ออาจารย์, 2542 : 223)

$$P.R. = \frac{100}{N} \left(cf + \frac{1}{2} f \right)$$

เมื่อ cf หมายถึง ความถี่สะสม

f หมายถึง ความถี่

P.R. หมายถึง Percentile Rank

2) นำค่า P.R. มาแปลงเป็นท่าคะแนน T โดยใช้ตาราง (T-Score) ของ Garrett

ขั้นตอนที่ 6 เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยเสนอผลการศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาภาคปกติ หลักสูตร 4 ปี ชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ในรูปตารางประกอบความเรียง ตามดัวแปลงสถานบัน เพศ และโปรแกรมวิชา โดยศึกษาเป็น 2 ค้าน และ 12 องค์ประกอบ เพื่อนำผลไปพัฒนานักศึกษาต่อไป

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้กลุ่มประชากรที่เป็นนักศึกษาภาคปกติ หลักสูตร 4 ปี ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2542 คณะครุศาสตร์ ของสถาบันราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง 4 แห่ง จำนวน 1,341 คน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนนักศึกษาที่เป็นกลุ่มประชากร จำแนกตามสถาบัน เพศและโปรแกรมวิชา

โปรแกรม	สถาบันราชภัฏ												รวม	
	นครสวรรค์			พิษณุโลก			กำแพงเพชร			เพชรบูรณ์				
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม		
1. การศึกษาปฐมวัย	1	26	27	3	34	37	4	51	55	-	-	-	119	
2. การประถมศึกษา	4	32	36	-	-	-	8	48	56	-	-	-	92	
3. ภาษาไทย	1	26	27	10	27	37	-	-	-	6	43	49	113	
4. วิทยาศาสตร์ทั่วไป	4	25	29	6	31	37	8	32	40	8	40	48	154	
5. คอมพิวเตอร์	8	28	36	10	28	38	16	34	50	-	-	-	124	
6. ภาษาอังกฤษ	3	42	45	-	-	-	-	-	-	8	41	49	94	
7. คณิตศาสตร์	4	4	8	13	1	14	25	3	28	12	2	14	64	
8. คหกรรมศาสตร์	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	38	40	40	
9. พลศึกษา	22	4	26	23	3	26	41	12	53	24	6	30	135	
10. การศึกษาพิเศษ	-	-	-	6	26	32	-	-	-	-	-	-	32	
11. ชีววิทยา	3	27	30	-	-	-	8	33	41	-	-	-	71	
12. สังคมศึกษา	9	21	30	-	-	-	15	45	60	-	-	-	90	
13. สุขศึกษา	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	37	41	41	
14. อุตสาหกรรมศิลป์	-	-	-	-	-	-	-	-	-	34	5	39	39	
15. นาฏศิลป์	0	13	13	-	-	-	-	-	-	4	30	34	47	
16. ศิลปศึกษา	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11	30	41	41	
17. เศรษฐศาสตร์	4	25	29	-	-	-	-	-	-	-	-	-	29	
18. พระพุทธศาสนา	7	9	16	-	-	-	-	-	-	-	-	-	16	
รวม		70	282	352	71	150	221	125	258	383	113	272	385	1,341

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ ที่ศูนย์ได้สร้างและพัฒนาจากแนวคิดของโกลแมน คอมเปอร์และสวีฟ และบาร์ออน โคลเก็ตเดิมมาเพาะองค์ประกอบที่มีความสอดคล้องกันทุกคน แบ่งได้เป็น 2 ด้าน 12 องค์ประกอบ ๆ ละ 5 ข้อ รวม 60 ข้อ เป็นข้อความเชิงบวก 55 ข้อ คือ ข้อ 1 2 3 4 5 6 8 9 10 11 12 13 14 15 16 18 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 58 59 60 เป็นข้อความเชิงลบ 5 ข้อ ได้แก่ 7 17 19 38 และ 57 ดังนี้

1. ความฉลาดทางอารมณ์ในตนเอง (ข้อ 1-35) ได้แก่

- 1.1 การตระหนักรู้ในตนเอง (ข้อ 1-5)
- 1.2 การยอมรับในตนเอง (ข้อ 6-10)
- 1.3 การพึงพาตนเอง (ข้อ 11-15)
- 1.4 การปรับตัว (ข้อ 16-20)
- 1.5 การควบคุมอารมณ์ (ข้อ 21-25)
- 1.6 การตั้งใจให้บรรลุเป้าหมาย (ข้อ 26-30)
- 1.7 การมองโลกในแง่ดี (ข้อ 31-35)

2. ความฉลาดทางอารมณ์ระหว่างบุคคล (ข้อ 36-60) ได้แก่

- 2.1 การเอาใจเขามาใส่ใจเรา (ข้อ 36-40)
- 2.2 การรับผิดชอบสังคม (ข้อ 41-45)
- 2.3 การแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม (ข้อ 46-50)
- 2.4 การจัดการกับความขัดแย้ง (ข้อ 51-55)
- 2.5 การสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคล (ข้อ 56-60)

ลักษณะของแบบวัดเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลีคิร์ก (Likert) 5 อันดับ คือ 5 4 3 2 1 โดยมีความหมายดังนี้

ข้อความเชิงบวก:	5 หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง
	4 หมายถึง เห็นด้วย
	3 หมายถึง ไม่แน่ใจ
	2 หมายถึง ไม่เห็นด้วย
	1 หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

- ข้อความเชิงลบ : 5 หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
 4 หมายถึง ไม่เห็นด้วย
 3 หมายถึง ไม่แน่ใจ
 2 หมายถึง เห็นด้วย
 1 หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง

แบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ชุดนี้ ได้ผ่านกระบวนการหาระดับที่ของแบบวัดทั้งในด้านความตรงเส้นทาง จำนวนจำแนกและความเที่ยงเรียบร้อยแล้ว โดยมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 2.61-6.97 และค่าความเที่ยง .885 ดังต่อไปนี้

ตัวอย่างแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์

คำ解釋 :

1. แบบวัดนี้ 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์

2. การตอบแบบสอบถามในแต่ละตอน ให้เขียนระบุข้อมูลหรือใส่เครื่องหมายถูกลงในช่องที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักศึกษามากที่สุด
3. โปรดอ่านข้อความทั้งหมดคร่าวๆ ก่อนจะตอบ อาจมีบางคำถามที่ไม่ตรงกับนักศึกษา ให้เลือกค่าตอบที่ใกล้เคียงกับตัวนักศึกษามากที่สุดในสถานการณ์นี้ๆ
4. โปรดตอบทุกข้อ เพราะถ้าตอบไม่ครบถ้วนจะทำให้แบบวัดนี้ไม่สมบูรณ์ ไม่สามารถนำไปวิเคราะห์ได้ คำขอของท่านไม่มีผลกระทบกระเทือนถึงตัวท่านพระราชนิรันดร์ไม่น่าจะไปเปิดเผยในที่ใดๆ เป็นรายบุคคล จะแสดงเพียงส่วนรวมเท่านั้น

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา

1. สถานบันการศึกษา

- สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช
- สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม
- สถาบันราชภัฏกำแพงเพชร
- สถาบันราชภัฏเพชรบูรณ์

2. เพศ

- ชาย
- หญิง

3. โปรแกรมวิชาที่ศึกษา (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 2 แบบวัดความฉลาดทางอารมณ์

ข้อที่	รายการ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1.	ข้าพเจ้าสามารถอภิปรายความรู้สึกของคนอย่างได้
2.	ข้าพเจ้าสามารถระบุถึงอารมณ์หลัก ๆ อย่างที่เกิดขึ้น พร้อม ๆ กันได้ดีอย่างชัดเจน
3.	ข้าพเจ้ารับรู้การเปลี่ยนแปลงทางภาษาที่เกิดจาก ความรู้สึกของตน

การตอบแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์

การตอบแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ ให้ผู้ตอบเป็นผู้ตอบด้วยตนเอง โดยใส่เครื่องหมายถูก (/) ลงในช่องที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักศึกษามากที่สุด ถ้าไม่มีข้อใดที่ตรงกับนักศึกษาให้เลือกคำตอบที่ใกล้เคียงกับตัวนักศึกษามากที่สุดในสภาพการณ์นั้น ๆ

วิธีการตรวจให้คะแนน

ให้คะแนนแต่ละข้อตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ

ข้อความเชิงบวก ให้คะแนน ดังนี้

- | | |
|---------|------------------------------|
| 5 คะแนน | ในข้อที่เห็นด้วยอย่างยิ่ง |
| 4 คะแนน | ในข้อที่เห็นด้วย |
| 3 คะแนน | ในข้อที่ไม่แน่ใจ |
| 2 คะแนน | ในข้อที่ไม่เห็นด้วย |
| 1 คะแนน | ในข้อที่ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง |

ข้อความเชิงลบ ให้คะแนน ดังนี้

- | | |
|---------|------------------------------|
| 5 คะแนน | ในข้อที่ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง |
| 4 คะแนน | ในข้อที่ไม่เห็นด้วย |
| 3 คะแนน | ในข้อที่ไม่แน่ใจ |
| 2 คะแนน | ในข้อที่เห็นด้วย |
| 1 คะแนน | ในข้อที่เห็นด้วยอย่างยิ่ง |

รวมคะแนนทั้งหมด นำมาหาค่าเฉลี่ย ค่าตัววนปีงบนมาตรฐาน นำค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49 แสดงว่ามีความฉลาดทางอารมณ์ในด้านนั้นต่ำมาก
คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49 แสดงว่ามีความฉลาดทางอารมณ์ในด้านนั้นค่อนข้างต่ำ
คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49 แสดงว่ามีความฉลาดทางอารมณ์ในด้านนั้นปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49 แสดงว่ามีความฉลาดทางอารมณ์ในด้านนั้นค่อนข้างสูง
คะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00 แสดงว่ามีความฉลาดทางอารมณ์ในด้านนั้นสูงมาก

ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้เวลา 6 เดือน โดยแบ่งเป็น 5 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 (มิถุนายน 2542)

ศึกษาเอกสารเพื่อเสนอหัวข้อและโครงการวิจัย

ระยะที่ 2 (กรกฎาคม 2542)

วิเคราะห์และสร้างเคราะห์ความฉลาดทางอารมณ์ โดย

- 1) ศึกษาทฤษฎีและงานวิจัย
- 2) วิเคราะห์และสร้างเคราะห์ความฉลาดทางอารมณ์
- 3) สร้างกรอบแนวคิดและนิยามปฏิบัติการ

ระยะที่ 3 (สิงหาคม – กันยายน 2542)

สร้างและพัฒนาแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ โดย

- 1) ศึกษาแบบบันทึกความฉลาดทางอารมณ์ชนิดต่าง ๆ
- 2) เลือกรูปแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ที่เหมาะสม
- 3) สร้างแบบบันทึกความฉลาดทางอารมณ์ (ฉบับร่าง)
- 4) แบบบันทึกฉบับร่างให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจหาความตรงเชิงเนื้อหา
- 5) นำไปทดลองใช้ ครั้งที่ 1 เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก
- 6) นำไปทดลองใช้ ครั้งที่ 2 เพื่อหาค่าความเที่ยง
- 7) ปรับปรุงแก้ไขเป็นแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ฉบับจริง

ระยะที่ 4 (ตุลาคม 2542)

เก็บรวบรวมข้อมูล โดย

- 1) ทำหนังสือถึงธิการบดีสถาบันราชภัฏทั้ง 4 แห่ง เพื่อขออนุญาติเก็บรวบรวมข้อมูล

2) ประธานอาจารย์ในสถาบันราชภัฏ ทั้ง 3 แห่ง เพื่อเป็นผู้ช่วยดำเนินการ
ประธานอาจารย์และนักศึกษาในการเก็บข้อมูล ดังนี้

รศ.ประเทือง ภูมิภัทรคุณ (อธิการบดี สถาบันราชภัฏนครสวรรค์)

ผศ.อรอนงค์ ชัยณรงค์วัน (รองคณบดี คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏกำแพงเพชร)

อช.วิไววรรณ์ วิภาจักษณ์กุล (รองคณบดีคณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏเพชรบูรณ์)

สำหรับสถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

4) สำรวจจำนวนนักศึกษาแต่ละ โปรแกรมวิชาของแต่ละสถาบัน และจัดแบบ
วัดความฉลาดทางอารมณ์สำหรับตามจำนวนนักศึกษา กำหนดวันเวลาและห้องเรียนในการเก็บข้อมูล
ร่วมกับผู้ประธานแต่ละสถาบัน และนำแบบวัดไปป้อนให้กับผู้ประธาน พร้อมทั้งชี้แจงการเก็บ
ข้อมูลอย่างละเอียด

5) เดินทางไปรับแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์จากผู้ประธานงานทั้ง 4 แห่ง

ระยะที่ 5 (พฤษจิกายน 2542)

วิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัย โดย

- 1) คัดเลือกแบบวัดที่ถูกต้องครบถ้วนมาให้คะแนนลงในแบบฟอร์มที่จัดทำขึ้น
- 2) นำคะแนนทั้งหมดไปให้กับวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการ
- 3) นำผลมาแปลความหมายและสรุปผลการวิจัย
- 4) จัดทำรายงานส่งอาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ
- 5) จัดทำรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏกุ่มภาคเหนือตอนล่าง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและพัฒนาแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ และวิเคราะห์ความฉลาดทางอารมณ์ด้านต่าง ๆ ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏกุ่มภาคเหนือตอนล่าง 4 สถาบัน คือ สถาบันราชภัฏนราธิวาสราชนครินทร์ สถาบันราชภัฏพิษณุโลก สถาบันราชภัฏกำแพงเพชร และสถาบันราชภัฏเพชรบูรณ์ รวมทั้งการสร้างเกณฑ์ปัจจิบันแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ด้วย

ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แบ่งเป็น 5 ตอน ดังนี้

- 4.1 ผลการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ
- 4.2 ผลการวิเคราะห์แบบวัดความฉลาดทางอารมณ์รายข้อ
- 4.3 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของกลุ่มประชากร
- 4.4 ผลการวิเคราะห์ความฉลาดทางอารมณ์ด้านต่าง ๆ ของนักศึกษา
- 4.5 ผลการวิเคราะห์หาเกณฑ์ปัจจิบันของความฉลาดทางอารมณ์ด้านต่าง ๆ

4.1 ผลการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ

จากการนำแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ที่สร้างขึ้นจากการอบรมแนวคิดในการวิจัย ที่ผ่านการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน พิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือในขั้นตอนการของแต่ละองค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์ทั้ง 2 ด้าน 12 องค์ประกอบ จำนวน 124 ข้อ (ดังภาคผนวก ก) โดยมีข้อความเชิงบวก 106 ข้อ และข้อความเชิงลบ 18 ข้อ แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องกัน ปรากฏผล ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความสอดคล้อง (IOC) ของแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์จากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน

ข้อที่	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ			ค่าเฉลี่ย	ข้อที่	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ			ค่าเฉลี่ย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
1.	+1	+1	+1	1.00*	32.	+1	+1	+1	1.00*
2.	+1	0	+1	0.67*	33.	+1	0	+1	0.67*
3.	+1	+1	+1	1.00*	34.	+1	+1	+1	1.00*
4.	+1	+1	0	0.67*	35.	+1	+1	+1	1.00*
5.	+1	+1	+1	1.00*	36.	0	0	+1	0.33
6.	+1	+1	+1	1.00*	37.	+1	+1	+1	1.00*
7.	+1	+1	+1	1.00*	38.	+1	0	+1	0.67*
8.	+1	0	+1	0.67*	39.	+1	+1	+1	1.00*
9.	0	-1	-1	-0.67	40.	+1	+1	+1	1.00*
10.	0	-1	0	-0.33	41.	0	0	0	0.00
11.	+1	0	+1	0.67*	42.	0	+1	0	0.33
12.	+1	+1	+1	1.00*	43.	+1	+1	+1	1.00*
13.	+1	+1	+1	1.00*	44.	+1	+1	+1	1.00*
14.	+1	0	+1	0.67*	45.	0	0	0	0.00
15.	0	0	0	0.00	46.	+1	+1	0	0.67*
16.	+1	+1	+1	1.00*	47.	0	0	0	0.00
17.	+1	+1	+1	1.00*	48.	+1	+1	+1	1.00*
18.	+1	+1	+1	1.00*	49.	+1	+1	+1	1.00*
19.	+1	+1	+1	1.00*	50.	+1	+1	0	0.67*
20.	+1	+1	+1	1.00*	51.	+1	+1	+1	1.00*
21.	0	0	+1	0.33	52.	+1	0	+1	0.67*
22.	+1	+1	+1	1.00*	53.	+1	+1	+1	1.00*
23.	0	0	+1	0.33	54.	+1	0	+1	0.67*
24.	-1	0	0	-0.33	55.	+1	+1	+1	1.00*
25.	+1	0	+1	0.67*	56.	0	+1	+1	0.67*
26.	0	0	0	0.00	57.	+1	+1	+1	1.00*
27.	+1	+1	+1	1.00*	58.	+1	+1	+1	1.00*
28.	+1	0	+1	0.67*	59.	+1	+1	+1	1.00*
29.	+1	+1	+1	1.00*	60.	+1	+1	+1	1.00*
30.	+1	+1	+1	1.00*	61.	+1	+1	+1	1.00*
31.	+1	+1	+1	1.00*	62.	+1	+1	+1	1.00*

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ			ค่าเฉลี่ย (IOC)	ข้อที่	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ			ค่าเฉลี่ย (IOC)
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
63.	+1	+1	+1	1.00*	94.	0	+1	+1	0.67*
64.	+1	+1	+1	1.00*	95.	+1	+1	+1	1.00*
65.	+1	+1	+1	1.00*	96.	+1	+1	+1	1.00*
66.	+1	+1	+1	1.00*	97.	+1	+1	+1	1.00*
67.	0	0	+1	0.33	98.	+1	+1	+1	1.00*
68.	0	0	0	0.00	99.	+1	+1	+1	1.00*
69.	0	0	0	0.00	100.	0	0	+1	0.33
70.	+1	+1	+1	1.00*	101.	0	+1	+1	0.67*
71.	+1	+1	0	0.67*	102.	0	+1	+1	0.67*
72.	+1	+1	+1	1.00*	103.	+1	+1	+1	1.00*
73.	+1	+1	+1	1.00*	104.	0	0	0	0.00
74.	+1	0	+1	0.67*	105.	+1	+1	+1	1.00*
75.	+1	0	+1	0.67*	106.	0	0	0	0.00
76.	+1	+1	+1	1.00*	107.	+1	+1	0	0.67*
77.	+1	0	+1	0.67*	108.	+1	+1	+1	1.00*
78.	0	0	+1	0.33	109.	+1	+1	+1	1.00*
79.	0	0	+1	0.33	110.	0	0	0	0.00
80.	+1	+1	+1	1.00*	111.	+1	+1	+1	1.00*
81.	0	+1	+1	0.67*	112.	+1	+1	+1	1.00*
82.	+1	+1	+1	1.00*	113.	+1	+1	+1	1.00*
83.	+1	0	+1	0.67*	114.	0	+1	+1	0.67*
84.	+1	+1	+1	1.00*	115.	+1	+1	+1	1.00*
85.	+1	+1	+1	1.00*	116.	+1	+1	+1	1.00*
86.	0	+1	+1	0.67*	117.	0	0	0	0.00
87.	0	0	+1	0.33	118.	+1	+1	+1	1.00*
88.	0	-1	0	-0.33	119.	0	0	+1	0.33
89.	+1	0	+1	0.67*	120.	0	0	0	0.00
90.	+1	+1	+1	1.00*	121.	+1	0	+1	0.67*
91.	+1	+1	+1	1.00*	122.	+1	0	+1	0.67*
92.	+1	+1	+1	1.00*	123.	+1	+1	+1	1.00*
93.	0	0	-1	-0.33	124.	0	0	+1	0.33

จากตาราง 2 จะเห็นว่ามีข้อที่มีค่าดัชนีของความสอดคล้องอยู่ระหว่าง .67 – 1.00 มีจำนวน 96 ข้อ เป็นข้อความเชิงบวก 81 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1 2 3 4 5 6 7 8 11 12 16 18 19 20 22 25 27 29 30 31 32 33 34 35 38 43 44 46 48 49 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 70 71 72 73 74 75 76 77 80 82 83 84 85 86 89 90 91 95 96 97 98 99 101 103 107 108 109 111 112 113 114 115 118 121 123 และข้อความเชิงลบ 15 ข้อ ได้แก่ 13 14 17 28 37 39 40 50 81 92 94 102 105 116 122

- มีข้อที่ปรับปรุงข้อความให้มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหามากขึ้น จำนวน 21 ข้อ ดังนี้
- ข้อ 1 เปลี่ยนเป็น ข้าพเจ้าสามารถระบุถึงอารมณ์หลายๆ อย่างที่เกิดขึ้นได้อย่างชัดเจน
- ข้อ 4 เปลี่ยนเป็น เมื่อมีอารมณ์ใดรบกวนข้าพเจ้าสามารถรู้ได้ว่ากำลัง起こ
- ข้อ 11 เปลี่ยนเป็น เมื่อถูกบังคับให้ทำในสิ่งที่ไม่เห็นด้วยข้าพเจ้าจะรู้สึกต่อต้านหันที่
- ข้อ 13 เปลี่ยนเป็น ข้าพเจ้ารู้สึกว่าตน昋ด้อยกว่าคนอื่น ๆ
- ข้อ 38 เปลี่ยนเป็น ข้าพเจ้าสามารถระบุถึงอารมณ์ใดๆ ไม่ทำให้ความรู้สึกนั้นนา เป็นอุปสรรคในชีวิต
- ข้อ 44 เปลี่ยนเป็น ข้าพเจ้าไม่สามารถควบคุมอารมณ์เครียดที่เกิดขึ้นได้
- ข้อ 54 เปลี่ยนเป็น ข้าพเจ้าสามารถสงบสติอารมณ์ได้เมื่อเกิดปัญหา
- ข้อ 57 เปลี่ยนเป็น ข้าพเจ้าสามารถทำงานได้ตามแผนที่ได้วางไว้อย่างสมบูรณ์
- ข้อ 58 เปลี่ยนเป็น เมื่อเผชิญกับปัญหาข้าพเจ้าชอบจัดการกับมันเท่าที่สามารถทำได้
- ข้อ 61 เปลี่ยนเป็น ข้าพเจ้าสามารถเปลี่ยนนิสัยที่ไม่ได้เรื่องราวของคัวเองได้
- ข้อ 62 เปลี่ยนเป็น เมื่อไม่สมหวังข้าพเจ้าก็ไม่ยอมแพ้บังคงสู้ต่อไปด้วยความหวัง
- ข้อ 70 เปลี่ยนเป็น ข้าพเจ้ามีความเพิงพอใจในตัวเองและผู้อื่น
- ข้อ 77 เปลี่ยนเป็น ข้าพเจ้ารู้สึกเห็นอกเห็นใจในโซไซตี้ที่ Lewinsky ของผู้อื่น
- ข้อ 97 เปลี่ยนเป็น ข้าพเจ้าหลีกเลี่ยงการกระทำที่เป็นการกระตุ้นให้เกิดปัญหาเพิ่มขึ้น
- ข้อ 99 เปลี่ยนเป็น ข้าพเจ้าสามารถเบิกใจกว้างและยอมรับฟังคำวิจารณ์ที่มีเหตุผล
- ข้อ 101 เปลี่ยนเป็น ในการวิจารณ์ผู้อื่น ข้าพเจ้าจะเน้นที่พฤติกรรม ไม่เน้นที่ด้วยบุคคล
- ข้อ 102 เปลี่ยนเป็น ข้าพเจ้าหลีกเลี่ยงที่จะเผชิญหน้ากับผู้ที่มีปัญหา กับข้าพเจ้า
- ข้อ 113 เปลี่ยนเป็น ข้าพเจ้ามีเพื่อนที่สามารถช่วยเหลือได้ในยามที่ข้าพเจ้าต้องร้อน
- ข้อ 114 เปลี่ยนเป็น เมื่อข้าพเจ้ามีปัญหาข้าพเจ้ารู้ว่าควรไปพบใคร
- ข้อ 121 เปลี่ยนเป็น ข้าพเจ้าสามารถอภู่ท่ามกลางกลุ่มคนที่มีความแตกต่างได้
- ข้อ 122 เปลี่ยนเป็น ข้าพเจ้าสามารถพูดคุยกับคนแปลกหน้าได้อย่างเป็นกันเอง

4.2 ผลการวิเคราะห์แบบวัดความฉลาดทางอารมณ์รายข้อ

4.2.1 ผลการหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ จำนวน 96 ข้อ (ดังภาคผนวก ข) จากการนำแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ไปใช้กับนักศึกษาภาคปกติชั้นปีที่ 1 หลักสูตร 4 ปี ของคณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏอุตรดิตถ์ จำนวน 100 คน แล้วนำผลมาวิเคราะห์รายข้อโดยใช้ค่าสถิติกิททดสอบ (t-test) จากคะแนนกลุ่มสูง 25% ($\bar{X} = 386 - 426$) และคะแนนกลุ่มต่ำ 25% ($\bar{X} = 294 - 337$) ปรากฏผลดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษา

ข้อ	กลุ่มสูง (25%)			กลุ่มต่ำ (25%)			ค่าสถิติกิท (t-test)	ข้อ	กลุ่มสูง (25%)			กลุ่มต่ำ (25%)			ค่าสถิติกิท (t-test)
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.			\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1.	4.44	4.00	0.51	0.65	2.68			22.	4.80	3.96	0.41	0.79	4.73 ²		
2.	3.84	3.08	0.80	0.81	3.33 ²			23.	4.56	3.40	0.51	0.71	6.67 ¹		
3.	4.44	3.84	0.51	0.47	4.33 ¹			24.	4.24	3.32	0.72	0.80	4.26		
4.	4.92	4.28	0.28	0.94	3.28 ⁴			25.	3.40	2.16	1.12	0.69	4.72 ³		
5.	4.44	3.80	0.65	0.76	3.19 ⁵			26.	3.84	3.04	0.94	0.94	3.01		
6.	4.52	3.96	0.51	0.68	3.31 ³			27.	3.72	3.20	1.14	0.96	1.75		
7.	3.84	3.12	0.90	0.88	2.86			28.	3.88	2.92	1.24	1.00	3.02 ²		
8.	3.28	3.28	1.21	1.27	0.00			29.	3.72	2.76	1.31	0.97	2.95 ³		
9.	4.12	3.20	0.97	1.19	2.99			30.	4.24	3.56	0.93	0.92	2.61 ⁵		
10.	4.32	3.24	1.03	1.33	3.21 ⁵			31.	3.72	2.88	1.02	1.13	2.76 ⁴		
11.	4.24	3.60	1.05	0.82	2.40			32.	4.00	3.76	1.29	0.78	0.80		
12.	4.60	3.60	0.76	0.91	4.20 ¹			33.	4.60	3.72	0.58	0.68	4.94 ¹		
13.	2.88	2.64	1.13	1.04	0.78			34.	3.16	2.72	1.43	1.02	1.25		
14.	4.32	3.64	0.69	1.00	2.81			35.	4.80	3.88	0.50	0.78	4.96 ¹		
15.	4.00	3.48	0.58	0.77	2.70			36.	4.32	3.36	0.56	0.81	4.88 ⁴		
16.	4.20	3.24	0.65	1.05	3.89 ⁴			37.	4.28	3.48	0.54	0.82	4.06 ⁵		
17.	4.72	3.72	0.46	0.98	4.62 ²			38.	3.04	2.48	1.27	1.33	1.52		
18.	4.60	3.32	0.58	0.90	5.99 ¹			39.	4.40	3.84	0.50	0.80	2.97		
19.	4.56	3.80	0.51	0.71	4.37 ⁴			40.	4.56	3.40	0.58	0.71	6.33 ¹		
20.	3.88	3.00	0.53	0.87	4.34 ³			41.	4.44	3.36	0.58	0.70	5.93 ²		
21.	3.80	3.28	1.08	1.02	1.75			42.	4.24	3.48	0.66	0.82	3.60		

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ข้อ	กลุ่มสูง (25%)			กลุ่มต่ำ (25%)			ค่าสถิติที่ (t-test)	ข้อ	กลุ่มสูง (25%)			กลุ่มต่ำ (25%)			ค่าสถิติที่ (t-test)
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.			\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
43.	4.00	3.00	0.76	0.87	4.33 ⁴			70.	4.00	3.28	0.65	0.79	3.52 ⁵		
44.	4.12	3.32	0.73	0.80	3.70 ⁵			71.	4.00	3.80	0.50	0.65	3.67 ⁴		
45.	3.92	2.92	0.57	0.81	5.03 ¹			72.	2.32	2.28	1.44	0.94	0.12		
46.	4.48	3.92	0.59	0.57	3.42			73.	4.36	3.92	0.95	1.00	1.60		
47.	3.68	2.76	0.85	0.72	4.11			74.	4.04	3.20	1.17	1.12	2.59		
48.	4.00	3.32	0.82	0.80	2.97			75.	4.16	3.44	0.75	0.87	3.14 ⁵		
49.	4.44	3.60	0.65	0.65	4.58 ¹			76.	3.44	2.84	1.04	1.03	2.05		
50.	4.68	19.6	0.48	0.54	5.01 ²			77.	4.40	3.44	0.65	1.16	3.62 ³		
51.	4.40	3.48	0.58	1.09	3.74 ³			78.	4.28	2.72	0.61	0.94	6.97 ¹		
52.	4.20	3.20	0.91	0.82	4.08 ⁵			79.	4.84	4.04	0.37	0.68	5.18 ²		
53.	4.60	4.12	0.50	0.73	2.72			80.	4.20	3.24	0.82	1.30	3.13 ⁴		
54.	4.08	3.20	0.64	0.58	5.10 ¹			81.	3.56	3.08	1.26	1.08	1.45		
55.	4.60	3.72	0.50	0.73	4.70 ³			82.	4.00	3.20	1.00	0.71	3.27 ³		
56.	4.88	4.32	0.33	0.56	4.32 ¹			83.	3.88	2.96	1.20	1.27	2.63		
57.	4.64	4.08	0.86	0.49	2.82			84.	4.08	3.48	0.57	0.59	3.67 ²		
58.	4.04	3.25	1.37	1.23	2.17			85.	4.12	3.32	0.78	1.03	3.10 ⁴		
59.	4.46	3.60	0.59	0.71	4.79 ¹			86.	3.84	3.40	0.85	0.13	1.76		
60.	4.28	3.36	0.54	0.76	4.94 ¹			87.	3.64	2.96	0.81	0.89	2.83 ¹		
61.	4.04	3.68	0.68	0.69	1.86			88.	4.08	2.84	0.64	0.69	6.60 ¹		
62.	4.44	4.04	0.65	0.68	2.13			89.	4.48	3.68	0.59	0.99	3.48		
63.	4.16	3.52	0.69	0.92	2.79			90.	4.68	3.64	0.85	1.11	3.71 ⁴		
64.	4.24	3.28	0.78	1.21	3.34 ⁵			91.	4.88	4.40	0.33	0.65	3.31		
65.	4.28	3.48	0.61	0.82	3.90 ⁴			92.	4.56	3.56	0.92	1.04	3.60 ⁵		
66.	3.88	2.88	0.78	0.67	4.87 ²			93.	4.28	3.12	0.74	0.60	6.10 ¹		
67.	4.48	3.80	0.51	0.76	3.70 ¹			94.	4.60	3.36	0.58	1.06	5.08 ²		
68.	4.04	2.96	0.61	0.54	6.63 ¹			95.	3.52	3.00	1.19	1.23	1.52		
69.	4.88	4.28	0.33	0.61	4.30 ²			96.	4.60	3.76	0.58	0.93	3.85 ¹		

กลุ่มสูง หมายถึง กลุ่มที่ได้คะแนนตั้งแต่ 386-426

กลุ่มต่ำ หมายถึง กลุ่มที่ได้คะแนนตั้งแต่ 294-337

จากตารางที่ 3 แสดงว่ามีข้อที่มีค่าสถิติที่ 1.75 (มีนัยสำคัญ .05) จำนวน 88 ข้อ และ มีข้อที่มีค่าสถิติที่ 2.00 (มีนัยสำคัญ .01) จำนวน 83 ข้อ เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบ พบร่วมนี้ ค่าสถิติที่ได้รับจำนวนที่ต้องการ จึงได้เลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงไปหาต่อองค์ประกอบ 5 ข้อ (ขอยกเว้นหมายเลขนี้ 1 2 3 4 และ 5 กำกับบนคำ t-test) ดังนี้

- 1) การตระหนักรู้ในตนเอง (ข้อ 1-9) ได้แก่ ข้อ 3 2 6 4 และ 5
 - 2) การยอมรับในตนเอง (ข้อ 10-18) ได้แก่ ข้อ 18 17 12 16 และ 10
 - 3) การพึงพาตนเอง (ข้อ 19-26) ได้แก่ ข้อ 23 22 25 19 และ 20
 - 4) การควบคุมอารมณ์ตนเอง (ข้อ 27-34) ได้แก่ ข้อ 33 28 29 31 และ 30
 - 5) การปรับตัว (ข้อ 35-41) ได้แก่ ข้อ 40 41 35 36 และ 37
 - 6) การตั้งใจให้บรรลุเป้าหมาย (ข้อ 42-50) ได้แก่ ข้อ 45 50 49 43 และ 44
 - 7) การมองโลกในแง่ดี (ข้อ 51-58) ได้แก่ ข้อ 54 51 55 56 และ 52
 - 8) การเอาใจเขามาใส่ใจเรา (ข้อ 59-66) ได้แก่ ข้อ 60 66 59 65 และ 64
 - 9) การรับผิดชอบสังคม (ข้อ 67-73) ได้แก่ ข้อ 68 69 67 71 และ 70
 - 10) การแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม (ข้อ 74-81) ได้แก่ ข้อ 78 79 77 80 และ 75
 - 11) การจัดการกับความขัดแย้ง (ข้อ 82-88) ได้แก่ ข้อ 88 84 82 85 และ 87
 - 12) การสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคล (ข้อ 89-96) ได้แก่ ข้อ 93 94 96 90 และ 92
- รวมทั้งหมด 60 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 2.61-6.97 เป็นข้อความเชิงบวก 55 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1 2 3 4 5 6 8 9 10 11 12 13 14 15 16 18 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 58 59 และ 60 เป็นข้อความเชิงลบ 5 ข้อ ได้แก่ ข้อ 7 17 19 38 และ 57

4.2.2 ผลการหาค่าความเที่ยงของแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ (จำนวน 60 ข้อ)

จากการนำแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ที่ผ่านการหาค่าอำนาจจำแนก ไปทดสอบใช้กับ นิสิตภาคปกติชั้นปีที่ 1 หลักสูตร 4 ปี ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร จำนวน 40 คน แล้วนำผลมาวิเคราะห์ ได้ทำการรวมคะแนนรายข้อของทุกคน หากค่าความแปรปรวนรายข้อและหา ค่าความแปรปรวนทั้งฉบับ เพื่อกำนัณวณหาค่าสัมประสิทธิ์แล็ปฟ้าของครอนบาก (Cronbach) ปรากฏผล ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าความเที่ยงของแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ทั้งฉบับของนักศึกษา (N = 40)

ข้อ	ค่าเฉลี่ย	ค่าความแปรปรวน	ข้อ	ค่าเฉลี่ย	ค่าความแปรปรวน
1	3.28	0.77	31	3.83	0.87
2	4.18	0.15	32	3.40	0.76
3	4.50	0.41	33	3.43	0.71
4	3.68	0.53	34	4.08	0.28
5	3.95	0.72	35	4.50	0.36
6	3.53	1.74	36	3.83	0.56
7	3.50	0.92	37	3.83	0.30
8	3.65	0.49	38	3.35	1.21
9	3.85	0.80	39	3.83	0.30
10	3.60	0.91	40	3.52	0.67
11	3.85	0.59	41	4.30	0.27
12	3.25	0.55	42	3.58	0.51
13	4.15	0.39	43	4.23	0.28
14	3.83	0.47	44	3.98	0.33
15	2.90	0.91	45	4.40	0.40
16	3.30	0.93	46	3.85	0.70
17	3.33	0.79	47	3.78	1.00
18	3.23	0.79	48	3.40	0.86
19	2.90	0.91	49	4.28	0.26
20	3.70	0.52	50	3.83	0.61
21	4.00	0.72	51	3.25	1.27
22	3.60	0.45	52	3.58	0.56
23	3.88	0.27	53	3.58	0.58
24	3.75	0.81	54	3.43	0.76
25	3.65	0.70	55	3.60	0.50
26	3.40	0.55	56	3.93	0.53
27	3.95	0.51	57	3.80	0.83
28	3.23	0.49	58	3.78	0.44
29	3.33	0.74	59	3.93	0.53
30	4.25	0.50	60	3.98	0.44

$$S^2_i = 37.66 \quad S^2 = 289.42 \quad \alpha = 0.885$$

จากตารางที่ 4 แสดงว่าแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ชุดนี้มีค่าความแปรปรวนรายข้อเท่ากับ 37.66 และค่าความแปรปรวนทั้งฉบับ เท่ากับ 289.42 เมื่อนำไปแทนค่าในสูตรหาค่าสัมประสิทธิ์เฉลี่ยได้ค่าความเที่ยงของแบบวัดทั้งฉบับ เท่ากับ 0.885 จึงได้แบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ฉบับจริง (ดังภาคผนวก ค) ที่มีค่าความเที่ยง 0.885

4.3 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของกลุ่มประชากร ($N = 1,151$)

จากการนำแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ที่ผ่านการหาค่าอำนาจจำแนกและค่าความเที่ยงไปเก็บข้อมูลของนักศึกษาของสถาบันราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่างทั้ง 4 สถาบัน คือ สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม สถาบันราชภัฏกำแพงเพชรและสถาบันราชภัฏเพชรบูรณ์ สามารถนับรวมวิเคราะห์สถานภาพของกลุ่มประชากร จำนวน 1,151 คน ได้ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 สถานภาพของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ	สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
สถานบันราชภัฏ					
นครศรีธรรมราช	308	26.8	กาญจนบุรี	74	6.4
พิบูลสงคราม	219	19.0	เชียงใหม่	53	4.6
กำแพงเพชร	320	27.8	อุดรธานี	31	2.7
เพชรบูรณ์	304	26.4	สุโขทัย	112	9.7
เพศ					
ชาย	316	27.5	หญิง	67	5.8
หญิง	835	72.5	ตั้งครรภ์	94	8.2
โปรแกรมวิชา					
การศึกษาปฐมนิเทศ	98	8.5	ภาษาไทย	34	3.0
การประถมศึกษา	65	5.6	อุดรธานี	36	3.1
ภาษาไทย	86	7.5	น้ำตก	34	3.0
วิทยาศาสตร์ทั่วไป	134	11.6	ศิลปะ	41	3.6
คณิตศาสตร์	119	10.3	เคมี	26	2.3
			พัฒนาชุมชน	15	1.3

จากการที่ 5 แสดงว่า นักศึกษาจำนวน 1,151 คน ที่ตอบแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ เป็นนักศึกษาของสถาบันราชภัฏกำแพงเพชรมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 27.8 และนักศึกษาของสถาบันราชภัฏพิบูลสงครามมีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 19.0 นักศึกษาเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 72.5 เพศชายคิดเป็นร้อยละ 27.5 โปรแกรมวิชาที่มีนักศึกษามากที่สุด คือ โปรแกรมวิชาพิทยาศาสตร์ทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 11.6 รองลงมาคือ โปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 10.3 และโปรแกรมวิชาพลศึกษา คิดเป็นร้อยละ 9.7 สำหรับโปรแกรมวิชาที่มีนักศึกษาน้อยที่สุด คือ โปรแกรมวิชาพระพุทธศาสนา คิดเป็นร้อยละ 1.3

4.4 ผลการวิเคราะห์ความฉลาดทางอารมณ์ด้านต่าง ๆ ของนักศึกษา

4.4.1 ผลการวิเคราะห์ความฉลาดทางอารมณ์ด้านต่าง ๆ ของนักศึกษา จำแนกตามสถาบัน
ตารางที่ 6 ความฉลาดทางอารมณ์ด้านต่าง ๆ ของนักศึกษา จำแนกตามสถาบัน

ความฉลาดทางอารมณ์	สถาบันราชภัฏ									
	นครชาร์ครี (N=308)		พิบูลสงคราม (N=219)		กำแพงเพชร (N=320)		เพชรบูรณ์ (N=304)		รวม (N=1151)	
	μ	σ	μ	σ	μ	σ	μ	σ	μ	σ
ความฉลาดทางอารมณ์ในตนเอง	3.74	.34	3.80	.32	3.83	.34	3.79	.31	3.79	.33
1. การตระหนักรู้ในตนเอง	4.06	.43	4.08	.41	4.05	.44	4.07	.44	4.06	.43
1.2 การยอมรับในตนเอง	3.72	.54	3.85	.56	3.80	.52	3.82	.56	3.80	.55
1.3 การพึงพาตนเอง	3.73	.48	3.73	.49	3.85	.50	3.74	.45	3.77	.48
1.4 การควบคุมอารมณ์ตนเอง	3.37	.53	3.40	.49	3.40	.48	3.34	.49	3.38	.50
1.5 การปรับตัว	3.77	.51	3.83	.46	3.90	.51	3.80	.48	3.83	.49
1.6 การตั้งใจให้บรรลุเป้าหมาย	3.75	.53	3.81	.48	3.85	.52	3.82	.46	3.81	.50
1.7 การมองโลกในเชิงบวก	3.79	.57	3.89	.52	3.94	.53	3.92	.51	3.88	.54
1. ความฉลาดทางอารมณ์ระหว่างบุคคล	3.79	.36	3.84	.34	3.83	.37	3.79	.32	3.81	.35
2.1 การเข้าใจเข้ามายังใจเรา	3.62	.47	3.72	.41	3.67	.42	3.61	.44	3.65	.44
2.2 การรับผิดชอบสังคม	3.98	.46	4.04	.46	4.00	.52	3.97	.45	3.99	.48
2.3 การแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม	3.87	.49	3.94	.46	3.95	.50	3.87	.45	3.91	.48
2.4 การจัดการกับความขัดแย้ง	3.60	.55	3.61	.49	3.72	.56	3.60	.48	3.64	.53
2.5 การสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคล	3.88	.55	3.90	.51	3.83	.50	3.88	.48	3.87	.51
ความฉลาดทางอารมณ์รวม	3.76	.32	3.82	.31	3.83	.34	3.79	.29	3.80	.31

จากตารางที่ 6 แสดงว่า นักศึกษาของสถาบันราชภัฏทั้ง 4 สถาบัน คือ สถาบันราชภัฏนครสวรรค์ สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม สถาบันราชภัฏกำแพงเพชร และสถาบันราชภัฏเพชรบูรณ์ มีความฉลาดทางอารมณ์รวมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ($\mu = 3.80$) โดยสถาบันราชภัฏกำแพงเพชร มีความฉลาดทางอารมณ์รวมมากกว่าสถาบันอื่น ๆ ($\mu = 3.83$)

เมื่อพิจารณาความฉลาดทางอารมณ์ในแต่ละ้านพบว่า นักศึกษาทั้ง 4 สถาบันมีความฉลาดทางอารมณ์ในคนเองและความฉลาดทางอารมณ์ระหว่างบุคคลอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ($\mu = 3.79$ และ 3.81 ตามลำดับ) ด้านความฉลาดทางอารมณ์ในคนเองสถาบันราชภัฏกำแพงเพชรมีมากกว่าสถาบันอื่น ๆ ($\mu=3.83$) ส่วนด้านความฉลาดทางอารมณ์ระหว่างบุคคล สถาบันราชภัฏพิบูลสงครามมีมากกว่าสถาบันอื่น ๆ ($\mu=3.84$)

เมื่อพิจารณาความฉลาดทางอารมณ์ในแต่ละองค์ประกอบ พบว่า สถาบันราชภัฏทั้ง 4 แห่ง มีความฉลาดทางอารมณ์ในเกือบทุกองค์ประกอบอยู่ในระดับค่อนข้างสูง (μ อุปสรรคหัวใจ $3.60 - 4.08$) ยกเว้นองค์ประกอบเรื่องการควบคุมอารมณ์ตนเอง ทั้ง 4 สถาบันมีความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.37, 3.40, 3.40$ และ 3.34 ตามลำดับ) องค์ประกอบที่ทั้ง 4 สถาบันมีความฉลาดทางอารมณ์มากที่สุด คือ เรื่องการตระหนักรู้ในตนเอง ($\mu = 4.06, 4.08, 4.05$ และ 4.07 ตามลำดับ)

4.4.2 ผลการวิเคราะห์ความฉลาดทางอารมณ์ด้านต่าง ๆ ของนักศึกษา จำแนกตามเพศ ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ความฉลาดทางอารมณ์ด้านต่าง ๆ ของนักศึกษา สำเนกตามเพศ

ความฉลาดทางอารมณ์	เพศชาย (N= 316)		เพศหญิง (N=835)		รวม	
	μ	σ	μ	σ	μ	σ
1. ความฉลาดทางอารมณ์ในตนเอง	3.84	.33	3.77	.33	3.79	.33
1.1 การตระหนักรู้ในตนเอง	4.06	.46	4.06	.42	4.06	.43
1.2 การยอมรับในตนเอง	3.89	.54	3.76	.54	3.80	.55
1.3 การทึ่งพาก่อนเอง	3.86	.50	3.73	.47	3.77	.48
1.4 การควบคุมอารมณ์ตนเอง	3.43	.51	3.36	.50	3.38	.50
1.5 การปรับตัว	3.91	.49	3.79	.49	3.83	.49
1.6 การตั้งใจให้บรรลุเป้าหมาย	3.83	.52	3.80	.49	3.81	.50
1.7 การมองโลกในแง่ดี	3.94	.54	3.86	.53	3.88	.54
2. ความฉลาดทางอารมณ์ระหว่างบุคคล	3.82	.36	3.81	.35	3.81	.35
2.1 การเอาใจเขามาใส่ใจเรา	3.64	.42	3.65	.44	3.65	.44
2.2 การรับผิดชอบสังคม	4.00	.46	3.99	.48	3.99	.48
2.3 การแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม	3.96	.48	3.88	.48	3.90	.48
2.4 การจัดการกับความขัดแย้ง	3.67	.56	3.63	.51	3.64	.53
2.5 การสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคล	3.81	.55	3.89	.49	3.87	.51
ความฉลาดทางอารมณ์รวม	3.83	.32	3.78	.31	3.80	.31

จากตารางที่ 7 แสดงว่า นักศึกษาชายและหญิงมีความฉลาดทางอารมณ์รวมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ($\mu = 3.83$ และ 3.78 ตามลำดับ) เมื่อพิจารณาความฉลาดทางอารมณ์ในแต่ละด้านพบว่า ทั้งเพศชายและเพศหญิงมีความฉลาดทางอารมณ์ในตนเองอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ($\mu = 3.84$ และ 3.77 ตามลำดับ) และความฉลาดทางอารมณ์ระหว่างบุคคลก็อยู่ในระดับค่อนข้างสูงคัวห ($\mu = 3.82$ และ 3.81) โดยนักศึกษาชายมีความฉลาดทางอารมณ์ในตนเองและความฉลาดทางอารมณ์ระหว่างบุคคลมากกว่านักศึกษาหญิงทั้ง 2 ด้าน

เมื่อพิจารณาความฉลาดทางอารมณ์ในแต่ละองค์ประกอบ พบว่า ทั้งเพศชายและเพศหญิงมีความฉลาดทางอารมณ์ในเกือบทุกองค์ประกอบอยู่ในระดับค่อนข้างสูง (μ อยู่ระหว่าง $3.64 - 4.06$) ยกเว้นในเรื่องการควบคุมอารมณ์ตนเอง ทั้งเพศชายและเพศหญิงมีความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.43$ และ 3.36 ตามลำดับ)

4.4.3 ผลการวิเคราะห์ความฉลาดทางอารมณ์ด้านต่าง ๆ ของนักศึกษา จำแนกตามโปรแกรมวิชา

จากการวิเคราะห์ข้อมูลความฉลาดทางอารมณ์ด้านต่าง ๆ ของนักศึกษา จำแนกตามโปรแกรมวิชา ปรากฏผล ดังตารางที่ 8 และตารางที่ 9

ตารางที่ 8 ความฉลาดทางอารมณ์ในตนเองของนักศึกษา จำแนกตามโปรแกรมวิชา

โปรแกรมวิชา	1. ความฉลาดทางอารมณ์ในตนเอง															
	1.1		1.2		1.3		1.4		1.5		1.6		1.7		รวม	
	μ	σ	μ	σ	μ	σ	μ	σ	μ	σ	μ	σ	μ	σ		
1. การศึกษาปฐมวัย (N=98)	4.13	.46	3.87	.57	3.88	.50	3.37	.52	3.90	.55	3.87	.53	3.94	.56	3.85	.37
2. การประถมศึกษา (N=65)	3.96	.38	3.80	.48	3.73	.44	3.25	.56	3.79	.54	3.76	.57	3.80	.66	3.73	.35
3. ภาษาไทย (N=86)	4.04	.43	3.73	.57	3.70	.58	3.43	.47	3.78	.48	3.84	.43	3.96	.47	3.78	.30
4. วิทยาศาสตร์ทั่วไป(N=134)	4.07	.36	3.74	.53	3.63	.43	3.34	.50	3.69	.40	3.77	.48	3.74	.48	3.71	.29
5. คณิตศาสตร์ (N=119)	4.01	.41	3.73	.56	3.75	.44	3.38	.52	3.87	.48	3.76	.50	3.86	.48	3.77	.33
6. ภาษาอังกฤษ (N=74)	4.01	.50	3.67	.51	3.65	.42	3.29	.47	3.79	.44	3.69	.57	3.81	.48	3.70	.31
7. คอมพิวเตอร์ศึกษา (N=53)	3.95	.39	3.82	.52	3.74	.46	3.51	.47	3.91	.50	3.69	.50	3.92	.60	3.79	.34
8. คหกรรมศาสตร์ (N=31)	4.03	.40	3.99	.41	3.68	.43	3.42	.55	3.75	.60	3.81	.49	3.95	.46	3.81	.30
9. พลศึกษา (N=112)	4.10	.54	3.96	.48	4.01	.50	3.34	.45	3.98	.48	3.99	.50	4.05	.53	3.92	.32
10. การศึกษาพิเศษ (N=32)	4.26	.37	4.05	.50	3.85	.46	3.49	.51	3.88	.62	3.88	.48	3.90	.58	3.90	.36
11. ชีววิทยา (N=67)	4.12	.46	3.84	.50	3.76	.49	3.49	.57	3.84	.55	3.90	.47	3.87	.61	3.83	.37
12. สังคมศึกษา (N=94)	4.01	.37	3.72	.62	3.80	.48	3.39	.45	3.78	.42	3.70	.49	3.85	.53	3.75	.31
13. สุขศึกษา (N=34)	4.15	.38	3.81	.54	3.85	.44	3.35	.50	3.93	.40	3.94	.39	4.05	.56	3.85	.30
14. ยุตสาหกรรมศิลป์ (N=36)	4.22	.46	3.88	.66	3.80	.39	3.41	.59	3.90	.56	3.96	.45	3.99	.55	3.88	.30
15. นาฏศิลป์ (N=34)	4.09	.32	3.85	.55	3.76	.50	3.22	.48	3.84	.52	3.78	.50	3.91	.52	3.78	.37
16. ศิลปศึกษา (N=41)	3.94	.38	3.66	.57	3.61	.47	3.31	.37	3.64	.45	3.69	.48	3.74	.49	3.66	.31
17. เศรี (N=26)	4.02	.36	3.60	.50	3.72	.53	3.42	.52	3.73	.45	3.62	.34	3.67	.57	3.68	.31
18. พระพุทธศาสนา (N=15)	4.44	.39	3.71	.66	3.84	.52	3.53	.61	4.07	.55	3.89	.52	4.07	.52	3.94	.43
รวม (N=1151)	4.06	.43	3.80	.55	3.77	.48	3.38	.50	3.83	.49	3.81	.50	3.88	.54	3.79	.33

จากการที่ 8 แสดงว่า นักศึกษาทุกโปรแกรมวิชา มีความฉลาดทางอารมณ์ในตนเองอยู่ในระดับค่อนข้างสูง (μ อยู่ระหว่าง 3.66 – 3.94) โดยนักศึกษาโปรแกรมวิชาพระพุทธศาสนามีความฉลาดทางอารมณ์ในตนเองมากที่สุด ($\mu = 3.94$) รองลงไปได้แก่ โปรแกรมวิชาพลศึกษา ($\mu = 3.92$) และโปรแกรมวิชาการศึกษาพิเศษ ($\mu = 3.90$) สำหรับนักศึกษาโปรแกรมวิชาศิลปศึกษามีความฉลาดทางอารมณ์ในตนเองน้อยกว่าโปรแกรมวิชาอื่น ๆ ($\mu = 3.66$)

เมื่อพิจารณาเดียวกันกับระดับของ จะเห็นว่าความฉลาดทางอารมณ์ในตนเอง เกือบทุกองค์ประกอบอยู่ในระดับค่อนข้างสูง (μ อยู่ระหว่าง 3.60 - 4.44) ยกเว้นในเรื่องการควบคุมอารมณ์ตนเอง มี 16 โปรแกรม อยู่ในระดับปานกลาง (μ อยู่ระหว่าง 3.22 - 3.49) มี 2 โปรแกรมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง (เกือนปานกลาง) คือ โปรแกรมวิชาพระพุทธศาสนา ($\mu = 3.53$) และโปรแกรมวิชาคนครีศึกษา ($\mu = 3.51$)

โปรแกรมวิชาที่มีความฉลาดทางอารมณ์ในเรื่องการควบคุมอารมณ์ตนเองน้อยกว่าโปรแกรมอื่น ๆ คือ โปรแกรมวิชานาฏศิลป์ ($\mu = 3.22$) รองลงไปคือ โปรแกรมการประถมศึกษา ($\mu = 3.25$) และโปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษ ($\mu = 3.29$)

ตารางที่ 9 ความฉลาดทางอารมณ์ระหว่างบุคคลของนักศึกษา จำแนกตามโปรแกรมวิชา

โปรแกรมวิชา	2. ความฉลาดทางอารมณ์ระหว่างบุคคล											
	2.1		2.2		2.3		2.4		2.5		รวม	
	μ	σ	μ	σ	μ	σ	μ	σ	μ	σ	μ	σ
1. การศึกษาปฐมวัย (N=98)	3.75	.46	4.04	.54	3.97	.49	3.76	.57	3.88	.48	3.88	.39
2. การประเมินศึกษา (N=65)	3.65	.48	4.00	.53	3.90	.50	3.47	.63	3.76	.64	3.76	.36
3. ภาษาไทย (N=86)	3.65	.44	4.01	.42	3.93	.51	3.66	.51	3.86	.52	3.82	.35
4. วิทยาศาสตร์ทั่วไป(N=134)	3.66	.37	4.00	.49	3.85	.45	3.53	.48	3.89	.45	3.79	.31
5. คณิตศาสตร์ (N=119)	3.62	.44	4.03	.45	3.91	.45	3.60	.51	3.93	.47	3.82	.33
6. ภาษาอังกฤษ (N=74)	3.61	.44	4.02	.40	3.89	.47	3.62	.51	4.01	.41	3.83	.31
7. ดนตรีศึกษา (N=53)	3.69	.50	3.97	.55	3.85	.49	3.57	.61	3.88	.52	3.79	.42
8. คอมพิวเตอร์ (N=31)	3.57	.38	3.96	.51	3.85	.46	3.64	.54	3.84	.54	3.77	.35
9. พลศึกษา (N=112)	3.66	.41	4.00	.49	4.03	.49	3.87	.56	3.78	.48	3.87	.36
10. การศึกษาพิเศษ(N=32)	3.71	.41	4.09	.46	4.09	.51	3.69	.48	4.13	.48	3.94	.36
11. ชีววิทยา (N=67)	3.63	.52	4.01	.43	3.90	.52	3.69	.51	3.93	.58	3.83	.39
12. สังคมศึกษา (N=94)	3.61	.34	3.87	.49	3.85	.42	3.58	.39	3.70	.51	3.72	.31
13. ศุขศึกษา (N=34)	3.84	.45	4.08	.41	3.91	.41	3.62	.45	4.04	.50	3.89	.32
14. อุตสาหกรรมศิลป์ (N=36)	3.63	.53	4.07	.46	3.83	.55	3.54	.47	3.80	.55	3.77	.35
15. นาฏศิลป์ (N=34)	3.56	.46	3.86	.50	3.80	.51	3.71	.51	3.91	.48	3.77	.40
16. ศิลป์ศึกษา(N=41)	3.47	.43	3.80	.37	3.77	.44	3.46	.48	3.67	.46	3.64	.28
17. เคมี (N=26)	3.70	.51	4.03	.47	3.93	.46	3.70	.57	3.82	.61	3.84	.41
18. พระพุทธศาสนา (N=15)	3.71	.39	4.05	.59	3.96	.36	3.80	.42	4.25	.52	3.95	.26
รวม (N=1151)	3.65	.44	3.99	.48	3.91	.48	3.64	.53	3.87	.51	3.81	.35

จากตารางที่ 9 แสดงว่า นักศึกษาทุกโปรแกรมวิชา มีความฉลาดทางอารมณ์ระหว่างบุคคล อยู่ในระดับค่อนข้างดี (μ อยู่ระหว่าง 3.64 - 3.95) โดยโปรแกรมวิชาพะพุทธศาสนา มีความฉลาดทางอารมณ์ระหว่างบุคคลมากที่สุด ($\mu = 3.95$) นักศึกษาที่มีความฉลาดทางอารมณ์ระหว่างบุคคล น้อยที่สุดคือ โปรแกรมวิชาศิลป์ศึกษา ($\mu = 3.64$) เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบ พบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ในเกือบทุกรายการอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ยกเว้นในเรื่องการจัดการกับความขัดแย้ง มี 2 โปรแกรมวิชาที่มีความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับปานกลาง คือ โปรแกรมวิชาศิลป์ศึกษา ($\mu = 3.46$) และ โปรแกรมวิชาการประเมินศึกษา ($\mu = 3.47$)

4.5 ผลการวิเคราะห์หาเกณฑ์ปัจจัยของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ด้านต่าง ๆ ของนักศึกษา

4.5.1 เกณฑ์ปัจจัยของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์รวมทั้งหมดของนักศึกษา ดังตารางที่ 10

- ตารางที่ 10 เกณฑ์ปัจจัยของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์รวมทั้งหมดของนักศึกษา ($N = 1,151$)

คะแนนดิบ	คะแนนมาตรฐานชี	คะแนนที่	แปลรูปเป็นไทย
274	2.44	74.44	99
260	1.70	67.02	95
253	1.33	63.31	90
248	1.07	60.66	85
244	0.85	58.54	80
241	0.70	56.95	75
239	0.59	55.89	70
236	0.43	54.30	65
233	0.27	52.71	60
231	0.17	51.65	55
228	0.01	50.06	50
226	-0.10	49.01	45
224	-0.21	47.95	40
222	-0.31	46.89	35
219	-0.47	45.30	30
216	-0.63	43.71	25
212	-0.84	41.59	20
209	-1.00	40.00	15
205	-1.21	37.88	10
198	-1.58	34.17	5
185	-2.27	27.28	1

$N = 1,151$

$\mu = 227.88$

$\sigma = 18.87$

จากตารางที่ 10 คะแนนเฉลี่ยของความฉลาดทางอารมณ์รวม ในตารางเกณฑ์ปกติมีคะแนนดิบเท่ากับ 228 ตรงกับเปอร์เซ็นไทล์ที่ 50 คะแนนมาตรฐานเท่ากับ 0.01 และคะแนนที่เท่ากับ 50.06 เกณฑ์ปกติเปอร์เซ็นไทล์น้ำเสนอไว้ดังแต่เปอร์เซ็นไทล์ที่ 1-99 ในการเก็บคะแนน เช่น กันที่ได้คะแนนความฉลาดทางอารมณ์ดั้งเดิม 274 ขึ้นไป จะตรงกับเปอร์เซ็นไทล์ที่ 99 กันที่ได้ 185 คะแนนจะตรงกับเปอร์เซ็นไทล์ที่ 1 (สำหรับคะแนนดิบและเปอร์เซ็นไทล์ของนักศึกษาทั้ง 1,151 คน คุณลักษณะเดียวกันในภาคผนวก ง ตาราง 1)

มหาวิทยาลัยราชภัฏปิบูลราชวัลลภ
PibulSongkram Rajabhat University

4.5.2 เกณฑ์ปัจจัยของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ในคนของนักศึกษา ดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 เกณฑ์ปัจจัยของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ในคนของนักศึกษา ($N = 1,151$)

คะแนนดิบ	คะแนนมาตรฐานชี	คะแนนที่	แปลรูปเป็นไทย
161	2.44	74.36	99
152	1.66	66.63	95
148	1.32	63.20	90
145	1.06	60.62	85
143	0.89	58.94	80
141	0.72	57.19	75
139	0.55	55.47	70
137	0.38	53.75	65
136	0.29	52.89	60
135	0.20	52.03	55
133	0.03	50.32	50
131	-0.14	48.60	45
130	-0.23	47.74	40
128	-0.40	46.02	35
127	-0.48	45.16	30
125	-0.66	43.45	25
123	-0.83	41.73	20
121	-1.00	40.01	15
117	-1.34	36.58	10
114	-1.60	34.00	5
106	-2.29	27.13	1

$N = 1,151$

$\mu = 132.63$

$\sigma = 11.64$

จากตารางที่ 11 แสดงว่า คะแนนเฉลี่ยของความฉลาดทางอารมณ์ในคนมอง จากตาราง เกณฑ์ปักดิมีคะแนนดีบ เท่ากับ 133 คะแนน ตรงกับเบอร์เซ็นไทล์ที่ 50 คะแนนมาตรฐาน เท่ากับ 0.03 และคะแนนที่ เท่ากับ 50.32 เกณฑ์ปักดิเบอร์เซ็นไทล์ นำเสนอไว้ตั้งแต่เบอร์เซ็นไทล์ที่ 1-99 ในการเทียบคะแนน พบ คนที่ทำคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ในคนมองได้ 161 คะแนนขึ้นไป ตรงกับเบอร์เซ็นไทล์ที่ 99 ส่วนคนที่ทำคะแนนได้ 106 คะแนน จะตรงกับเบอร์เซ็นไทล์ที่ 1 (สำหรับคะแนนดีบและเบอร์เซ็นไทล์ของนักศึกษาทั้ง 1,151 คน ถูกรายละเอียดในภาคผนวก ตาราง 2)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสูงพุบลศรีคราญ
Pibulsongkram Rajabhat University

4.5.3 เกณฑ์ปักรดิชของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ระหว่างบุคคลของนักศึกษา คัง

ตารางที่ 12

ตารางที่ 12 เกณฑ์ปักรดิชของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ระหว่างบุคคลของนักศึกษา ($N = 1,151$)

คะแนนดิน	คะแนนมาตรฐานซี	คะแนนที่	เปอร์เซ็นไทล์
116	2.36	73.58	99
110	1.68	66.75	95
107	1.33	63.34	90
105	1.11	61.07	85
103	0.88	58.79	80
101	0.65	56.52	75
100	0.54	55.38	70
99	0.42	54.24	65
98	0.31	53.10	60
96	0.08	50.83	55
95	-0.03	49.69	50
94	-0.14	48.55	45
93	-0.26	47.42	40
92	-0.37	46.28	35
91	-0.49	45.14	30
89	-0.71	42.87	25
88	-0.83	41.73	20
86	-1.05	39.45	15
84	-1.28	37.18	10
81	-1.62	33.77	5
75	-2.31	26.94	1

$N = 1,151$

$\mu = 95.27$

$\sigma = 8.7$

จากตารางที่ 12 แสดงว่า คะแนนเฉลี่ยของความฉลาดทางอารมณ์ระหว่างบุคคล จากตารางเกณฑ์ปกติมีคะแนนคิบ เท่ากับ 95 ตรงกับเปอร์เซ็นไทล์ที่ 50 คะแนนมาตรฐาน เท่ากับ -0.03 และคะแนนที่ เท่ากับ 49.69 เกณฑ์ปกติเปอร์เซ็นไทล์นำเสนอยไว้ดังแต่เปอร์เซ็นไทล์ที่ 1-99 ในการเทียบคะแนน พบว่า คนที่ทำคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ระหว่างบุคคลได้ 116 คะแนนขึ้นไป จะตรงกับเปอร์เซ็นไทล์ที่ 99 ส่วนคนที่ทำคะแนนได้ 75 คะแนน จะตรงกับเปอร์เซ็นไทล์ที่ 1 (สำหรับคะแนนคิบและเปอร์เซ็นไทล์ของนักศึกษาทั้ง 1,151 คน คุณภาพจะดีมาก ในภาคผนวก ง ตาราง 3)

มหาวิทยาลัยราชภัฏปิบูลราชกิจจการ
PibulSongkram Rajabhat University

4.5.4 เกณฑ์ปักติของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ในแต่ละองค์ประกอบของนักศึกษา

1) เกณฑ์ปักติของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ในเรื่อง การตระหนักรู้ในตนเอง ดัง

ตารางที่ 13

ตารางที่ 13 เกณฑ์ปักติของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ในเรื่อง การตระหนักรู้ในตนเองของนักศึกษา ($N=1,151$)

คะแนน	ความถี่	คะแนนมาตรฐานชี	คะแนนที่	เปอร์เซ็นไทล์
25	35	2.17	71.73	98.61
24	52	1.71	67.09	95.54
23	116	1.24	62.45	88.49
22	128	0.78	57.81	78.81
21	179	0.32	53.17	61.79
20	215	0.15	48.53	46.02
19	199	-0.64	43.89	27.43
18	133	-1.08	39.25	13.57
17	60	-1.54	34.61	6.68
16	21	-2.00	29.97	2.28
15	9	-2.47	25.33	0.62
14	2	-2.93	20.69	0.19
13	1	-3.39	16.05	0.034
12	1	-3.86	11.42	0.0048

$$N = 1,151 \quad \mu = 20.32 \quad \sigma = 2.16$$

จากตารางที่ 13 แสดงว่า คะแนนความฉลาดทางอารมณ์ในเรื่อง การตระหนักรู้ในตนเอง ที่ 25 คะแนน จะตรงกับเปอร์เซ็นไทล์ที่ 99 คะแนนที่ 20 ตรงกับเปอร์เซ็นไทล์ที่ 46 และ คะแนน 15 จะตรงกับเปอร์เซ็นไทล์ที่ 1

2) เกณฑ์ปัจจัยของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ในเรื่อง การยอมรับในตนเอง ดัง
ตารางที่ 14

ตารางที่ 14 เกณฑ์ปัจจัยของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ในเรื่อง การยอมรับในตนเอง ของ
นักศึกษา (N=1,151)

คะแนน	ความถี่	คะแนนมาตรฐานชี	คะแนนที่	เปอร์เซ็นไทล์
25	17	2.20	72.22	98.60
24	36	1.83	68.34	96.40
23	50	1.47	64.69	93.30
22	96	1.10	61.03	86.40
21	148	0.74	57.37	75.80
20	164	0.37	53.72	61.70
19	162	0.01	50.06	50.00
18	168	-0.36	46.40	34.46
17	108	-0.73	42.75	24.20
16	79	-1.09	39.09	13.57
15	47	-1.46	35.43	6.68
14	35	-1.82	31.78	3.59
13	26	-2.19	28.12	1.39
12	11	-2.55	24.46	0.47
11	4	-2.92	20.81	0.19

$$N = 1,151 \quad \mu = 18.98 \quad \sigma = 2.73$$

จากตารางที่ 14 แสดงว่า คะแนนความฉลาดทางอารมณ์ในเรื่อง การยอมรับในตนเอง
ที่ 25 คะแนน จะตรงกับเปอร์เซ็นไทล์ที่ 99 คะแนนที่ 19 ตรงกับเปอร์เซ็นไทล์ที่ 50 และ
คะแนน 13 จะตรงกับเปอร์เซ็นไทล์ที่ 1

3) เกณฑ์ปักรดิของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ในเรื่อง การพึ่งพาตนเอง ค้ า

ตารางที่ 15

ตารางที่ 15 เกณฑ์ปักรดิของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ในเรื่อง การพึ่งพาตนเองของนักศึกษา (N=1,151)

คะแนน	ความถี่	คะแนนมาตรฐานชี	คะแนนที่	เปอร์เซ็นไทล์
25	15	2.55	75.55	99.38
24	24	2.14	71.40	98.21
23	44	1.73	67.26	95.54
22	73	1.31	63.11	91.32
21	124	0.90	58.97	81.59
20	147	0.48	54.82	69.15
19	164	0.07	50.68	53.98
18	254	-0.35	46.53	38.21
17	134	-0.76	42.39	21.19
16	84	-1.18	38.24	11.51
15	48	-1.59	34.10	5.48
14	28	-2.00	29.95	2.28
13	4	-2.42	25.81	0.82
12	6	-2.83	21.66	0.26
11	2	-3.25	17.52	0.069

$$N = 1,151 \quad \mu = 18.84 \quad \sigma = 2.41$$

จากตารางที่ 15 แสดงว่า คะแนนความฉลาดทางอารมณ์ในเรื่อง การพึ่งพาตนเอง ที่ 25 คะแนน จะตรงกับเปอร์เซ็นไทล์ที่ 99 คะแนนที่ 19 ตรงกับเปอร์เซ็นไทล์ที่ 54 และคะแนน 13 จะตรงกับเปอร์เซ็นไทล์ที่ 1

4) เกณฑ์ปัจจัยของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ในเรื่อง การควบคุมอารมณ์ตนเอง ดัง
ตารางที่ 16

ตารางที่ 16 เกณฑ์ปัจจัยของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ในเรื่อง การควบคุมอารมณ์ตนเอง
ของนักศึกษา ($N=1,151$)

คะแนน	ความถี่	คะแนนมาตรฐานชี	คะแนนที่	เบอร์เซ็นไทล์
25	4	3.24	82.39	99.93
24	4	2.84	78.40	99.74
23	14	2.44	74.42	99.18
22	15	2.04	70.43	97.72
21	50	1.64	66.44	94.52
20	76	1.25	62.45	88.49
19	107	0.85	58.46	78.81
18	177	0.45	54.48	65.54
17	200	0.05	50.49	50.00
16	170	-0.35	46.50	38.21
15	159	-0.75	42.51	24.20
14	93	-1.15	38.53	13.57
13	3	-1.55	34.54	6.68
12	21	-1.95	30.55	2.87
11	13	-2.34	26.56	1.07
10	8	-2.74	22.57	0.35
9	3	-3.14	18.59	0.097

$$N = 1,151 \quad \mu = 16.88 \quad \sigma = 2.51$$

จากตารางที่ 16 แสดงว่า คะแนนความฉลาดทางอารมณ์ในเรื่อง การควบคุมอารมณ์ตนเอง
ที่ 25 คะแนน จะตรงกับเบอร์เซ็นไทล์ที่ 99 คะแนนที่ 17 ตรงกับเบอร์เซ็นไทล์ที่ 50 และ
คะแนน 11 จะตรงกับเบอร์เซ็นไทล์ที่ 1

5) เกณฑ์ปักติของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ในเรื่อง การปรับตัว ดังตารางที่ 17

ตารางที่ 17 เกณฑ์ปักติของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ในเรื่อง การปรับตัวของนักศึกษา
(N=1,151)

คะแนน	ความอี'	คะแนนมาตรฐานชี'	คะแนนที่	เปอร์เซ็นไทล์
28	1	3.58	85.75	99.98
25	28	2.37	73.65	99.18
24	30	1.96	69.62	97.72
23	54	1.56	65.59	94.52
22	74	1.16	61.56	88.49
21	118	0.75	57.52	78.81
20	179	0.35	53.49	61.79
19	204	-0.05	49.46	46.02
18	172	-0.46	45.43	30.85
17	130	-0.86	41.40	18.41
16	93	-1.26	37.36	9.68
15	45	-1.67	33.33	4.46
14	13	-2.07	29.30	1.79
13	4	-2.47	25.27	0.62
12	3	-2.88	21.24	0.19
11	2	-3.28	17.20	0.048
10	1	-3.68	13.17	0.011

$$N = 1,151 \quad \mu = 19.13 \quad \sigma = 2.48$$

จากตารางที่ 17 แสดงว่า คะแนนความฉลาดทางอารมณ์ในเรื่อง การปรับตัว ที่ 25 คะแนน จะตรงกับเปอร์เซ็นไทล์ที่ 99 คะแนนที่ 19 ตรงกับเปอร์เซ็นไทล์ที่ 46 และคะแนนที่ 13 จะตรงกับเปอร์เซ็นไทล์ที่ 1

๖) เกณฑ์ปัจจัยของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ในเรื่อง การตั้งใจให้บรรลุเป้าหมาย ดังตารางที่ 18

ตารางที่ 18 เกณฑ์ปัจจัยของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ในเรื่อง การตั้งใจให้บรรลุเป้าหมาย ของนักศึกษา (N=1,151)

คะแนน	ค่าน้ำ	คะแนนมาตรฐานชี	คะแนนที่	เบอร์เข็นไกล์
25	26	2.39	73.88	98.93
24	29	1.99	69.87	97.72
23	58	1.59	65.87	94.52
22	55	1.19	61.86	88.49
21	106	0.79	57.85	78.81
20	199	0.38	53.85	65.54
19	197	-0.02	49.84	50.00
18	192	-0.42	45.84	34.42
17	141	-0.82	41.83	21.19
16	74	-1.22	37.83	11.51
15	44	-1.62	33.82	5.48
14	12	-2.82	29.82	2.28
13	8	-2.42	25.81	0.82
12	5	-2.82	21.80	0.26
11	1	-3.22	17.80	0.069
10	3	-3.62	13.79	0.016
5	1	-5.62	-6.24	

$$N = 1,151 \quad \mu = 19.04 \quad \sigma = 2.50$$

จากตารางที่ 18 แสดงว่า คะแนนความฉลาดทางอารมณ์ในเรื่อง การตั้งใจให้บรรลุเป้าหมาย ที่ 25 คะแนน จะตรงกับเบอร์เข็นไกล์ที่ 99 คะแนนที่ 19 ตรงกับเบอร์เข็นไกล์ที่ 50 และคะแนน 13 จะตรงกับเบอร์เข็นไกล์ที่ 1

7) เกณฑ์ปักรดิของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ในเรื่อง การมองโลกในแง่ดี ค้าง
ตารางที่ 19

ตารางที่ 19 เกณฑ์ปักรดิของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ในเรื่อง การมองโลกในแง่ดี ของ
นักศึกษา (N=1,151)

คะแนน	ความถี่	คะแนนมาตรฐานชี	คะแนนที่	เปอร์เซ็นไทล์
25	42	2.08	70.80	98.21
24	46	1.71	67.08	95.54
23	58	1.33	63.35	90.32
22	86	0.96	59.62	84.13
21	137	0.59	55.89	72.57
20	195	0.22	52.16	57.93
19	195	-0.16	48.44	42.07
18	134	-0.53	44.71	30.85
17	106	-0.90	40.98	18.41
16	76	-1.27	37.25	9.68
15	40	-1.65	33.52	5.48
14	17	-2.02	29.80	2.28
13	8	-2.39	26.07	0.86
12	5	-2.77	22.34	0.26
11	2	-3.14	18.61	0.097
10	1	-3.51	14.88	0.023
9	3	-3.88	11.16	0.0048

$$N = 1,151 \quad \mu = 19.42 \quad \sigma = 2.68$$

จากตารางที่ 19 แสดงว่า คะแนนความฉลาดทางอารมณ์ในเรื่อง การมองโลกในแง่ดี ที่ 25 คะแนน จะตรงกับเปอร์เซ็นไทล์ที่ 99 คะแนนที่ 19 ตรงกับเปอร์เซ็นไทล์ที่ 42 และคะแนน 13 จะตรงกับเปอร์เซ็นไทล์ที่ 1

8) เกณฑ์ปั๊กติช่องคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ในเรื่อง การเอาใจเขนาไปใช้เรา ดัง
ตารางที่ 20

ตารางที่ 20 เกณฑ์ปั๊กติช่องคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ในเรื่อง การเอาใจเขนาไปใช้เรา ของ
นักศึกษา ($N=1,151$)

คะแนน	ความอี	คะแนนมาตรฐานชี	คะแนนที่	เปอร์เซ็นไทล์
25	7	3.08	80.84	99.90
24	9	2.63	76.27	99.53
23	15	2.17	71.71	98.61
22	40	1.71	67.14	95.54
21	85	1.26	62.58	90.32
20	149	0.80	58.01	78.81
19	213	0.34	53.45	61.79
18	230	-0.11	48.88	46.02
17	173	-0.57	44.32	27.43
16	123	-1.02	39.75	15.87
15	56	-1.48	35.19	6.68
14	37	-1.94	30.62	2.87
13	6	-2.39	26.06	0.82
12	4	-2.85	21.49	0.19
11	1	-3.31	16.93	0.048
10	2	-3.76	12.36	0.007
8	1	-4.68	3.23	-

$$N = 1,151 \quad \mu = 18.25 \quad \sigma = 2.19$$

จากตารางที่ 20 แสดงว่า คะแนนความฉลาดทางอารมณ์ในเรื่อง การเอาใจเขนาไปใช้เรา
ที่ 25 คะแนน จะตรงกับเปอร์เซ็นไทล์ที่ 99 คะแนนที่ 18 ตรงกับเปอร์เซ็นไทล์ที่ 46 และ
คะแนน 13 จะตรงกับเปอร์เซ็นไทล์ที่ 1

9) เกณฑ์ปัจจัยของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ในเรื่อง การรับผิดชอบสังคม

ดังตารางที่ 21

ตารางที่ 21 เกณฑ์ปัจจัยของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ในเรื่อง การรับผิดชอบสังคม
ของนักศึกษา (N=1,151)

คะแนน	ความถี่	คะแนนมาตรฐาน	คะแนนที่	เปอร์เซ็นไทล์
25	42	2.11	71.14	98.21
24	52	1.69	66.94	95.54
23	78	1.27	62.74	90.32
22	116	0.85	85.54	81.59
21	151	0.43	54.34	65.54
20	225	0.01	80.15	50.00
19	199	-0.41	45.95	34.46
18	128	-0.83	41.75	21.19
17	81	-1.24	37.55	11.51
16	42	-1.66	33.35	4.46
15	21	-2.08	29.15	1.79
14	12	-2.50	24.96	0.62
13	1	-2.92	20.76	0.19
12	2	-3.34	16.56	0.048
11	1	-3.76	12.36	0.007

$$N = 1,151 \quad \mu = 19.97 \quad \sigma = 2.38$$

จากตารางที่ 21 แสดงว่า คะแนนความฉลาดทางอารมณ์ในเรื่อง การรับผิดชอบสังคม ที่ 25 คะแนน จะตรงกับเปอร์เซ็นไทล์ที่ 99 คะแนนที่ 20 ตรงกับเปอร์เซ็นไทล์ที่ 50 และคะแนน 14 จะตรงกับเปอร์เซ็นไทล์ที่ 1

10) เกณฑ์ปัจดิข้องคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ในเรื่อง การแสดงพฤติกรรมที่
เหมาะสม ดังตารางที่ 22

ตารางที่ 22 เกณฑ์ปัจดิข้องคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ในเรื่อง การแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม
ของนักศึกษา (N=1,151)

คะแนน	ความถี่	คะแนนมาตรฐานชี	คะแนนที่	เปอร์เซ็นไทล์
25	27	2.30	72.98	98.93
24	33	1.88	68.78	97.13
23	66	1.46	64.59	93.32
22	114	1.04	60.39	84.13
21	121	0.62	56.20	72.57
20	222	0.20	52.00	57.93
19	198	-0.22	47.81	42.07
18	150	-0.64	43.61	27.43
17	94	-1.06	39.42	13.57
16	68	-1.48	35.22	6.68
15	41	-1.90	31.03	2.87
14	14	-2.32	26.83	1.07
13	2	-2.74	22.64	0.35
12	1	-3.16	18.44	0.069

N = 1,151 μ = 19.52 σ = 2.38

จากตารางที่ 22 แสดงว่า คะแนนความฉลาดทางอารมณ์ในเรื่อง การแสดงพฤติกรรมที่
เหมาะสม ที่ 25 คะแนน จะตรงกับเปอร์เซ็นไทล์ที่ 99 คะแนนที่ 19 ตรงกับเปอร์เซ็นไทล์ที่ 42
และคะแนน 14 จะตรงกับเปอร์เซ็นไทล์ที่ 1

11) เกณฑ์ปักติกของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ในเรื่อง การจัดการกับความขัดแย้ง คังตารางที่ 23

ตารางที่ 23 เกณฑ์ปักติกของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ในเรื่อง การจัดการกับความขัดแย้งของนักศึกษา (N=1,151)

คะแนน	ความถี่	คะแนนมาตรฐานชี	คะแนนที่	เปอร์เซ็นไทล์
25	19	2.59	75.87	99.53
24	18	2.21	72.07	98.61
23	32	1.83	68.28	96.41
22	50	1.45	64.48	91.92
21	73	1.07	60.68	86.43
20	132	0.69	56.88	75.80
19	167	0.31	53.09	61.79
18	212	-0.07	49.29	46.02
17	162	-0.45	45.49	30.85
16	137	-0.83	41.69	21.19
15	81	-1.21	37.89	11.51
14	29	-1.59	34.10	5.48
13	16	-1.97	30.30	2.28
12	15	-2.35	26.50	1.07
11	2	-2.73	22.70	0.35
10	3	-3.11	18.91	0.097
9	3	-3.49	15.11	0.023

$$N = 1,151 \quad \mu = 18.19 \quad \sigma = 2.63$$

จากการที่ 23 แสดงว่า คะแนนความฉลาดทางอารมณ์ในเรื่อง การจัดการกับความขัดแย้ง ที่ 25 คะแนน จะตรงกับเปอร์เซ็นไทล์ที่ 99 คะแนนที่ 18 ตรงกับเปอร์เซ็นไทล์ที่ 46 และคะแนน 12 จะตรงกับเปอร์เซ็นไทล์ที่ 1

12) เกณฑ์ปัจจัยของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ในเรื่อง การสร้างสัมพันธภาพ
ระหว่างบุคคล ดังตารางที่ 24

ตารางที่ 24 เกณฑ์ปัจจัยของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ในเรื่อง การสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคลของนักศึกษา ($N=1,151$)

คะแนน	ความถี่	คะแนนมาตรฐานชี	คะแนนที่	เปอร์เซ็นไทล์
25	25	2.22	72.15	98.61
24	44	1.82	68.23	96.41
23	53	1.43	64.31	91.92
22	110	1.04	60.39	84.13
21	142	0.65	56.47	72.57
20	171	0.26	52.55	61.79
19	172	-0.14	48.63	46.02
18	157	-0.53	44.71	30.85
17	141	-0.92	40.79	18.41
16	72	-1.31	36.87	9.68
15	39	-1.71	32.95	4.46
14	14	-2.10	29.03	1.79
13	5	-2.49	25.11	0.62
12	2	-2.88	21.19	0.19
11	2	-3.27	17.27	0.048
9	2	-4.06	9.42	0.0032

$N = 1,151 \quad \mu = 19.35 \quad \sigma = 2.55$

จากตารางที่ 24 แสดงว่า คะแนนความฉลาดทางอารมณ์ในเรื่อง การสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ที่ 25 คะแนน ตรงกับเปอร์เซ็นไทล์ที่ 99 คะแนนที่ 19 ตรงกับเปอร์เซ็นไทล์ที่ 46 และคะแนน 13 จะตรงกับเปอร์เซ็นไทล์ที่ 1

4.5.5 สรุปเกณฑ์ปักติกของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษา ดังตารางที่ 25

ตารางที่ 25 สรุปเกณฑ์ปักติกของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษา (N=1,151)

ความฉลาดทางอารมณ์	μ	σ	-1 σ	+1 σ	-1 σ ถึง +1 σ
1. ในตนเอง	132.63	11.64	120.99	144.27	121 - 144
4.6 การกระหนนนักเรียนในตนเอง	20.32	2.16	18.16	22.48	19 - 22
1.2 การยอมรับในตนเอง	18.98	2.73	16.25	21.71	17 - 21
1.3 การพึงพาตนเอง	18.84	2.41	16.43	21.25	17 - 21
1.4 การควบคุมอารมณ์ตนเอง	16.88	2.51	14.37	19.39	15 - 19
1.5 การปรับตัว	19.13	2.48	16.65	21.61	17 - 21
1.6 การตั้งใจให้บรรลุเป้าหมาย	19.04	2.50	16.54	21.54	17 - 21
1.7 การมองโลกในแง่ดี	19.42	2.68	16.74	22.10	17 - 22
5 ระหว่างบุคคล	95.27	8.70	86.57	103.97	87 - 104
2.1 การเอาใจเขามาใส่ใจเรา	18.25	2.19	16.06	20.44	17 - 20
2.2 การรับผิดชอบสังคม	19.97	2.38	17.59	22.35	18 - 22
2.3 การแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม	19.52	2.38	17.14	21.90	18 - 21
2.4 การจัดการกับความขัดแย้ง	18.19	2.63	15.56	20.82	16 - 20
2.5 การสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคล	19.35	2.55	16.80	21.90	16 - 21
ความฉลาดทางอารมณ์รวม	227.88	18.87	209.01	246.75	210 - 247

จากตารางที่ 25 แสดงว่า เกณฑ์ปักติกของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์รวม จะมีคะแนนอยู่ระหว่าง 210 – 247 คะแนน ผู้ที่ได้คะแนนความฉลาดทางอารมณ์รวมต่ำกว่า 210 คะแนน จะมีความฉลาดทางอารมณ์รวมต่ำกว่าเกณฑ์ปักติ ส่วนผู้ที่ได้คะแนนความฉลาดทางอารมณ์รวมสูงกว่า 247 คะแนน จะมีความฉลาดทางอารมณ์รวมสูงกว่าเกณฑ์ปักติ

เกณฑ์ปกติของความฉลาดทางอารมณ์ในคนเอง จะมีคะแนนอยู่ระหว่าง 121 – 144 คะแนน ผู้ที่ได้คะแนนความฉลาดทางอารมณ์ในคนเองต่ำกว่า 121 คะแนน จะมีความฉลาดทางอารมณ์ในคนเองต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ ผู้ที่ได้คะแนนความฉลาดทางอารมณ์ในคนเองสูงกว่า 144 คะแนน จะมีความฉลาดทางอารมณ์ในคนเองสูงกว่าเกณฑ์ปกติ

เกณฑ์ปกติของความฉลาดทางอารมณ์ระหว่างบุคคล จะมีคะแนนอยู่ระหว่าง 87 – 104 คะแนน ผู้ที่ได้คะแนนความฉลาดทางอารมณ์ระหว่างบุคคลต่ำกว่า 87 คะแนน จะมีความฉลาดทางอารมณ์ต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ ผู้ที่ได้คะแนนความฉลาดทางอารมณ์ระหว่างบุคคลสูงกว่า 104 คะแนน จะมีความฉลาดทางอารมณ์ระหว่างบุคคลสูงกว่าเกณฑ์ปกติ

เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบนั้น จะเห็นว่า ความฉลาดทางอารมณ์ในเรื่อง การซ่อนรับในคนเอง การพึงพาตนเอง การปรับตัว และการตั้งใจให้บรรลุเป้าหมาย มีเกณฑ์ปกติอยู่ระหว่าง 17 – 21 คะแนน ผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่า 17 คะแนน จะมีความฉลาดทางอารมณ์ในเรื่องในเรื่องเหล่านี้ ต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ ผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่า 21 คะแนน จะมีความฉลาดทางอารมณ์ในเรื่องเหล่านี้สูงกว่าเกณฑ์ปกติ

ส่วนความฉลาดทางอารมณ์ในเรื่อง การตระหนักรู้ในคนเอง มีเกณฑ์ปกติสูงกว่าเรื่องอื่น ๆ กล่าวคือ มีเกณฑ์ปกติอยู่ระหว่าง 19 – 22 คะแนน ผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่า 19 คะแนน จะมีความฉลาดทางอารมณ์ในเรื่อง การตระหนักรู้ในคนเองต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ ผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่า 22 คะแนน จะมีความฉลาดทางอารมณ์ในเรื่อง การตระหนักรู้ในคนเองสูงกว่าเกณฑ์ปกติ

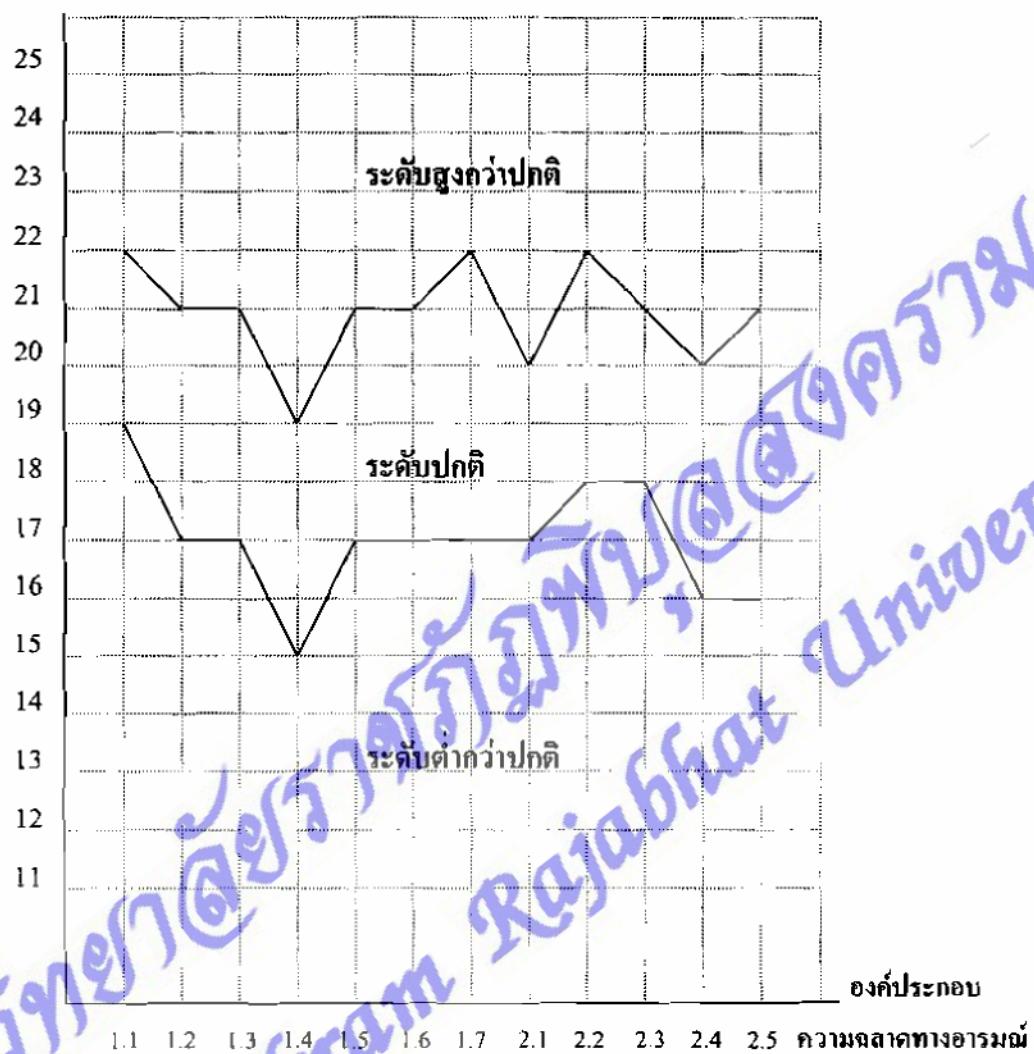
สำหรับความฉลาดทางอารมณ์ในเรื่อง การควบคุมอารมณ์คนเอง มีเกณฑ์ปกติต่ำกว่าเรื่องอื่น ๆ กล่าวคือ มีระดับปกติอยู่ระหว่าง 15 – 19 คะแนน ผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่า 15 คะแนน จะมีความฉลาดทางอารมณ์ในเรื่อง การควบคุมอารมณ์คนเองต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ ผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่า 22 คะแนน จะมีความฉลาดทางอารมณ์ในเรื่อง การควบคุมอารมณ์คนเองสูงกว่าเกณฑ์ปกติ

ส่วนความฉลาดทางอารมณ์ในเรื่องการจัดการกับความขัดแย้ง การสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคล การเอาใจเขามาใส่ใจเรา การมองโลกในแง่ดี การแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม และการรับผิดชอบสังคม มีเกณฑ์ปกติอยู่ระหว่าง 16 – 20, 16 – 21, 17 – 20, 17 – 22, 18 – 21, และ 18 – 22 คะแนน ตามลำดับ)

เพื่อให้ง่ายในการที่ยับคะแนนดินที่ได้จากการวัดความฉลาดทางอารมณ์ จึงได้นำทั้งเกณฑ์ปกติของแต่ละองค์ประกอบ มาสรุปดังภาพประกอบที่ ๑

ภาพประกอบที่ 1 ระดับปักกิของความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กในช่วงปีประถม

คะแนนดิน



หมายเหตุ

- ระดับปักกิของความฉลาดทางอารมณ์รวม อยู่ระหว่าง 210 – 247 คะแนน
- ระดับปักกิของความฉลาดทางอารมณ์ในเด่นเอง อยู่ระหว่าง 121 – 144 คะแนน
- ระดับปักกิของความฉลาดทางอารมณ์ระหว่างบุคคล อยู่ระหว่าง 87 – 104 คะแนน

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏกู้ภูมิภาคเหนือตอนล่าง มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและพัฒนาแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ และวิเคราะห์หาความฉลาดทางอารมณ์ในศ้านต่าง ๆ ของนักศึกษา ตลอดจนสร้างเกณฑ์ปัจจิบันแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ โดยใช้กู้ภูมิภาคเป็นนักศึกษาภาคปักษ์ หลักสูตร 4 ปี ชั้นปีที่ ๑ ในปีการศึกษา ๒๕๔๒ ของคณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏกูภูมิภาคสงกรานต์ สถาบันราชภัฏกูภูมิบุลังกรณ์ สถาบันราชภัฏกำแพงเพชรและสถาบันราชภัฏเพชรบูรณ์ จำนวน 1,151 คน โดยใช้เครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นมาเองเพื่อใช้เป็นแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ๕ อันดับ คือ เทียบด้วยย่างขึ้น เทียบด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เทียบด้วยและไม่เทียบด้วยย่างลง กำหนดค่า ๕ ๔ ๓ ๒ ๑ ในข้อความเชิงบวก จำนวน ๕๕ ข้อ และค่า ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ในข้อความเชิงลบ จำนวน ๕ ข้อ รวมทั้งหมด ๖๐ ข้อ มีการเก็บรวบรวมข้อมูลนักศึกษาโดยให้กู้ภูมิภาคต่อแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ แล้วมาตรวจสอบให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS เพื่อคำนวณหาค่าสถิติพื้นฐานเกี่ยวกับค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน อำนาจจำแนก ความเที่ยง คะแนนมาตรฐานซึ่งจะได้สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

- ผลการหาค่าความเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ ๓ ท่าน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง ๐.๖๗ – ๑.๐๐ ทำให้เหลือข้อคำถามที่สอดคล้องกับประเด็นที่จะวัดทุกข้อและมีการปรับปรุงข้อคำถามให้มีความหมายสมมากยิ่งขึ้น
- ผลการหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ พนว่า แบบวัดสามารถจำแนกคนที่ได้คะแนนสูงออกจากคนที่ได้คะแนนต่ำได้ โดยมีคะแนนเฉลี่ยแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ทุกข้อ และได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง ๒.๖๑ – ๖.๙๗
- ผลการหาค่าความเที่ยงทั้งฉบับของแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ พนว่า แบบวัดความฉลาดทางอารมณ์มีความเที่ยง เท่ากับ ๐.๘๘๕
- ผลการวิเคราะห์สถานภาพของกู้ภูมิภาค พบว่า จำนวนกู้ภูมิภาคที่ตอบแบบวัดมีจำนวน ๑,๑๕๑ คน จากจำนวนเต็มทั้งหมด ๑,๓๔๑ คน คิดเป็นผู้ตอบแบบวัดร้อยละ ๘๕.๘๓ สถาบันราชภัฏที่มีจำนวนนักศึกษาตอบแบบวัดมากที่สุด คือ สถาบันราชภัฏกำแพงเพชรร้อยละ ๒๗.๘ รองลง

ไปคือ สถาบันราชภัฏนราธิวาสราชนครินทร์ ร้อยละ 26.8 สถาบันราชภัฏเพชรบูรณ์ ร้อยละ 26.4 และ สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม ร้อยละ 19.0 มีนักศึกษาเพศหญิง ร้อยละ 72.5 เพศชาย ร้อยละ 27.5 มีจำนวนโปรแกรมวิชาทั้งหมด 18 โปรแกรม โปรแกรมวิชาที่มีนักศึกษามากที่สุดคือโปรแกรมวิชา วิทยาศาสตร์ทั่วไป ร้อยละ 11.6 โปรแกรมวิชาที่มีนักศึกษาน้อยที่สุด คือ โปรแกรมวิชาพระพุทธศาสนา

5. ผลการวิเคราะห์ความฉลาดทางอารมณ์ด้านต่าง ๆ ของนักศึกษา พนบฯ

5.1 นักศึกษาทั้ง 4 สถาบัน คือ สถาบันสถาบันราชภัฏนราธิวาสราชนครินทร์ สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม สถาบันราชภัฏกำแพงเพชรและสถาบันราชภัฏเพชรบูรณ์ มีความฉลาดทางอารมณ์รวม ความฉลาดทางอารมณ์ในตนเองและความฉลาดทางอารมณ์ระหว่างบุคคล อยู่ในระดับค่อนข้างสูง ($\mu = 3.80, 3.79$ และ 3.81 ตามลำดับ) โดยสถาบันราชภัฏกำแพงเพชร มีความฉลาดทางอารมณ์รวม ความฉลาดทางอารมณ์ในตนเองมากกว่าสถาบันอื่น ๆ ($\mu = 3.83$ และ 3.83) ส่วนสถาบันราชภัฏพิบูลสงครามมีความฉลาดทางอารมณ์ระหว่างบุคคลมากกว่าสถาบันอื่น ๆ ($\mu = 3.84$) นอกจากนี้ ทั้ง 4 สถาบัน มีความฉลาดทางอารมณ์ในเกื้อหนุนกันทั้งคู่เป็นอย่างมาก อยู่ในระดับค่อนข้างสูง (μ อยู่ระหว่าง $3.60 - 4.07$) ยกเว้นองค์ประกอบในเรื่อง การความคุณอารมณ์ตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.37, 3.40, 3.40$ และ 3.34 ตามลำดับ)

5.2 นักศึกษาเพศชายและเพศหญิงมีความฉลาดทางอารมณ์รวม อยู่ในระดับค่อนข้างสูง ($\mu = 3.83$ และ 3.78) ความฉลาดทางอารมณ์ในตนเอง อยู่ในระดับค่อนข้างสูง ($\mu = 3.84$ และ 3.77) และความฉลาดทางอารมณ์ระหว่างบุคคล อยู่ในระดับค่อนข้างสูง ($\mu = 3.82 - 3.81$) ส่วน ความฉลาดทางอารมณ์ในเกื้อหนุนกันทั้งคู่เป็นอย่างมาก อยู่ในระดับค่อนข้างสูง (μ อยู่ระหว่าง $3.63 - 4.06$) ยกเว้นองค์ประกอบในเรื่อง การความคุณอารมณ์ตนเอง อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.43$ และ 3.36) นอกจากนี้นักศึกษาเพศชายมีความฉลาดทางอารมณ์เกื้อหนุนกันทั้งคู่ประกอบสูงกว่าเพศหญิง ยกเว้น ความฉลาดทางอารมณ์ในเรื่องการ恐怖หนักรู้ในตนเอง เพศชายและเพศหญิงมีความฉลาดทางอารมณ์ เท่ากัน และความฉลาดทางอารมณ์ในเรื่องการเอาใจเขม่าให้ไว้เร็ว เพศหญิงสูงกว่าเพศชายเล็กน้อย

5.3 นักศึกษาทุกโปรแกรมวิชามีความฉลาดทางอารมณ์ในตนเอง อยู่ในระดับค่อนข้างสูง (μ อยู่ระหว่าง $3.66 - 3.94$) และความฉลาดทางอารมณ์ระหว่างบุคคล ก็อยู่ในระดับค่อนข้างสูง (μ อยู่ระหว่าง $3.64 - 3.95$) โดย โปรแกรมวิชาพระพุทธศาสนา มีความฉลาดทางอารมณ์ ในตนเองและระหว่างบุคคลมากกว่าโปรแกรมวิชาอื่น ๆ ($\mu = 3.94$ และ 3.95 ตามลำดับ) โปรแกรมวิชาศิลป์ศิลป์ นักศึกษา มีความฉลาดทางอารมณ์ในตนเองและระหว่างบุคคลน้อยกว่าโปรแกรมวิชา อื่น ๆ ($\mu = 3.66$ และ 3.64 ตามลำดับ)

สำหรับความฉลาดทางอารมณ์ในเกือบทุกองค์ประกอบ อยู่ในระดับค่อนข้างสูง (μ อยู่ระหว่าง 3.51 – 4.44) ยกเว้นองค์ประกอบในเรื่อง การควบคุมอารมณ์ตนเอง เกือบทุกโปรแกรมวิชาอยู่ในระดับปานกลาง (μ อยู่ระหว่าง 3.22 - 3.49) โดยโปรแกรมวิชาภาษาไทยมีความฉลาดทางอารมณ์ในเรื่องการควบคุมอารมณ์เองน้อยกว่าโปรแกรมวิชาอื่น ๆ ($\mu = 3.22$) ส่วนโปรแกรมวิชาศิลปศึกษา มีความฉลาดทางอารมณ์ในเรื่อง การจัดการกับความขัดแย้งและการเอาใจเขนาระบุรุษในระดับปานกลาง ($\mu = 3.46$ และ 3.45) นอกจากนี้โปรแกรมวิชาการประถมศึกษา มีความฉลาดทางอารมณ์ในเรื่อง การจัดการกับความขัดแย้ง อยู่ในระดับปานกลางด้วย ($\mu = 3.47$) แม้ว่าโปรแกรมวิชาพritchard และโปรแกรมวิชาคนตระศึกษา ซึ่งมีความฉลาดทางอารมณ์ในเรื่องการควบคุมอารมณ์ตนเองในระดับค่อนข้างสูงแต่ก็มีค่าเฉลี่ยเกินอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.53$ และ 3.51 ตามลำดับ)

6. ผลการสร้างเกณฑ์ปกติของแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ ได้สร้างเกณฑ์ปกติในรูปของเปอร์เซ็นไทล์ที่ 1 – 99 ของความฉลาดทางอารมณ์รวม ความฉลาดทางอารมณ์ในตนเอง และความฉลาดทางอารมณ์ระหว่างบุคคล (ดั้งตารางที่ 10 – 12 ในบทที่ 4 หน้า 80 – 85) และความฉลาดทางอารมณ์ในแต่ละองค์ประกอบ (ดังตารางที่ 13 – 24 ในบทที่ 4 หน้า 86 – 97)

นอกจากนี้ ได้สรุปเกณฑ์ปกติในรูปของช่วงคะแนนที่อยู่ในระดับปานกลาง (-1σ ถึง +1σ) ของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์รวม ความฉลาดทางอารมณ์ในตนเอง ความฉลาดทางอารมณ์ระหว่างบุคคล และความฉลาดทางอารมณ์ในแต่ละองค์ประกอบ (ดังตารางที่ 25 ในบทที่ 4 หน้า 98) และยังได้เสนอภาพประกอบ แสดงถึง ระดับปกติของความฉลาดทางอารมณ์ในแต่ละองค์ประกอบ (ดังภาพประกอบที่ 1 ในบทที่ 4 หน้า 100) เพื่อช่วยให้สามารถแปลความหมายของคะแนนโดยการใช้เทียบคะแนนดับที่ได้ว่าอยู่ในระดับใด (ปกติ, สูงกว่าปกติ, ต่ำกว่าปกติ) เกณฑ์ปกตินี้จะช่วยให้ง่ายและสะดวกในการนำเสนอแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ฉบับนี้ไปใช้ในโอกาสต่อไป

การอภิปรายผล

จากการสร้างและพัฒนาแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ และการศึกษาถึงความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษา สถาบันราชภัฏกุ่มภาคเหนือตอนล่าง มีประเด็นที่น่าสนใจnamo กิประยุ ดังนี้

1. ในการสร้างและพัฒนาแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการหาคุณภาพของแบบวัดทุกขั้นตอน ดังเดียวกับการทดสอบความตรงชิงเมื่อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ซึ่งผู้วิจัยได้มีโอกาสปรึกษากับผู้เชี่ยวชาญโดยตรงก่อนที่จะตัดสินใจและปรับปรุง

แก้ไขข้อค่าถดเดต่อละข้อ ทำให้ได้ข้อค่าถดที่เหมาะสมมากขึ้น ในขั้นการทดลองใช้เพื่อหาค่าถดงานจำแนก ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลตัวแปรตนเอง จึงได้มีโอกาสอธิบายและชี้แจงวัสดุประสงค์ในการวิจัย ทำให้ได้รับความร่วมมือในการตอบแบบแบนวัดเป็นอย่างดี ซึ่งให้ทราบถึงปัญหาจากข้อค่าถดบางข้อ และได้นำมาปรับปรุงแก้ไขใหม่ให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น และเมื่อผ่านมาวเคราะห์ ปรากฏว่า ได้ข้อที่มีค่าถดงานจำแนกสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 1.75 (มีนัยสำคัญที่ระดับ .05) จำนวน 88 ข้อ จึงได้เพิ่มเกณฑ์เป็น 2.00 (มีนัยสำคัญที่ระดับ .01) และตัดเดือน เนพะะข้อค่าถดที่ค่าถดงานสูง 5 อันดับแรกในแต่ละองค์ประกอบ ค่าที่ พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2538 : 132) กล่าวว่า ในทางปฏิบัติใช้วิธีเลือกข้อที่มีค่า ต จากสูงสุดลดหลั่นลงมาจนถึงต่ำสุด ในที่นี้จึงได้จำนวนข้อค่าถดขององค์ประกอบละ 5 ข้อ รวมทั้งหมด 60 6 มีค่าถดงานจำแนกอยู่ระหว่าง 2.61 - 6.97 และเมื่อนำไปทดสอบครั้งที่ 2 เพื่อหาค่าความเที่ยงของแบบแบนวัดทั้งฉบับ ปรากฏว่าได้ค่าสัมประสิทธิ์效值 หรือค่าความเที่ยง เท่ากับ 0.885 นับว่าเป็นแบบแบนวัดที่มีคุณภาพในด้านความตรง ความเที่ยงและถดงานจำแนก สามารถนำไปใช้เพื่อวัดความฉลาดทางอารมณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

2. ผลการวิเคราะห์ความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาทั้ง 4 สถาบัน คือ สถาบันราชภัฏนครสวรรค์ สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม สถาบันกำแพงเพชร และสถาบันราชภัฏเพชรบูรณ์ พบว่า ความฉลาดทางอารมณ์โดยรวม ความฉลาดทางอารมณ์ในตอนเช้า ความฉลาดทางอารมณ์ระหว่างบุคคล อยู่ในระดับค่อนข้างสูง ซึ่งเป็นที่นักศึกษาสาขาวิชาการศึกษา ซึ่งจะเป็นครูในอนาคตมีความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับค่อนข้างสูง เพราะอาจารย์เป็นอาชีพที่ต้องการบุคคลที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูงกว่าอาชีพอื่น ๆ และผู้ที่จะประกอบอาชีพครูให้ประสบความสำเร็จจะต้องมีความฉลาดทางอารมณ์สูง ([Caruso, <http://www.virtent.com/ei/careers.html>](http://www.virtent.com/ei/careers.html))

เมื่อพิจารณาความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาเพศชายและเพศหญิง พบว่า นักศึกษาเพศชายและเพศหญิงมีความฉลาดทางอารมณ์รวม ความฉลาดทางอารมณ์ในตอนเช้า และความฉลาดทางอารมณ์ระหว่างบุคคล อยู่ในระดับค่อนข้างสูง ส่วนความฉลาดทางอารมณ์เกือบทุกองค์ประกอบอยู่ในระดับสูง ยกเว้นในเรื่องการควบคุมอารมณ์ตนเอง ทั้งเพศชายและเพศหญิงมีความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับปานกลาง โดยเพศชายมีความฉลาดทางอารมณ์เกือบทุกองค์ประกอบสูงกว่าเพศหญิง ยกเว้นความฉลาดทางอารมณ์ในเรื่องการตระหนักรู้ในตอนเช้า ทั้งเพศชายและเพศหญิง มีความฉลาดทางอารมณ์เท่ากัน และความฉลาดทางอารมณ์ในเรื่อง การเอาใจเขามาใส่ใจเราเพศหญิง สูงกว่าเพศชายเล็กน้อย ทั้งนี้ เพราะทั้งเพศชายและเพศหญิงเป็นนักศึกษาที่อยู่ในวัยรุ่นเหมือนกัน จึงไม่มีความแตกต่างในเรื่องของความฉลาดทางอารมณ์มากนัก

เมื่อพิจารณาความคลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาเดี่ยวไปแกรน พนว่า ไปแกรนวิชาพระพุทธศาสนา มีความคลาดทางอารมณ์รุน ความคลาดทางอารมณ์ในตนเอง และความคลาดทางอารมณ์ระหว่างบุคคลมากกว่าไปแกรนอื่น ๆ ซึ่งแสดงว่าแบบวัดความคลาดทางอารมณ์ฉบับนี้ มีความแม่นยำในการวัด เพราะผู้ที่เลือกเรียนไปแกรนวิชาพระพุทธศาสนาควรจะเป็นผู้ที่มีความคลาดทางอารมณ์สูง ซึ่งหลักสูตรของไปแกรนนี้ก็มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจและปฏิบัติได้ตามหลักพระพุทธศาสนาจริง ๆ จึงควรนำหลักพระพุทธศาสนามาใช้ในการพัฒนาความคลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาด้วย

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาถึงความคลาดทางอารมณ์ในตนของเดี่ยวไปแกรน พนว่า นักศึกษาทุกไปแกรนวิชานี้ความคลาดทางอารมณ์ในเรื่อง การควบคุมอารมณ์ตนของน้องกว่าความคลาดทางอารมณ์ในเรื่องอื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับพัฒนาการของวัยรุ่นที่เรียกว่า “วัยพายุนุ่มนิ่ม” มีอารมณ์เเปลวอนพายุที่มีความรุนแรง นักมีอารมณ์ร้อน วุ่วน ขาดการยั้งคิด ทำให้มีปัญหาทางด้านอารมณ์ ซึ่ง โรเจอร์ (Rogers, 1972 : 115-119) กล่าวไว้สรุปได้ว่า วัยนี้เป็นวัยที่โครงกระดูกและกล้ามเนื้อมีการพัฒนาอย่างมาก ทำให้ร่างกายได้ผลิตฮอร์โมนหลาบริมคันขึ้น พลังงานภายในร่างกาย ซึ่งมีมาก ทำให้สามารถแสดงออกทางด้านอารมณ์ได้มากกว่าวัยอื่น ๆ เป็นวัยที่มีความวิตกกังวล ไม่มั่นใจ เครียด กลัวร้าย ทำลายและแสดงออกไม่เท่าISM ทำให้มีปัญหาทางอารมณ์ได้

นักศึกษาไปแกรนวิชาที่มีความคลาดทางอารมณ์ในเรื่องการควบคุมอารมณ์ตนของน้องกว่าไปแกรนวิชาอื่น ๆ คือ ไปแกรนวิชานาฏศิลป์ ซึ่งอาจเป็นเพราะนักศึกษาที่เรียนไปแกรนวิชานี้ ต้องฝึกการแสดงออกโดยใช้อารมณ์ต่าง ๆ ตามบทบาทที่ได้รับมอบหมาย จึงมักจะใช้อารมณ์มากกว่าเหตุผล เช่นเดียวกับนักศึกษาไปแกรนวิชาศิลปศึกษา ที่มีความคลาดทางอารมณ์ระหว่างบุคคลในเรื่อง การจัดการกับความบัดແเบด และการเอาใจเขามาใส่ใจเรา น้องบอกว่าไปแกรนวิชาอื่น ๆ ทั้งนี้ เพราะทั้งไปแกรนวิชานาฏศิลป์และไปแกรนวิชาศิลปศึกษา เป็นไปแกรนที่จัดอยู่ในกลุ่มผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบศิลปิน (Artistic) ตามทฤษฎีบุคลิกภาพของ霍ลแลนด์ (Holland, 1985 cited in Hen. E. L. & Cramer, S. H. 1996 : 220 - 221) ที่กล่าวว่า บุคลคลประเภท Artistic (A) จะมีความทะเยอทะยาน ชอบมีอิสระภาพ ชอบทำกิจกรรมที่ไม่ต้องมีระบบระเบียบในการสร้างผลงานทางศิลปะหรือผลผลิต ชอบศิลปะ ความงาม เป็นบุคลคลที่มีความเป็นตัวของตัวเองสูง ชอบจินตนาการ มักทำอะไรตามอารมณ์มากกว่าเหตุผล ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ไม่สามารถจัดการกับความขัดแย้งได้อย่างมีมาตรฐาน และขาดการเอาใจเขามาใส่ใจเรา เอาแต่ใจตนเอง ทำให้ตัดสินใจผิดพลาดเกิดความเสียหายแก่ตนเองและผู้อื่นได้

เราจึงควรหาแนวทางในการพัฒนาความคลาดทางอารมณ์ เพื่อให้นักศึกษาประสบความสำเร็จในชีวิต การเรียนและการทำงานอย่างแท้จริง เช่น การจัดกิจกรรมกลุ่มทางจิตวิทยาแบบค่าง ๆ

เพื่อช่วยส่งเสริมพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ในเรื่อง การควบคุมอารมณ์ตนเอง การจัดการกับความขัดแย้ง และการเอาใจเขม่าใส่ใจเรา งานวิจัยในด้านประเทศหล่ายฉบับ ได้เน้นการศึกษาและการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ในเรื่องการเอาใจเขม่าใส่ใจเราให้มากขึ้น เช่น Terrilynn (1997) ได้ทำการวิจัยถึงผลของการจัดศึกอบรมเกี่ยวกับการพัฒนาการเอาใจเขม่าใส่ใจเรา ให้กับนิสิตปริญญาโทที่ศึกหัดเป็นผู้ให้คำปรึกษา พบว่า หลังการศึกอบรมผู้ให้คำปรึกษาฝึกหัดมีการเอาใจเขม่าใส่ใจเราเพิ่มขึ้น ส่วน Carol (1997) ได้ทำการวิจัยโดยวัดการเอาใจเขม่าใส่ใจเราในบุคคลที่ต้องโทษ เพราะทำหายาเสพติด พนักงานบุคคลเหล่านี้ขาดการปรับตัวทางอารมณ์ มีความเครียดค่า ไม่สามารถอกรถึงอารมณ์ที่เกิดขึ้นได้ และขาดการเอาใจเขม่าใส่ใจเรา สำหรับ Laura (1998) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการเอาใจเขม่าใส่ใจเราในการปฏิบัติงาน โดยให้ทำงานที่ยากและงานที่ง่าย พบว่า ความฉลาดทางอารมณ์มีผลต่อการเอาใจเขม่าใส่ใจเราและการปรับตัวในการปฏิบัติงานด้วย นอกจากนี้ Lane (1997) ยังได้สำรวจแนวทางในการใช้ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้นำเพื่อขัดความขัดแย้ง ในสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารมีความฉลาดทางอารมณ์ในเรื่อง การเรียนรู้ในตนเอง การควบคุมอารมณ์ การยับยั้งการตอบสนองทางลบ การมองโลกในแง่ดี ศักดิ์ศรีความเชื่อใจและตอบสนองทางอารมณ์กับผู้อื่น เพื่อป้องกันการนำไปสู่ความขัดแย้งมากขึ้น และสามารถในการจัดการกับความขัดแย้งในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะเห็นว่า ผู้ที่จะประสบความสำเร็จในการทำงานและเป็นผู้บริหารได้นั้น จะต้องมีความฉลาดทางอารมณ์ในเรื่องต่างๆ เราจึงควรหาแนวทางพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ให้กับนักศึกษาด้วยวิธีการต่างๆ หลาย ๆ รูปแบบตามความเหมาะสม

3. สำหรับการหาเกณฑ์ปกติของแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ ทั้งเกณฑ์ปกติของความฉลาดทางอารมณ์รวม ความฉลาดทางอารมณ์ในตนเอง และความฉลาดทางอารมณ์ระหว่างบุคคล ผู้วิจัยได้นำเสนอไว้ดังนี้เปอร์เซนไทล์ที่ 1 – 99 ได้ทุกช่วง (ดังตารางที่ 10 – 12) ส่วนความฉลาดทางอารมณ์ในแต่ละองค์ประกอบทั้ง 12 องค์ประกอบ ผู้วิจัยได้เสนอค่าเปอร์เซนไทล์ของคะแนนดิบทุกคะแนนจากสูงไปหาต่ำ ตามคะแนนของแต่ละองค์ประกอบซึ่งกลุ่มประชากรได้ทำไว้จากการหัวใจ (ดังตารางที่ 13 – 24) และได้สรุปเกณฑ์ปกติของช่วงคะแนนดิบ ระหว่าง -1 σ ถึง +1 σ ของความฉลาดทางอารมณ์รวม ความฉลาดทางอารมณ์ในตนเอง และความฉลาดทางอารมณ์ระหว่างบุคคล รวมทั้งความฉลาดทางอารมณ์ในแต่ละองค์ประกอบไว้ในตารางที่ 25 นอกเหนือนี้ ยังได้เสนอภาพประกอบของระดับปกติของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ในแต่ละองค์ประกอบไว้ด้วย เพื่อช่วยให้ผู้ที่ใช้แบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ฉบับนี้ สามารถนำคะแนนดิบมาเทียบกับระดับปกติของความฉลาดทางอารมณ์ได้ง่ายและสะดวกมากขึ้น (ดังภาพประกอบที่ 1)

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะใน 3 ประเด็นใหญ่ๆ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1.1 ควรมีการวิเคราะห์องค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์ของคนไทยในทุกเพศ ทุกวัย ทั้งในสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษาและสถาบันอาชีพต่าง ๆ รวมทั้งในทุกด้านแห่งหน้าที่ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับคน เพื่อให้ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์มากยิ่งขึ้น

1.2 ควรมีการทำวิจัยเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ในเชิงคุณภาพที่จะลึกในแต่ละกลุ่ม ด้วยย่างหรือสถานการณ์ต่าง ๆ โดยเฉพาะ หรืออาจนำผลจากการวิจัยเชิงคุณภาพมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการสร้างข้อคิดเห็นหรือกำหนดสถานการณ์ เพื่อวัดความฉลาดทางอารมณ์ในเชิงปริมาณต่อไป

1.3 ควรนำกรอบแนวคิดจากหลักพระพุทธศาสนาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยการวิเคราะห์และสังเคราะห์หลักพระพุทธศาสนาอย่างละเอียด โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับอารมณ์ เพื่อนำมาสร้างแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ที่เหมาะสมสำหรับคนไทย ซึ่งส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ

1.4 ควรมีการวิจัยเชิงทดลอง เพื่อหาทางพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาในเรื่องการควบคุมอารมณ์ตนเอง การจัดการกับความขัดแย้ง และการเอาใจเขามาใส่ใจเรา โดยการสร้างรูปแบบการจัดฝึกอบรมแบบต่าง ๆ โดยใช้นักศึกษาที่มีระดับความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับต่างกันเพื่อเป็นกลุ่มทดลอง เพื่อพัฒนานักศึกษาและศึกษาประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดฝึกอบรมด้วย

1.5 ควรมีการวิจัยเพื่อหาเกณฑ์ปกติของแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์กับบุคคลประเภทต่าง ๆ ที่ต้องทำงานเกี่ยวข้องกับคน เช่น นายแพทย์ พยาบาล ผู้บริหาร ครุภัณฑ์ พนักงานด้านรับ ตัวราช เป็นต้น

1.6 ควรมีการวิจัยความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาคนละอื่น ๆ ของสถาบันราชภัฏ หรือสถาบันการศึกษาอื่น ๆ เพื่อเปรียบเทียบกับนักศึกษาคณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง

1.7 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์อย่างต่อเนื่องในนักศึกษากลุ่มเดิมทุกปี เพื่อจะได้ทราบถึงพัฒนาการของนักศึกษา และทราบถึงผลของกระบวนการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาแต่ละโปรแกรมวิชา และเพื่อช่วยให้ทุก ๆ ฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้ทราบนักแลเห็นความสำคัญ ของความฉลาดทางอารมณ์ที่มีต่อความสำเร็จในการดำรงชีวิต การเรียนและการทำงาน ตลอดจนความสงบสุขของตนเองและสังคมที่ยังยืนอยู่เบื้องหลัง

2. ข้อเสนอแนะในการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษา มีดังนี้

2.1 หน่วยงานในระดับต่าง ๆ ของสถาบันราชภัฏ ที่มีหน้าที่พัฒนาบุคลิกภาพนักศึกษา เช่น สำนักกิจการนักศึกษา คณะวิชา โปรแกรมวิชา ควรทำการวัดความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาทุกคนอย่างต่อเนื่อง ปีละ 1 ครั้ง เพื่อคุรเปรลี่ยนแปลงของความฉลาดทางอารมณ์ในนักศึกษาอยู่เสมอ รวมทั้งเพิ่มความเข้มแข็งในตัวเอง ให้สามารถนำกลับไปใช้ได้จริง ในการประมูลการจัดกิจกรรม เพื่อพัฒนานักศึกษาและการจัดกระบวนการเรียนการสอนในแต่ละโปรแกรมวิชาด้วย

2.2 ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการพัฒนานักศึกษา เช่น ฝ่ายกิจกรรมของสำนักกิจการนักศึกษา หัวหน้าฝ่ายแนะแนวสนับสนุนและบริการอาชีพ รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา และผู้ประสานงานแต่ละโปรแกรมวิชา ของสถาบันราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ควรนำผลการวิจัย ครั้งนี้ที่ค้นพบว่า นักศึกษามีความฉลาดทางอารมณ์ในเรื่อง การควบคุมอารมณ์ตนเอง การจัดการกับความขัดแย้ง และการเอาใจเขามาใส่ใจเราน้อยกว่าความฉลาดทางอารมณ์ในเรื่องอื่น ๆ มาจัดโปรแกรมการฝึกอบรมหรือจัดกิจกรรมเสริม เพื่อพัฒนานักศึกษาให้มีความฉลาดทางอารมณ์ในเรื่องเหล่านี้ให้สูงขึ้น โดยมีการวัดผลก่อนและหลังการฝึกอบรมหรือเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา เพื่อจะได้นำผลมาปรับปรุงและพัฒนานักศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

2.3 ควรนำหลักการพัฒนาตนตามแนววิถีวิทยาและพระพุทธศาสนา มาใช้ในการวางแผนพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาในเรื่อง การควบคุมอารมณ์ตนเอง การจัดการกับความขัดแย้งและการเอาใจเขามาใส่ใจเรา เช่น กิจกรรมการฝึกฝนประสาทให้ไวต่อความรู้สึก (Sensitivity Training) การบำบัดความแนวแก๊สตัลท์ (Gestalt Therapy) การฝึกแสดงออกที่เหมาะสม (Assertive Training) การวิเคราะห์การสื่อสารพันธ์ (Transactional Analysis) และกระบวนการกลุ่ม (Group Process) รวมทั้งการใช้กิจกรรมทางพุทธศาสนา เช่น การฝึกสมาธิ การเจริญสติ การกำหนดอธิษฐาน เป็นต้น

3. ข้อเสนอแนะในการนำแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ฉบับนี้ไปใช้ มีดังนี้

3.1 วัตถุประสงค์ในการนำแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ฉบับนี้ไปใช้ เพื่อเก็บข้อมูล ของบุคคลต่าง ๆ ควรเป็นการนำไปใช้เพื่อสำรวจสภาพทางอารมณ์ของบุคคล โดยมีเป้าหมายเพื่อนำผลมาใช้ในการปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมทางค่านอารมณ์ให้ดีขึ้น ไม่ใช้เพื่อการคัดเลือกบุคคล เข้าทำงานหรือศึกษาต่อ เพราะอาจทำให้ไม่ได้ข้อมูลที่แท้จริง ในกรณีที่จะใช้เพื่อคัดเลือกบุคคล อาจต้องใช้วิธีการวัดความฉลาดทางอารมณ์วิธีการอื่น ๆ เช่น การสัมภาษณ์ การกำหนดสถานการณ์ ต่าง ๆ เป็นต้น

3.2 แบบวัดความคลาดทางอารมณ์ฉบับนี้ เป็นแบบวัดที่มีองค์ประกอบของความคลาดทางอารมณ์ 12 เรื่อง คือ การตระหนักรู้ในตนเอง การยอมรับในตนเอง การพึงพาตนเอง การควบคุมอารมณ์ตนเอง การปรับตัว การตั้งใจให้บรรลุเป้าหมาย การมองโลกในแง่ดี การเอาใจเขามาใส่ใจเรา การรับผิดชอบสังคม การแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม การจัดการกับความขัดแย้ง และการสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ซึ่งเป็นองค์ประกอบของความคลาดทางอารมณ์ที่ทุกคนพึงมีในตนเอง แบบฉบับนี้จึงสามารถใช้ได้กับบุคคลทุกเพศ ทุกสถานภาพ ไม่ได้เน้นเฉพาะนักศึกษาสายครุหรือผู้ที่จะเป็นครุเท่านั้น

3.3 ในการนำแบบวัดความคลาดทางอารมณ์ฉบับนี้ไปใช้ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ควรดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.3.1 ติดต่อเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อนำแบบวัดความคลาดทางอารมณ์ฉบับนี้ไปใช้โดยตรงจากผู้วิจัย เพื่อความถูกต้องในการใช้แบบวัดความคลาดทางอารมณ์ ทั้งในด้านวิธีการใช้และการแปลผล

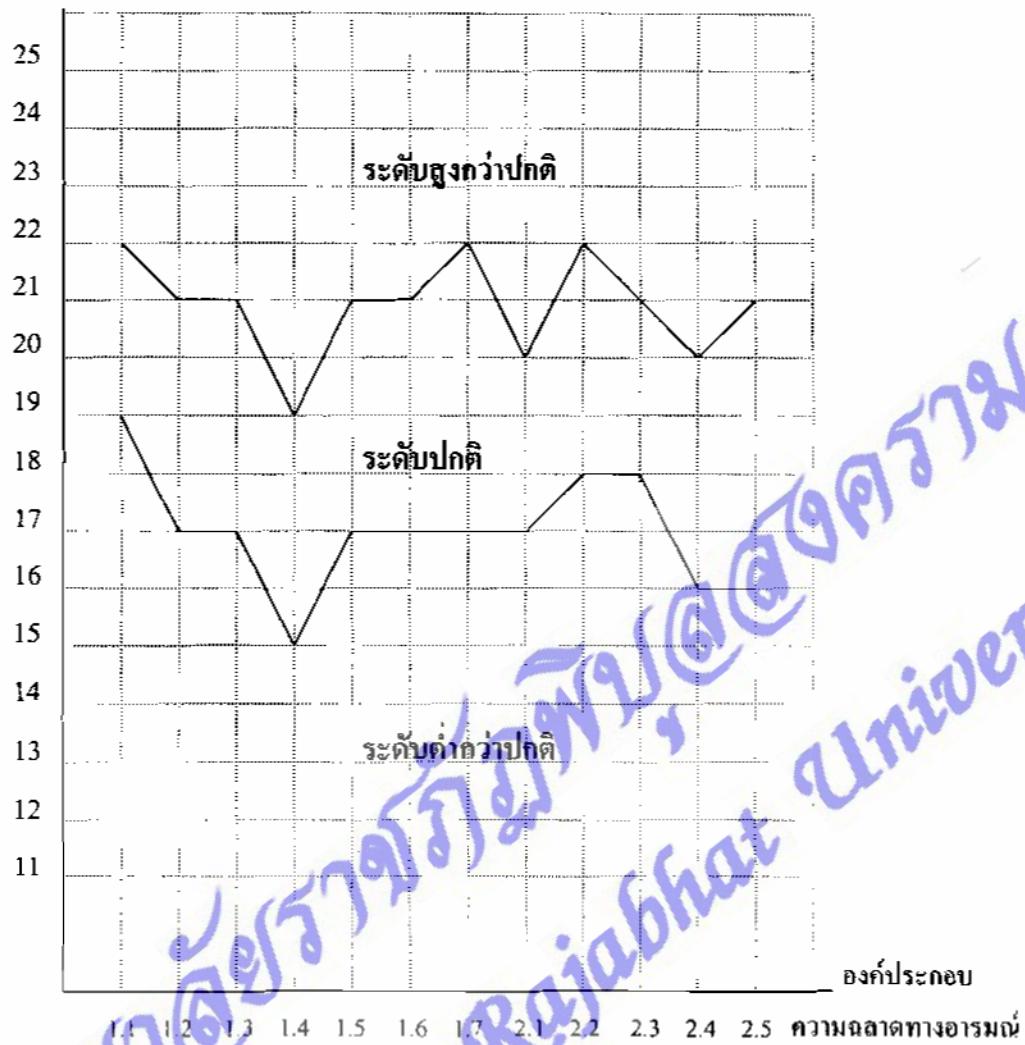
3.3.2 ก่อนนำแบบวัดฉบับนี้ไปใช้ควรมีการหาค่าความเที่ยงแบบประเทาทดสอบช้า เพื่อถูกความคงเส้นคงวาของแบบวัด โดยทั่งระบุในการสอบช้าห่างกันหลาบช่วง และการใช้กลุ่มตัวอย่างอย่างน้อย 100 คนขึ้นไป

3.3.3 การดำเนินการใช้แบบวัดด้วยตนเอง ไม่ควรแยกแบบวัดให้นักศึกษาไปทำโดยไม่ได้ชี้แจงให้เข้าใจ เพราะข้อคำถามทุกข้อผู้ตอบจะต้องคิดและวิเคราะห์เกี่ยวกับตัวเองอย่างถ่องแท้ก่อนลงมือตอบเสมอ

3.3.4 ในการแปลผลข้อมูลที่ได้จากการวัดความคลาดทางอารมณ์ฉบับนี้ ถ้าเป็นนักศึกษาคณะครุศาสตร์ สามารถนำผลมาเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยทั่วไปทั้งในด้านความคลาดทางอารมณ์รวม ความคลาดทางอารมณ์ในตนเอง และความคลาดทางอารมณ์ระหว่างบุคคล โดยสามารถเปรียบเทียบกับเปอร์เซ็นไทล์ที่ 1 - 99 จากตารางที่ 10 - 12 (หรือถ้าต้องการคูرابละอี้ดของคะแนนสามารถคูด้วย ภาคผนวก ๔ ตารางที่ 1, 2 และ 3 ตามลำดับ สำหรับความคลาดทางอารมณ์ในแต่ละองค์ประกอบ สามารถเปรียบเทียบได้โดยคูค่าเปอร์เซ็นไทล์ของแต่ละคะแนนว่าตรงกับเปอร์เซ็นไทล์ที่เท่าใด จากตารางที่ 13 - 24 และถ้าต้องการจะเปรียบเทียบคะแนนในช่วงกลางระหว่าง -1σ ถึง $+1\sigma$ ของ Normal Curve คูด้วยตารางที่ 25

นอกจากนี้ เพื่อช่วยให้ง่ายในการแปลความหมาย ผู้วิจัยได้สรุปประเด็นปகติของความคลาดทางอารมณ์ทั้ง 12 องค์ประกอบ ในรูปของภาพประกอบที่ 1 ดังนี้

คะแนนดิน



หมายเหตุ

- ระดับปกติของความฉลาดทางอารมณ์รวม อยู่ระหว่าง 210 – 247 คะแนน
- ระดับปกติของความฉลาดทางอารมณ์ในตนเอง อยู่ระหว่าง 121 – 144 คะแนน
- ระดับปกติของความฉลาดทางอารมณ์ระหว่างบุคคล อยู่ระหว่าง 87 – 104 คะแนน

จากภาพประกอบที่ 1 ช่วยให้มองเห็นชัดเจนว่า ระดับปกติของความฉลาดทางอารมณ์ในแต่ละองค์ประกอบ มีคะแนนอยู่ในช่วงใด เช่น ความฉลาดทางอารมณ์ในเรื่อง การตระหนักรู้ในตนเอง (1.1) มีระดับปกติอยู่ระหว่าง 19 – 22 คะแนน ดังนั้น ผู้ที่ได้คะแนน 19 – 22 คะแนนจะมีความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับปกติ (เมื่อเทียบกับนักศึกษาคณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏกลุ่ม

ภาคเหนือตอนล่าง) ผู้ที่ได้คะแนน 22 คะแนนขึ้นไป จะมีความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับสูงกว่าปกติ และผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่า 19 คะแนน จะมีความฉลาดทางอารมณ์ต่ำกว่าปกติ สำหรับความฉลาดทางอารมณ์ในเรื่องอื่น ๆ จะมีระดับปกติแตกต่างกันออกไป นอกจากนี้ ในส่วนหมายเหตุผู้วิจัยได้คำนวณหาค่าระดับปัจจัยของความฉลาดทางอารมณ์รวม อยู่ระหว่าง 210 – 247 คะแนน ค่าความฉลาดทางอารมณ์ในคนเอง อยู่ระหว่าง 121 – 144 คะแนน และค่าความฉลาดทางอารมณ์ระหว่างบุคคล อยู่ระหว่าง 87 – 104 คะแนน ไว้เพื่อความสะดวกในการเปรียบเทียบคุณภาพประกอบ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
PibulSongkram Rajabhat University